

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főszerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 704.

Ünnepi jelentések

Irta: Mezei Ernő.

Különös fátum jegyének lesz bejegyezve márczius 15-nek ünneplése nemzetünk modern krónikájában. Mintha évről-évre új kérdések és új rejtelmek támadnának az ünneplés körül. Ha olvassuk azokat a színes és áradózó tudósításokat, amelyek az ország majdnem minden vidékén lefolyt ünnepségekről adnak hírt, azt kellene hinnünk, hogy a 48-iki nagy átalakulás jelentőségét sohasem méltányolták annyira, mint mostanában és hogy a márczius 15-höz fűzött hősi emlékezet sohasem keltett oly lelkes kegyeletet, mint a Khuen-kormányzatnak és a régi rendszer másodvirágzásának ez évében. Ugyanakkor Bécsből is kapjuk a jelentést, hogy az érdekelt közös és országos minisztereknek immár sikerült teljesen nyelbe ütniök a véderőreformot. Ezt persze úgy kell értenünk, hogy minden tekintetben meg fog felelni az udvari körök ismert kívánságainak, viszont semmi részben nem fogja beváltani azokat a nemzeti követelményeket, amelyek szinte egy évtized óta a katonai reform kérdését a legsúlyosabb alkotmányos válságok ütköző pontjává tették. Ki találja meg itt egyhamar a kadeneciát?

Ezek az elég furcsán különböző jelentések talán ellentétes erőket és akaratokat tárnak-e fel, talán a felülről és alulról egymás ellen zuduló áramlatokat jelentik-e? Azok a naiv lelkek, akik első látszatra ezt is elhihetik, csak nézzenek a magyar képviselőházra, a nemzeti szuverenitás hordozójára. Lám, ez a képviselőház a maga kötelező munkapárti munkájában is szünetet rendel, hogy tagjai a nép fiaival együtt párolgó banket-asztaloknál buzduljanak fel a fenséges nemzeti emlékezet ünneplésén. És ugyanez a képviselőház a végső elszántsággal készül már rá, hogy mihamar az utolsó morzsáig lenyelje azt a kőkemény bécsi kétszersültet, amit véderőreform címén eléje terjesztenek. Ünnepelni a nemzeti ünneplőkkel, szavazni a kormány kívánataira: a magyar politika manapság így dicséri az urat, akit a magyarok istenének neveznek. És ebben ne keressen senki ellenmondást.

„Mit kíván a magyar nemzet?” Akadhat-e még ósdi tollazatu és ósdi hangu kuvik, amely a maga sötét zugából ezt a dicsőséges márcziusi kinyilatkoztatást merné belesüvíteni a magyar parlament kötelező munkájába és programmszerű szavazásába? Mit kíván csakugyan a magyar nemzet? Hisz ezt éppen ez a parlament dönti el, amelyet Khuen a maga módján és a maga ké-

pére megteremtett, hogy az igaz nemzeti akaratot érvényesítse. Ez a nemzeti akarat tehát nem is lehet egyéb, mint a Bécsből diktált véderőreform. Persze, persze, ez a felfogás nagyon ellenkezik minden tanúsággal, amelyet 1848. óta a történeti tények folytonossága nyújt. A tizenkét pont között, amelyekkel 1848. márczius 15-én a magyar nemzet kívánatait elévülhetlen kifejezésre juttatták, egyik legjelentősebb kívánságul van felsorolva az, hogy a nemzet hadserege magyar jelleget nyerjen. És amióta nemzeti életünk ismét alkotmányos keretek között folyik, egyre növekedő áradattal zugott rajta át az a nemzeti akarat, amely a nemzet áldozataival fentartott véderőnek magyarságát követelte. Hogy ez az igazi nemzeti akarat, ezt még a régi rendszer képviselőinek is el kellett ismernie, akárha részeg illuziónak nevezte is. És hogy mily mélyen gyökerezik a nemzeti akaratban éppen a nemzeti katonaság követelése, nyomban rá bizonyított a csodás erőfeszítéssel, amelylyel az ellenzéki koalíciót éppen ezen programpontra alapján, a parlamenti többség szankciójához juttatta. 1848. márczius 15-től a legutóbbi választásokig a nemzeti enerziának leggyengébb és legáthatóbb sugárzása a nemzeti haderő követelése. Vajjon Khuen páratlan választási kampányja

Tánczórái szórakozás.

Irta: Dr. Falk Zsigmond.

(Utánnyomás tilos.)

— Hadd öleljelek, drága Miczikém! Hát már te is?! Itt hagyok mindannyian, kedves iskolatársaim! És milyen a leendő férjed?

— Tudod, aranyos Tepykém, — már megbocsátasz, ha így szólítalak, de a járástanitánsnál rajtad maradt típi, tapi, tepi kedves hangzásából igazán a Tepy elnevezés roppant bájos; persze ípszilonnal gondolom, tehát meghajlok huszonegyéves érett korod előtt — szóval mégis csak a férjhezmenés a mi hivatásunk. Hogy milyen lesz az uram, azt nem tudom. Hogy milyen most? Udvarias, előzékeny, figyelmes és hízogós.

— Ez az! Látod, épp ez az, amiért nem vagyok híve a házasságnak, Miczikém. A férfiak előtte nem telnek be a sok széptevéssel és ígérettel és aztán, igazán nem jó gondolni erre az aztánra.

— Tepy fiám, hiszen te úgy beszélsz, mintha legalább már nagymama lennél, aki nemesak az urában, hanem a vejében is csalódott.

— Nem, Miczikém! Nem éleződés a szándékom. Akik körülöttem férjhez mentek, alig egy-két évi házasság után hol tréfásan, hol komolyan, végeredményben panaszokdolnak. A mai nőben, avagy a mai férfiban van-e a liha, ezt bizony bájos lenne megállapítani.

— No, te kis öreg Tepyke, tán szerel-

mes vagy, amiért ilyen feketének nézed a világot. Csak akik a szívük hevesebb dobogását érzik, azok szoktak tulásba esni.

— Nem tudom, Miczikém, mire véljem egészen különös hangulatomat. Még az is lehetséges, amivel gyanúsítasz. Talán szerelmes vagyok, csak azt nem tudom, kibe.

— Olyan szép lánynak, mint te vagy, nem akadna párja? Hát ezt nem hiszem. Csak nézz körül figyelmesebben, tüntess ki egyik-másik férfit érdeklődő kérdésekkel, próbáld kedves és csábító lenni, megláod, hamarosan rátalálsz arra, akit érdemes lesz kitüntetni a szerelmeddel. Csak hogy megjött végre a jobbik eszed és kezded belátni a nő földi létének egyik legfőbb célját: a szerelemre való hivatását és rendeltetését. Hiába volt a hősködésed, hiába beszéltél csak félvállról a férfiakról és a férfiakhoz, ők is, mi lányok is nagyon jól tudtuk, ha normális emberi teremtés vagy, ha nő leszel a nők között, akkor előbb-utóbb meghallod a szíved dobogását és megláod azokat, akiket a természet kirendelt a meleg dobbanások enyhítésére és gyógyítására.

Hála az Egek urának a férfiak gyölölésének fixa ideája már nem kellemetlenkedik, de most félek tőük és bizalmatlankodom bennük. Nap-nap után van alkalmam meggyőződni a felszínességükről. Nem törődnek semmit a mélyebb értékkel, nem nézik a jövőt és nem bánják a lányok házkörüli tájékozatlanságát. Legyen pénz és jó családi összeköttetés, a többi mind mellékes. Pedig e kettő nélkül két különmű teremtény egy egész életre való összeköttetése sokkal me-

gebb, sokkal behatóbb, sokkal tartósabb, sokkal értékesebb.

— Minek ezek a filozófálások. Nem kell nagyképiüsködni és főleg nem kell annyit elmélyedni, amikor a boldogságunkat keressük, mert akkor sohasem találjuk meg. Aki sokat markol, az keveset fog és aki sokat gondolkodik, az semmit sem ér el. Cselekedni kell. Az élet a folytonos mozgáson alapul és amint nem elmélkedünk azon, miképp helyezzük egyik lábunkat a másik elé, hogy tovább mozgassuk testünket, épp úgy nem szabad tulásba vinni a megfontolást, amikor jövőnk biztosításáról, létünk előbbreviteléről van szó.

— Könnyű így beszélni annak, akinek ifjusága zavartalan volt. Bezzeg másképp fest a dolog azoknál, akiknek multja van és ebben a multban sötét emlékek, amelyek kísérik uton-utfélen és nem hagyják nyugodtan megélni az életet.

— Ugyan-ugyan, aranyos, higgadt Tepykém! Neked multad van, ezt nem is tudtam. Bizonyára fogalmad sincs arról, mit mondtál mostan, mert másképp nem is beszélhetnél ilyesméről. Azok, akiknek multja van, bezzeg nem igen emlegetik. Hallgatnak róla mélységesen és örülnek, ha mások nem teszik szövé.

— Már megint készakarva félremagyarázod szavaimat, te zsuros Miczike. Ott azokon az üres léhaságoktól kongó összejöveteleken csupa unalomból tanuljátok meg a szavak értelmének elferdítését. Nekem épp ezért sohasem volt kedvem a zsurosláshoz. Én hasznosabban tudtam értékesíteni az időmet.

Lethe vizébe merítette-e el a nemzet közvetlen történeti emlékezetét is? De akkor mit jelent márczius 15-nek általános ünneplése, mit a tizenkét pontnak örök mementója éppen oly időben, amikor az osztrák katonai uralom jármába készülnek hajtani az új többséggel képviselt nemzeti akaratot?

Ah igen, a mi alkotmányosságunk egészen is egy borzalmas Janus-templom, benne egy idegenből vett kétarcú istenséggel, amelynek jóindulatu békés fele legtöbbször csak áttatás, ellenben nagyon valódi az a másik, amelyből az ellenséges hatalom villáma fenyeget. Ez a kétarcú rejtelem ad oly ingatag jelentőséget a márczius 15-iki emlékezetnek is. Ezért kellett az idők rendjében úgy következni, hogy míg az első márczius 15-nek kívánata nyomban cselhez vezetett és a befejezett győzelmet jelentette, később ennek a napnak visszatérő emlékezte mindig csak a magasztos reménységet, az elvesztettnek fájdalmas visszasóvárgását idézte fel. És ezért kellett odajutnunk, hogy manap márczius 15-nek ünneplését szinte nemzeti paródiává teszi egyfelől a nemzeti lélek fellángolása, másfelől a Bécs előtt való szomorú behódolás. Ugy érezzük, hogy azt a tragikus megrendülést, amelyvel valaha az idegen abszolutizmus márczius 15-e emlékezetét a magyar szívekbe belenyomta, most a nemzeti és alkotmányos uralom czégeré majdnem silány komikum hatásvá forgatná át.

Bizony, ha egybevetjük az ünnepi jelentéseket a bécsi hiradásokkal, csak az a benyomásunk támadhat, hogy márczius 15-nek ünneplése legkevésbé illik bele a mai kormányzat politikai és erkölcsi miliójébe. Olyan diszletnek fest ez csupán, mintha egy nagyszerű vár bus omladékait világítanák ki a győzelmes bécsi akarat tiszteletére. Am

azért sohase gondoljuk, hogy az a magyar közönség, mely most is lelke teljes áhitatával őrzi a nagy emléket, ez idén a kétarcú istenség tiszteletére gyűlt egybe. Márczius 15-nek általános ünneplése ma is csak azt jelenti hívőnek és hitetlennek egyaránt, hogy a nemzet változatlanul ragaszkodik ahhoz a nemzeti és katonai eszményhez, amely az 1848-iki fölemelkedésnek legelőbb hagyománya. Az országos ünnep csakis azt jelenti, még a Khuen-féle választások után is, hogy a nemzetnek van még erős akarata és ezzel az akarattal Bécs mihamar találkozni is fog. A nemzet nem jelenik meg a Janus-templom küszöbén sem azért, hogy a kétarcú istenség előtt térdre boruljon, de azért sem, hogy koldus alamizsnát könyörögjön ki magának.

Budapest, márczius 16.

A két Ház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, pénteken délelőtt 10 órakor lesz. Napirend: az 1911. évi állami költségvetés. — A főrendiház holnap délután öt órakor tart ülést. Napirend: az ujonczjavaslatok.

Ezertagu küldöttség a miniszterelnöknél. A segédjegyzők és községi alkalmazottak országos egyesületének titkársága bejelentette, hogy 1911. márczius 26-án megtartandó nagygyűléséből gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnökhöz, mint belügyminiszterhez ezertagu monstre küldöttség-gel járul, hogy a községi tisztviselők cércelmeire orvoslást kérjen. Ez a demonstráció és az ezzel kapcsolatos kongresszus igen viharosnak ígérkezik és az egyesület központjánál már eddig is igen sokan jelentkeztek az ország minden részéből. A nagygyűlésen több országgyűlési képviselő is részt vesz és a községi tisztviselők szociális helyzetének javításáról, illetve nyugdíjáról szakszerű előadást fognak tartani.

A képviselőház bizottságaiból. A legfelsőbb szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban előirt bizottság e hó 18. napján, délelőtt 11 órakor a főrendiházban, az elnöki értekezleti teremben ülést tart. Tárgy: 1. „az ujonczlétszámmak az 1911. évre való megállapításáról” és 2. „az 1911. évre kiállítandó ujonczok megajánlásáról” szóló törvényjavaslatok.

Tanultam és dolgoztam magamban és magamnak. De érték is most minden házi foglalkozás. Tudok izletesen főzni, kívánatosan sütni, helyesen ruhát foltozni, jól mosni, szépen vasalni, sőt még a padlószikálást is gondosan végezem és a nagytakarításban valóságos művész vagyok. És ezzel a sok munkával sem imponálok a férfiaknak, — pedig még az irodalomban is szereztem jártasságot és igazán kedvelem a zenét, ha minden igyekezetem dacára nem is tudtam eljutni a zongorabillentőjük élvezhető koptatásáig. Nem vagyok eléggé modern, nem kelletem magam és nem biztatom a férfiakat közeledésre; tehát nem akarják meglátni bennem a mintaházasszonyt, akinek munkabírása és munkatudása felér valamennyi családi összeköttetéssel, meg akármilyen nagy vagyonnal. Pedig nem nagy fáradsággal elsajátíthatnám a tíz zsuros hunczfutságaitokat, ha nem lebegnének előttem a múlt emlékei és ezek behatása alatt nem rettegnék a férjhezmeneteltől!

— Ugyan kérlek, te fontoskodó Tepyke, mik lehetnek ezek a sötét emlékek. Ha már végrehallgattam az indokolatlan szidalmazásaidat, legalább tisztelj meg lelki bajaid elmondásával. Hadd legyenek bizalmasod és ha beavattál a nagy titokba, ha őszintén meggyónál, tán könnyebben viseled a nehéz terhet gyenge vállaidon. A megosztott öröm kettős öröm, a megosztott bánat csak fele bánat.

— Am legyen, tudjál meg mindent. De várj egy pillanatig. Valaki épp fogja a kilincset, nézzük ki jön be.

— Szervusz Évike. Hát hogy szabadultál a baba mellől?

— Selhogysen! Elhoztam magammal. A szerdai napon volt hajdan, hosszú két évvel ezelőtt a lányok összejövetele nálad, Tepykém. Kíváncsi voltam, hányan vagytok még visszamaradva s ezért ideszaladtam a babámmal, meg a dadúmmal együtt. És most látom mindössze ketten ünneplitek a hagyományt.

— Nem, Évike, már csak egymagamban vagyok. Miczi ma jelentette be nekem eljegyzését. És velem mi lesz, majd elvállal a jövőben. Epp e jövő hajnalodását akadályozó múlt emlékeit akartam Miczikének elmondani, amikor jöveteled megakadályozott a vallomásban. Örülök most már kétszeresen a jelenlétednek. Te tapasztalásból beszélhetsz, míg mi ketten csak hallomásból ítéltünk.

— Beszélj, beszélj, Tepykém, ne sokat kerülösd a dolgot. Évike bizonyára épp oly mohó kíváncsisággal fog hallgatni, mint én.

— Miczinek igaza van. Azért jöttem, hogy fölletek és rólatok megtudjak egyet-mást. Ha most pláne intimitások jutnak tudomásomra, annál inkább ki leszek elégitve.

— Tévedtek, gyerekek! Az én szívbéli ügyeim lapja még üresen fekszik. Másról, illetve másokról lesz szó, akik alaposan elrontották a házasságért való rajongásomat és okozói voltak serdülő leánykoromban férfigyűlöletemnek, érettségem beálltával pedig alig leküzdhető tartózkodásomnak. Tehát emlékeztet-e még a tánciskolára?

— Persze, hogy emlékeztünk, hisz anyai virgoncságot egész életünkben nem felejtünk ki, mint az alatt a néhány hónap alatt.

Az olasz királyság születésnapja

Budapest, márczius 16

Holnap lesz ötvenéves az olasz királyság. A piemonti hivatalos lap, mely erre az alkalomra a *Gazetta ufficiale del regno d'Italia* nevet vette fel, 1861 márczius 17-én proklamálta az olasz királyságot s azt, hogy Viktor Emanuel Szardinia királya maga és örökösei nevében felvette „Olaszország királya” ezimet. Még nem tudott ugyan az az egész gyönyörű földterületet Turintól Palermóig egyesíteni, a pápa és a Habsburgok még nagy darabokon uralkodtak, de egy ország szabadságának és függetlenségének nem az a mértéke, hogy mekkora terület foglal el s az új olasz királyság egy csapásra hatalom lett az európai politikában. Még ugyan csak törvény mondta ki azt, hogy az új királyságnak Róma a fővárosa, s kilencz év kellett még ahhoz, míg ez tényleg be is következhetett, de egy nemzet előtt, mely tudja, hogy mit akar, és sem a ezenvedéstől, sem az áldozatoktól vissza nem retten, nincsenek akadályok, s azokat az isten is segíti. Az olasz egységnek mind a három ellensége egymásután omlott porba. A Habsburgok hatalma Königgratznál, III. Napoleoné Sedannál tört derékon, s a pápa egymaga nem volt elég erős ahhoz, hogy egy élfii akaró és szabadság után vágyó, nemzeti jogaiért küzdő nemzetnek ellent tudjon szegülni. Nino Bixio olasz generális 1870 szeptember 20-án kitűzte Róma falaira az olasz lobogót s ezzel megszületett végleg az az olasz királyság, melynek első királya a „sempre avanti”, „mindig előre” jeligét választotta, s amely Olaszország ezt a jelmondatot mindeddig hiven követte is.

Nem igaz az, hogy Olaszország sorsa a harcstéren dőlt el. Az olasz királyságot igazában csak azután kellett megteremtteni, miután már a háborúk bevégeződtek. Massimo d'Azeglio fejezte ezt ki leghivebben, mikor

— Hát igen, egy ideig nekem is kellemes szórakozás volt a tánciskola. Radóék házában az édes két apróság, azután az aranyos öreg Müller bácsi, a mi kitűnő táncmestereink, a maga kedvesen furesa németes magyarságával, azután az a sok süldő fiu, meg a tetszelgő kis lányok, mindez pompás mulatság volt. Mi hárman voltunk az öregek. Tizenkettedik évünkben jártunk és különösen te Évike olyan kifejlődött voltál, mintha tiznégyéves lennél.

Radóék hármunkat felváltva ott marasztaltak ebédre, mert hisz emlékeztek a tánciskola esütörtökön. 4—6-ig és vasárnap 10—12-ig volt.

Egy ilyen vasárnapon hosszas rábeszélésre engem is egyszer ott hagyott a magam ebédre Radóéknál. Bár ne tette volna!

Alig távoztak szülők vagy nevelők kíséretében a tánciskola növendékei, a háziak két aprósága, a hatéves Bözsi és a hétéves Béla hozzám szaladtak és sirva elpanaszolták, hogy mialatt ők táncolni tanultak, Evelin kisasszonyuk elment, magával vitte összes holmiját és nem is tért vissza többé soha. A mama kipanaszolta, mert még reggel elmondották neki, hogy Evelin kisasszony mikor velük sétálni megy, ellátogat egy ismerőséhez, ahol már többször a papát ott találták.

Gyerekefjével is megsejtettem a közelgő nagy vihart. A szomszéd szobában hallotta u is már a ház asszonyának a támadásait, amelyeket Radó ur tagadással próbált meggyengíteni. Az ebéd ékes szótlansággal valahogy elmúlt. Kevésbet evett mindenki, hisz a levegő tele volt villamossággal, a harapás nem

azt mondta: „Ora che l'Italia é fatta bisogna fare gli Italiani“, most, miután Olaszország már meg van teremtve, meg kell teremtenünk az olaszokat is. És meg is teremtették. Ma Olaszország, mely másfélszer éven keresztül részekre volt szakítva, s idegenek prédájául dobva, ma nagyhatalom, s egyike a leggazdagabb országoknak Európában. És mindezt az tette lehetővé, hogy az olasz királyok és az olasz nemzet egyek voltak abban, hogy hazájukat szabaddá, függetlenné, gazdaggá, hatalmassá és első sorban olaszszá tegyék.

Pedig mikor ma ötven éve az olasz királyság megalakult, ott a sok évszázados osztrák, pápai és Bourbon uralom folytán, politikai, gazdasági, kulturális tekintetben valóságilag sötét, középkori viszonyok voltak. Az olasz királyságnak megalakulása pillanatában két és egy negyed milliárd lira államadósság szakadt a nyakába, s az első évi budgetje 102 millió lira deficietttel zárult akkor, mikor pedig összes szükségletei nem rugtak föbbre 570 milliónál. Hétéves sem volt még az olasz királyság, mikor már az államcsőd beállta csak napok kérdése volt, de az olasz király s az olasz nemzet nagyszerű áldozatokat hoztak, hogy ezt elhárítsák, s el is hárították. Az olasz királyság nemzeti vagyona ötven év alatt megháromszorozódott s a lakosság száma is majdnem megkétszereződött.

A világ bámulattal, esodálattal és szeretettel tekint arra a hazafiságra, arra a szorgalomra, amelylyel az olasz nép mindezt meg tudta és meg akarta csinálni, s érti azt a szeretetet, amelylyel uralkodóházához ragaszkodik, mely vezére volt ebben a nemzeti munkában. Az olaszok lojalitása a szabad nemzetek lojalitása. X. Károly francia király 1830-ban a júliusi forradalom előestéjén azt mondta: „Inkább volnék favágó, sem hogy olyan viszonyok közt éljek, mint az angol király.“ Ezzel az angol parlament alkotmányos hatalmára érzelt. Európa uralkodói közt az angol és az olasz király kivételé-

vel még mindig X. Károly szelleme uralkodik, akik a népet minden önrendelkezési jogától meg akarják fosztani, s akik a parlamentet is csak azért türik, hogy a maguk felelőtlenségét biztosítsák.

Nekünk különben is irigykedve kell nézünk, minden szeretet dacára is, amelyet Olaszország iránt érzünk, ma az olasz nemzetre. Közös balsors fűzött mindkettőnket, az olasz nemzetet is, a magyar nemzetet is Ausztria rabigájába. Az olasz szabadságharcok ellen magyar seregeket vezényeltek ki, s a magyar szabadságharcban olasz csapatok voltak Buda védelmezői Hentzi alatt. De az elnyomottak közös rokonszenve a kényszer dacára is megnyilatkoztak. Az osztrákok Buda várában az olaszok voltak azok, akik először szüntették be a tüzelést a magyar szabadsághősök ellen, s az olaszországi magyar légió az emigráció alatt hőiesen küzdött a közös elnyomó ellen.

Olaszország szerencsésebb volt. Ma Olaszország szabad, független, gazdag ország, melynek barátságáért egyaránt versenyez Németország, Ausztria, Franciaország, Anglia, Magyarország tovább is osztrák bilincsek közt vergődik, és szegény, elnéptelenedő ország, melyről még ma is igaz, amit Petőfi Sándor megírt, hogy a második szomszédságban már a nevüket is alig ismerik.

A 67-es kiegyezésnek igazi mértékét az a fejlődés mutatja meg, amelyet Olaszország tett azóta, hogy Ausztria jogára alól felszabadult. Egy szegény, szétarabolt ország volt, melyet másfélszer estendeig szipolyoztak idegen hódítók, s ötven évi szabadság és függetlenség pótolta azt, amit másfélvezred pusztított. És ennek dacára el akarja velünk Ausztria hitetni, hogy az Ausztriával való „közösség“ leplebe burkolt osztrák járom a mi nagyságunknak, gazdagodásunknak elősegítője, s hogy a függetlenség tönkre tenne bennünket.

ment le a torkomon, ami különben sem volt nagy baj, mert a koszt keservesen rossz volt. Én bizony különben talán nek az uramnak.

— Ne fecsegy magadról. A téma roppant érdekes, folytasd a fejlemények elmondását.

— Nos hát, ebéd után az apa szóltanul távozott. Már kimenőben csak anyit mondott nekem, hogy tisztelteti a szüleimet.

Amint elment, Radóné felöltöztette a két gyereket, meg engem és utnak indultunk sétálás czimén, tulajdonképen pedig detektív szolgálatot teljesítettünk. Egész uton vallatta a gyerekeket: megismerik-e az utcát, tudják-e, melyik ház volt, fenn voltak-e a lakásban, ismerik-e azt a némit és így tovább. A két kis kölyök diésretére legyen mondva, pompásan adták a kívánt felvilágosítást. Csakhamar megérkeztünk a helyszínre. Ó nagysága már annyira tájékozott volt, hogy bennünket apróságokat otthagytott a kapualjában. Hirtelen engem kinevezett nevelőnőnek és így egy tizenkétéves leánykára rábízott egy hatéves és egy hétéves apróságot. Ezer esoda, hogy semmi bántódásunk nem történt.

Hiába! A gyermekek őrangyala éber figyelemmel kíséri őket mindenkor. Hossza ideig ácsorogtunk hol az utcán, hol a kapualjában. Hallottam éles hangokat, ajtócsapkodást, rendreutasítást és hasonló kedvességeket, míg végre Radóné vérpirosan és kislírt szemekkel megint lejött. Engem hazavitt, fel sem kísért a lakásomra, hisz neki bizonynyul fontosabb dolgon járt az esze, örült, hogy megszabadult tőlem. Otthon aztán a nagy izgalmától sirva fakadtam és megkértem a

mamuskát, ne vigyen többé a tánczórára, nekem elég volt a táncziskolai szórakozásból.

— És aztán, mi történt még, csak nem jutottál már a dolog végébe?

— Ejnye, de nagyon érdekel ez a csunya história!

— Hogyne, hisz a családi perpatvarok mindenkor a legérdekesítőbbek. Mondd tovább, kérünk, esdünk, mondd tovább.

— Jól van, csak hadd vegyek lélegzetet. Ennek a kellemetlen emlékek az újbóli felidézése egészen kihoz a sodromból. Szegény asszony, az ő sorsa mindnyájunk kálváriája. Az urunk lát egy szebbet, egy fiatalabbat, egy szemtelenebbet és megfélekedve apai kötelességéről, az elhárni tett esküjéről, szerelmi ömlengései közepette kéretlenül tett fogadalmairól, egyszerűen szalad a másik után, és minket szépen faképnél hagy.

— Nem minden férfi egyenlő. Az enyém ezt sohasem tenné meg. Csapodár valamennyi, de hisz ez nem is baj. Csak hagyni kell őket szaladni, amíg maguktól szépen megint hazatérnek. Két évi házasságom szakadatlan lánézolata a boldogságnak, bár magam is látam udvarolni és szépet tenni az uramat, de hát nem gyötörtém a féltékenységgemmel és nem vadítottam meg ezáltalán jelenetekkel.

— Én ma még csak menyasszony vagyok, de már most tudom, hogy ez az eset egészen kivételes. Különben még nem ismerjük a végét.

— A vége egyszerű és elriasztó. Később megtudtam, hogy míg mi lent a kapuban várakoztunk, Radóné fent abban az idegen lakásban megtalálta a férjét a nevelőnőnél. Az-

A bécsi alku.

— Elnapolták a horvát Szabort. —

A politika hírei.

Budapest, márczius 16.

A katonai büntető eljárás körüli, úgy látszik, megismétlődik az a komédia, amilyenben már volt részünk az ősszel a bank-tárgyalások során. A kormány akkor előzően kiadta a büszke jelszót: kézfizetés lesz vagy önálló bank s azután jöttek hosszas, válságos tanácskozások s végül megszületett a „kézfizetések kérdéseinek rendezése.“ Most azt hangoztatta a kormány, hogy a véderőreformot esakis a büntető perrenddel együtt hajlandó a parlament elé terjeszteni, de csak akkor, ha a perrendben a magyar nyelv joga kétséget kizárólag biztosítva lesz, miután ebben az országban a judikatúra tárgyalási nyelve esakis a magyar állam hivatalos nyelve lehet.

Ezen a helyes alapon indította meg azután a kormány a bécsi intéző körökkel a tárgyalásokat, amelyek azonban mindeztideig eredményre nem vezettek s ha a legújabb hírek igazaknak bizonyulnak — amelyek egy kompromisszum-tervet említenek — akkor ezutal a magyar nyelv törvénytábla elismerése helyett esupán a magyar nyelv jogának „rendezését“ fogjuk megkapni egy újabb szegyenparagrafus keretében, mert, sajnos, a kormány nyomban kész az alkura, mihelyt a magyar nemzet valamely érdekét, igényét vagy követelését érvényesíteni kellene.

Jogot a népnek nem adnak, a kenyerét elvonják a polgárság szájától, nemzeti kívánalmainkat nem veszik tekintetbe, de kötelezettségeinket egészen az összeroppanásig fokozzák, — ez a mai kormánypolitika s azért kedves ez a rendszer Bécsnek. És ilyen vigasztalan körülmények között valóban teljesen mindegy, hogy Khuen áll-e az ügyek élén, vagy fölváltja-e őt a fiatalabb, tetterősebb Tieza, mert hiszen a rendszer nem változnék meg. Sőt, ha lehet, csak rosszabbodnék, mi-

után jött a válás. Radó ur elvette a nevelőnőt és ki tudja hány váláson esett át azóta és hányszor esküdött örök hűséget más-más nőnek.

— Rosszul nevelte az urát, ez az egész. Én még menyasszony sem voltam, már megcsináltam az egész haditervet. Az uram egy pillanatig sem lesz egyedül, még a hivatalába is elkísérem. Így aztán mindig csak engem lát és nem juthat eszébe más nőre is gondolni.

— Hej, de rossz rendszer, édes Miczikém.

— Minél szabadabban mozoghat az urunk, annál hűségesebb hozzáunk. Ezt én mondom neked, a két éve házias asszony. A Blanka pedig már tíz éve van férjénél és még ma is igen boldog. Az urának hetenkint háromszor szabad kimaradnia és sohasem kérdi, hová megy vagy honnan jön. Még a mézesbetek alatt is kényszerítette az urát a kimenők betartására. Ő a legokosabb köztünk és bizonyára a legboldogabb is.

— Hát ez mind gyönyörű szép beszéd, de csak annál jobban megerősít abban, amit eddig tettem. Nekem bizony nem kell flangirozó férfi és ha már úgy alakul a sorsom, hogy esetleg férjhez mehessenek, inkább idősebb embert választok, aki már unja az elszaladgálást és örül, ha szépen otthon ülhet a kálvha mellett. Ha ilyen nem akad, semhogy velem egykoru, avagy csak alig idősebb nam legyen, inkább félrevonulok vén lánynak és ha valamikor nagyon nekibusulnám magam, a Radóné esetére fogok gondolni, akinek mégis csak jobb lett volna vén leánynak megmaradni.

vel Tisza, ha lehet, még aulikusabb, mint Khuen s még reakciósabb, még veszedelmesebb. Azt meg ugyan hiába várják itt vagy ott, hogy a liberalizmus kérdésén szétrobban a munkapárt. Eddig csak egyszer történt meg, hogy egy többség elvi kérdés miatt dobta el magától a hatalmat s ez a koalíció volt. A munkapárt fegyelmesebb s mindvégig ki fog tartani a váratlanul újra visszakerült hatalom mellett, akár Khuen, akár Tisza, akár Zichy vagy Lukács lesz is az új vezér neve. A régi épület megmarad, legföljebb feketére vagy vöröserre festeti át az új gazda.

Híreink itt következnek:

A véderő reformja.

Hazai Samu honvédelmi miniszter, aki tegnap este Budapestre érkezett, ma délelőtt fölkereste gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt és jelentést tett a Bécsben folytatott tanácskozásokról. Az a hír, mintha a legutóbbi bécsi tanácskozások alkalmával megállapodás történt volna a tekintetben, hogy a véderőreformra vonatkozó törvényjavaslatokat április 1. napján terjesztik a két törvényhozás elé, nem felel meg a valóságnak. A javaslatoknak az említett időpontban való előterjesztése — mint félhivatalosan jelentik — már fizikai okokból is lehetetlen volna; a jelenlegi diszpozíciók szerint a véderőreformra vonatkozó törvényjavaslatokat április végén terjesztik elő.

Egy hírlapíró kérdésére Hazai miniszter így nyilatkozott:

— Természetesen a véderőreformmal összefüggő kérdésekről volt szó bécsi tárgyalásaimban. Döntés nem történt, véglegesen nyilatkoznom tehát nem is lehet. Több tárgyalás lesz még, amíg minden részletben tisztázunk a dolgokat. Ami az önkéntesség reformját illeti, a gyorsaságnál és a lovasaságnál az lesz az általános elv, hogy mindenkinek joga van államköltségen szolgálni. Most ez kivétel, most a saját költséges szolgálat az általános elv. Ezután éppen megfordítva lesz, de aki a saját költségén akar szolgálni, engedélyt kap rá. Olvastam, hogy a véderőjavaslatot április elején őhajítja be a törvényhozás a kormány. Ez tévedés. Olyan technikai akadályok vannak, hogy a véderőreformot csak április vége felé vihetjük a parlament elé. A katonai büntető perrendtartásról is tárgyalunk, de ebben a kérdésben fontosabb szerepe van az igazságügyminiszternek, mert itt közjogi kérdések dőlnek el. Remélem, ezt is sikerül mihamarabb megoldásra vinni.

Amint értesülünk, a legerősebb utköző pont még mindig a hadbíróságok tárgyalási nyelve. Állítólag e ponton a miniszterelnöknek kompromisszumjavaslat van, amelyet elő sorban a királynak fog bemutatni és ha az uralkodó hozzájárulását megnyerte, akkor az osztrák miniszterelnökkel fog érintkezésbe lépni. Bécsben beavatott helyen azt hiszik, hogy a miniszterelnök javaslata az eddig még fennálló ellentétek kiegyenlítésére minden tekintetben alkalmas lehet. Gróf Héderváry alkalmasint e hét végén vagy a jövő hét elején utazik Bécsbe.

A bankjavaslat Ausztriában.

Jellemző a nálunk már megszavazott bankjavaslat értékére az a kritika, amelyben Ausztriában védik. Ime, például a félhivatalos „Fremdenblatt“ a Reichsrath tegnapi bankbizottsági ülése kapcsán ma ezeket írja:

Ama beható tanácskozás után, amely a bankjavaslat minden egyes kérdése fölött folyt már az általános vita alkalmával, remélhető, hogy a bankjavaslat most már expeditiv módon fog elintéztetni. Az a benyomás, amelyet a javaslat mindjárt publikálása után tett, tartós, hogy t. i. a javaslat a legnagyobb mértékben számol az osztrák állásponttal és benne különösen minden kétséget kizáró módon van megállapítva, hogy a döntő pillanatban az osztrák parlament világos és határozott hozzájárulása nélkül a készletek fel-

vetését nem fogják keresztyülvinni. A bankbizottság tegnapi ülésén joggal történt annak megállapítása is, hogy az az engedély, amely a szükség-től kényszerítve Magyarországnak tételét, valójában csak formai jellegű, míg lényegében teljesen érvényre jutott az osztrák érdek ebben a kérdésben is. Egyébiránt a miniszterelnök hozzájárult ahhoz is, hogy esetleg a banktörvény keretén kívül is az ügyrendben további garanciákat teremtsenek, jóllehet ennek szükségessége tulajdonképpen nem fog fenn. Különösen fontos volt a miniszterelnök zárószava, amelyvel hangsúlyozta, hogy azok, akik az 5. szakasz kiküszöbölése mellett foglalnak állást, a bankközösség ellenségeinek tekintendők. Ha az osztrák képviselőház az 5. szakaszt nem fogadná el, ennek következménye az lenne, hogy a bankjavaslat újra a magyar képviselőház elé kerülne, vagyis Magyarországon új bankvita támadna, az összes ismert szenvedélyes incidensektől kísértetve.

Ez a magyarázata tehát annak, miért nem került még a magyar főrendiház elé a bankjavaslat. Ez a mumus, hogy „az osztrák érdeket lényegében érvényre juttató“ javaslatot a Reichsrath változatlanul elfogadja. Mégis csak lovasias nemzet vagyunk mi!

A Reichsrath bankbizottsága.

Mint Bécsből jelentik, a Reichsrath bankbizottsága megkezdte a bankjavaslat részletes tárgyalását. Az I. szakasz 1. fejezetét (az osztrák-magyar bank privilégiumának meghosszabbítását) a magyar törvénynek megfelelő stílus módosítással elfogadták.

A 2. fejezetnél (az alapszabályok módosítása) dr. Pacher kívánja a magyar kormány és a bank között kötött titkos megállapodás előterjesztését, amely megállapítja a valutaparitás biztosításáról való gondoskodásnál követendő föltételeket a parlamentáris felhatalmazás kikérésénél.

Choch képviselő több javaslatot terjeszt elő a szláv népek nyelvi jogainak a banknál való érvényesülése dolgában. Délután folytatták a határozati javaslatoknak tárgyalását, amelyben Schramek, Modracsek, Lecher, Bilinski képviselők és Meyer pénzügyminiszter vettek részt. Utóbbi utalt azokra a gazdasági hátrányokra, amelyek a fennálló ex-lex állapotból keletkezhetnek. A szakaszt letárgyalták. A szavazás szerdán délelőtt tartandó ülésen lesz.

Kiélesedett a horvát válság.

Zágrábról táviratozzák, hogy a horvát országgyűlés mai ülésén az igazoló bizottság és a költségvetési bizottság előterjesztették jelentéseiket. A költségvetési bizottság az 1911. évről szóló költségvetési előirányzatot 10 szóval 4 ellen elvetette.

Az igazoló bizottság jelentésében ajánlja dr. Neumann országgyűlési elnök mandátumának igazolását, amihez a Ház hozzájárul.

Radics képviselő sürgős indítványt nyújt be, melyben kéri a kormányt felhatalmazni arra, hogy az 1909. évi zárszámadásoknál feleslegként mutatkozó 3,750.000 koronát a tanítói fizetések föjemelésére, országos állatbiztosítási alap létesítésére, a parasztbirtokosok kártalanítására, árvíz és elemi csapások esetére, valamint ut- és hidépítésekre használhassa fel.

A napirendre áttérve, dr. Nikolics kormánypárti képviselő (Zimony) a bizottság felirati javaslatát pártolja.

Azután áttértek a tanítói fizetések felemelésére vonatkozó javaslatra, amelyhez Homotarić szólt. Majd Tomasics Miklós bán mondott beszédet s a többi közt ezeket jelentette ki:

A kormányt a tanító-javaslat benyújtásakor az a kívánság vezérelte, hogy a népiskolai tanítók szomorú anyagi helyzetét a lehetőség szerint megjavítsa és hogy az iskolák felügyeletét megfelelő módon rendezze. Az új tanítói törvény és a községi iskolai adó nem árt a parasztság érdekeinek. Sajnos a dolgok mai állása mellett a javaslatot elfogadnák ugyan a részletes vita alapjául, de a harmadik szakasz tárgyalásánál megbukna, amennyiben nem szavazná meg a 30 százalékos pótdadót és ez hosszú időre lehetetlenül tenné, hogy a tanítók jogos igényeinek elégtétessék. Ha a javaslat a szükséges összegek fedezésének módja miatt megbukna, ez súlyosan károsítaná a tanítóságot és ezért a kormány nem áll érdekében, hogy a vita folytatassék. A felirati vita folyamán a kormány nem látta a törekvést, hogy az a cél éressék el, amelyet maga tartott szem előtt, t. i. hogy olyan felirat kerüljön a korona elé, amely közjogi viszonyainkat és törekvéseinket igaz világításban mutatná. Minthogy azonban a kormány azt hiszi, hogy az ily felirat lét-

rejvetését nem tárgyi okok akadályozzák és mint-hogy meg van győződve arról, hogy minden párt kívánatosnak tartja, hogy ily felirat intéztesse az uralkodóhoz, másrésztől azonban ma még pártpolitikai természetű akadályok teszik lehetetlenné a felirat létrejvetését, azt hiszem, hogy az országnak nem fog ártani, ha a felirati vitát megszakítjuk. Ezért élek azzal a felhatalmazással, amelyet ő felsége (Éljen a király!) adott és bátor vagyok a legfelsőbb kéziratot átadni a t. ház elnökségének.

A bán ezután Papratovics elnököl alelnöknek átadta a királyi kéziratot, amelyet Kumicsics jegyző felolvasott. A kézirat így hangzik:

„Mi, I. Ferencz József, ausztriai császár, stb., Magyarország apostoli királya, stb. királyi üdvözlésünket küldjük a horvát, szlavin és dalmát királyságok országgyűlésén egybegyűlt méltóságoknak és képviselőknek. A horvát, szlavin és dalmát királyságok országgyűlésének szervezetre vonatkozó 1870:II. t. ca. 3. szakasza értelmében az országgyűlés üléseit további elhatározásunkig elnapoljuk. Egyebekben megtartjuk híveinket királyi kegyelmünkben.“

Budapest, 1911. márczius 4.

Ferencz József s. k.

Gr. Khuen-Héderváry s. k. Tomasics Miklós dr. s. k.

A királyi leiratot a képviselői lelkes „Éljen a király“ kiáltásokkal fogadták, ezután elnök az országgyűlést elnapoltnak jelentette ki és az ülést berekesztette.

A horvát Kormánypárti lapok az országgyűlésnek bizonytalan időre való elnapolását fejtegetvén, azt írták, hogy a teljes felelősség a költségvetés megtagadásáért, az ország által várt beruházások elhalasztásáért, a horvát-szerb koalíció vezetőit terheli, akiket a kormánytól semmi politikai ellentét nem választ el és csakis pártpolitikai taktikából törekedtek nehéz helyzetet teremteni. A lapok utalnak arra is, hogy a koalíció magatartása veszélyezteti azt a fontos vívmányt is, amely a horvát tangens 1911. évi összegének 3 és félmillióval való felemelésében áll. A lapok egyben ama reményüket fejezték ki, hogy a magyar országgyűlésnek több érzéke lesz a horvát nép érdekei iránt és a felemelt tangens nem fogja megváltoztatni.

Az országgyűlési tudósítók sztrájkja az elintézés stádiumában van. Ma délután a két országgyűlési alelnök az országgyűlési tudósítók képviselői, valamint az újságírók egyesületének elnöksége tanácskozást tartott, amelyen nyilatkozatban állapodtak meg s ezt holnap fogják közzélni.

Budapest, márczius 16.

A városi mérnökök emlékirata. Mint értesülünk, a városi mérnökök országos kongresszusát rendező-bizottság a kormány és törvényhozás elé terjesztendő emlékiratát a városi mérnököknek márczius hó 20. fogja az eddigi megállapodás szerint gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknek, Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek, valamint a képviselőház és főrendiház elnökségének, Devecis Ferencz Budapest székesfőváros középítési igazgatójának mint a szövetség elnökének és Szalay Lajos verseczi főmérnök, mint ügyvezető elnöknek vezetése alatt küldöttségileg átnyújtani. A küldöttségben a fővárosi és vidéki városi mérnökök nagyszámmal fognak részt venni s jelentkezések az elnökhöz intézendők. Az emlékirat kétezer példányban nyomtatott ki és megküldik azt a városi mérnökök ügyeinek támogatása és az új városi törvényben való rendezés végett a miniszteriumok főtisztviselőin kívül az összes főrendeknek, képviselőknek, főispánoknak, polgármestereknek és városoknak.

A besnyák tartománygyűlés. Szerajevéből jelentik: A tartománygyűlésen a belügyi költségvetés folytatódó részletes tárgyalása folyamán a polgári adátság elleni a költségvetési bizottság azon javaslatát, hogy több hivatalnok állást töröljenek és a rendelkezési alapot 100.000-ról 80.000 koronára redukálják. Báró Pittner osztályfőnök behatolva reflektál a költségvetési bizottság jelentésére és kifejti a kormány egészségügyi programját. Ezután bejelenti, hogy a kormány Bihácsban gimnáziumot, Szerajevóban kereskedelmi iskolát fog létesíteni. Többek felszólalása után az ülés folytatását szombatra tűzik ki.

KÜLFÖLD.

Uralkodók találkozója. Rómából jelentik: A berlini és római udvarok között tegnap élénk táviratváltás volt nyilván Vilmos császár velencei és korfui utazása miatt. Azt nem lehet tudni, vajjon a két uralkodó velencei találkozását elhatározták-e, annyi bizonyos, hogy az ottani udvarnál semmiféle előkészületeket nem tesznek. Athéni jelentés szerint György király márczius végével Korfuba utazik üdvözölni Vilmos császárt, aztán Voloba megy, ahol április első napjaiban kezdődnek az olimpiai játékok. A király fogja megnyitni a versenyeket, amelyeken a görög királyi család tagjain kívül Alexandra özvegy angol királynő is jelen lesz. A játékok befejezése után a görög királyi család ismét Korfuba utazik, ahová addig már megjön a német trónörökös-pár. Venizelosz miniszterelnök és Griparis külügyminiszter elkísérik György királyt Korfuba, hogy bemutatkozzanak a német császárnak.

Oszták képviselők botránya. Bécsből jelentik: A költségvetési bizottság mai ülésén, amelyik a teljes részvéltenség jelében kezdődött, óriási botrány történt. A szocialisták, németek és csehek álltak egymással szemben és kicsi hiba, hogy véres jelenetek nem történtek. A botrányt Malik képviselő indította meg egy közbekiáltásával.

Modracek képviselő ugyanis a csehországi hivatalnokok helyzetéről beszélt és ekkor Malik, aki már előbb is többször közbekiáltásokkal szakította félbe Modraceket, egyszerre csak ezt kiáltja feléje:

— A szocialisták tulajdonképpen a legnagyobb terroristák!

Dr. Pacher ezt kiáltja?

— A szocialisták terrorizmusa legjobban a most Warnsdorfban folyó választásokon jut kifejezésre.

Seliger: Mit, ti akartok terrorizmusról beszélni? Hát nem ti küldtétek a prágai cirkefogókat Warnsdorfba?

Ezek a szavak a németeknél nagy felháborodást idéztek elő. Wolff képviselő öklével az asztalra ütött és magából kikelve kiáltotta:

— Ez már mégis csak szemtelenség! Ezt kikerjük maguknak. Nem engedjük a diákjainkat megsérteni.

Dr. Pacher odakiáltja a szociáldemokratáknak: *Hazudtok!*

Stranski E. képviselő a szociáldemokraták eljárását gyalázatosnak mondja.

A szociáldemokraták a maguk részéről szintén nem valami szelíd szavakkal válaszolnak és olyan láрма támad, hogy senkinek a szavát se lehet többé megérteni. A láрма olyan nagy, hogy a folyosóra is kihallatszik, úgy, hogy az ott sétáló képviselők is meghallják. A teremben majdnem verekedés támad.

Nemec képviselő rá akar rohanni Wolffra, de párthívei visszatartják. Wolff képviselő egy fekete bőrtáskát ragad fel és a szociáldemokraták felé akarja hajítani, míg Seliger egy súlyos tintatartót kap fel, de úgy őt, mint Wolffot a többi képviselők megakadályozzák abban, hogy szándékukat végrehajtsák.

Stransky felkapja azt a nehéz karosszékét, amelyiken ül és a szociáldemokraták közé akarja dobni, de őt is visszatartják.

Vagy husz percig tartott a botrány és csak lassankint állott helyre a nyugalom, mire Chiari elnök Seligert rendretusította.

A költségvetési bizottság változatlanul elfogadta a belügyi költségvetést. Elfogadták Kramars határozati javaslatát, mely felszólítja az oszták kormányt, hogy a magyar kormányval együtt tegyen intézkedéseket a porosz kormányval osztrák és magyar állampolgárok tömeges kiutasítására vonatkozó rendelkezései ellen, de elhagyták a javaslatnak azon részét, amely retorziós intézkedésekről szól. Ezután áttértek a landwehr-minisztérium költségvetésének tárgyalására.

A fegyverkezés korlátozása. Rómából jelentik: Az olasz kereskedelmi kamarák szövetsége mai gyűlésén, amelyen a milánói kamara elnöke elnökölt, dr. Kobacs tanár eszméjét tárgyalták, amely a fegyverkezés korlátozása dolgában Olaszország és Ausztria-Magyarország között kötendő egyezményre irányul és a kereskedelmi kamarák látogatását javasolta. Utalás történt arra is, hogy a monarchia külügyminiszteriuma kilátásba helyezte, hogy osztrák és magyar gyárosok nagy számmal fogják látogatni az olasz kiállítást, mely tekintetben az alsóausztriai iparegyesület tett kezdeményező lépéseket. A gyűlés különösen megelégedéssel vette ezeket tudomásul és az elnökségnek megadta azt a bizalmi megbízást, hogy tegye meg a megfelelő és illő lépéseket, amely a nemes érzés által sugált cél, a béke és munka elérésére alkalmas.

Az orosz-kinai konfliktus. A londoni Times-nak jelentik Pekingből: Kína engedni fog ugyan, de egyidejűen követelni fogja az 1881. évi szerződés kereskedelempolitikai rendelkezéseinek revízióját. Ezzel szemben a pétervári *Novoje Vremja* azt írja: A diplomáciai viszony megszakításának küszöbén vagyunk. Mukdeni táviratok szerint száztiz tonna puskapor, negyvenkét láda lovassági puská és hetven láda gyalogsági puská érkezett északi Mandzsuriába a kínai helyőrség számára. A peking-mukdeni vasúton napok óta szállítanak ágyut és töltést. Mukdenben mindenki meg van győződve arról, hogy a háború ki fog törni. Ezekkel a hírekkel kapcsolatban a berlini *Deutsche Tageszeitung* azt a jelentést kapja Moszkvából, hogy Japán nagy előkészületeket tesz a háborúra. Naponta nagy csapat szállítmányok mennek Dalnyba és Port-Arthurba. A vasutvonalak gőzpontjain kaszárnyákat építenek. A kínai munkásokat elbocsátják és helyüket japán katonákkal töltik be. Kvangtungban a japán intendatura hivatalnokai összeírják a makánosok tulajdonában levő marhát és gabonakészleteket. Nagasakiból a napokban újabb csapat szállítmányokat indítanak utnak. A háborus készülődés közvetlen okairól a moszkvai hírforrás mit sem tud.

Bécsből éjjel érkező jelentés szerint egy kínai követészen, mint a japán nagykövetség is megzafolják a háborus készülődések hírét. A japán nagykövetség kijelenti, hogy nem is érdemes szót vesztegetni ezekre a hazug mesékre. Japánnak amugy is egy egész hadosztálya van Mandzsuriában, amely elég erős, hogy megvédje Japán érdekeit.

Pétervári jelentés szerint az orosz-kinai viszony elmérgesedésének Sain Tu pétervári kínai követ az oka, aki folyton optimisztikus jelentéseket küldözgetett haza és nem ismerte fel a helyzet komoly voltát. A pekingi kormány már visszarendelte Sain Tu-t s utóda most érkezett Charbinba.

Pekingből táviratozzák: A kormány bejelenti, hogy kész hozzájárulni a konzulátusok felállításához. A vámok kérdését külön kell tárgyalni. Kész továbbá a monopoliumpokot korlátozni. A lakosság elégedetlen a külügyek vezetésével. A kerületi gyűlések sürgősen biradalmi gyűlés egybehívását követelik.

Betiltott munkágyűlés Lisszabonban. Lisszabonból táviratozzák Párisba, hogy a sőtubali véres zavargások áldozatainak temetése napján a munkáncép nagy meetinget, tüntető körmenetet és egynapos általános sztrájkot akar rendezni, de a kormány tiltotta a tüntetést. Egyidejűleg hivatalos közlemény jelent meg, hogy a kormány nem akarja korlátozni a szabad gyülekezési jogot, de e pillanatban nagy politikai érdekek forognak kockán s ezért tiltotta be a tüntető felvonulást.

A helyzet Marokkóban. Párisból jelentik: A „Francis Militaire“ szerint a hadügyminiszter a marokkói francia katonai misszióhoz hadbiztonsági hivatalnokokat, valamint több kezelőtisztet szándékozik beosztani, melyeknek feladatuk lesz a szultán által megállapított katonai költségvetést és annak a gyakorlatban való megvalósítását ellenőrizni. Tangerből érkezett távirati jelentés szerint a szultán csapatai hatóság kemény harc után fényes győzelmet arattak a sherarda-csapatok fölött. A győzelem az utóbbiakra teljesen megsemmisítő.

A diadalhir következtében a hangulat Fezben az európaiak javára megváltozott.

Az Unio és Mexikó. Az Amerikából ma érkező hírek egy lépéssel sem viszik előbbre az Unio és Mexikó körül felmerült ellentétek ügyét. A helyzet ma sem tisztázódott és senki sem tudja, hogy tulajdonképpen mi az, ami a két szomszédos amerikai állam között lejátszódik. A mexikói kormány jelentést tesz a fölkelők Casas Grandez melletti vereségéről. A jelentés szerint 57 ember esett el. A foglyul ejtett külföldiek jó bánásmódban részesültek. Mexikó városból Newyorkba érkezett távirat szerint a kongresszus permanens bizottsága egyhangulag elfogadta azon javaslatot, amely az *alkalmányos garanciákat hat hónapra felfüggeszti*. A mexikói kormány még nem felelt az Egyesült-Államok kormányának felszólítására, hogy az elfogott amerikaiakat bocsássa szabadon. Az amerikai lapok azt írják, hogy az elfogott és börtönbe vetett amerikaiak kivégzése oly vihart támasztana, amelynek következtében az amerikai csapatok föltétlenül átlennek a határt. Az Unio egyébként Diaztól követelte a Juarezben elfogott amerikaiakat szabadon bocsátását. Ujabb hír szerint Oiganát ötszáz fölkelő ostromolja. A fölkelők legközelebb géppuskát kapnak.

Kölnen keresztül San Antonióból (Mexikó) jelentik, hogy tegnap kilencz lovasezred érkezett oda, amelyek négerekből állanak s ezzel egy hadi létszámban lévő hadosztály van együtt, amelyből csak egy tüzérezred hiányzik. Egyelőre menetelési gyakorlatok lesznek. Hétfőn két repülőgép jön. A német katonai attasé a táborban van, az orosz, francia és angol attasék jelezték jövetelüket. A tisztek azt hiszik, hogy az az ezer meg ezer japán gyapottermelő munkás, akik Mexikóba önzönltek, mind japán katonák, akiket a tokiói kormány küldött a Mexikóval kötött titkos szerződés értelmében. Egyébként nyílt titok, hogy a japánok számára szabad az út a Panama-csatorna mellett lévő erődökhöz.

Berlinbe azt jelentik New-Yorkból, hogy az amerikai államkormány erőlyes lépéseket tesz, hogy a mexikói fogságba jutott amerikai alattvalókat, akik között több hirlaptudósító is van, megmentse az agyonlövétéstől. Ha Diaz elnök kitégeztetné az amerikai foglyokat, abból veszedelmes bonyodalmak támadnának.

Juarezben a mexikói lázadók dinamittal felrobbantottak egy kaszárnyát. 900 mexikói lovaskatona remülten menekült az erődökhöz, de senkimen veszett a levegőbe röpitett kaszárnyában. Limantur mexikói pénzügyminiszter feleségével és kíséretével hirtelen elutazott Newyorkból Tezason át, szárazföldön ment Mexikóba. Elutazása előtt nyilatkozatot adott ki, amelyben a mexikói forradalomért az amerikai sajtót okolja s kéri a lapokat, hogy csak igaz híreket közöljenek és segítsenek ily módon megnyugtanni a közvéleményt Mexikóban.

Vihar a dumában. Pétervárról jelentik: Botrányos jelenetek játszódtak le a дума tegnap esti ülésén. Az egyetemi állapotokra vonatkozó interpellációkat tárgyalták, miközben Obrasso szélső jobbpárti képviselő a főiskolák női tanfolyamai ellen intézett heves támadást. Kifogásolta a női hallgatók forradalmi magatartását, majd így szólott:

— A forradalom idején a női hallgatók százával dobálják oda magukat ittas matrózoknak, hogy propagandájuk eredményesebbé tételére segítséget nyerjenek.

Ez a kijelentés viharos tiltakozást provokált a balpártion és a szocialista képviselők között.

— *Le vele! Gazember! Hogy mer ilyeneket beszélni!*

Ilyen és még erősebb kiáltások hangzottak fel. A képviselő a mindinkább növekedő larmában tovább akart beszélni, az elnök azonban felszólította, hogy hagyja el a tribünt, mert az egyórás határidő lejárt. Az elnök intézkedését a jobboldalon nagy viharral fogadták. Az óriási kavardásban az elnök berokcsoltta az ülést. A jobboldali képviselők megrohanták a szónoki emelvényt. A дума tisztviselői akadályozták meg a tettelegességet. A kép-

viselők nem asartak eltávozni a teremből, mire a *szolgák eloltották a villanylámpákat*. A képviselők ekkor lassankint elhagyták a termet.

Párisból jelentik: A Temps az orosz dumában folyt külügyi vitát tárgyalva különösen Miljukov azon megjegyzését hangsúlyozza, hogy Oroszország a Bagdad-vasut ügyében folytatott tanácskozásaiiban feláldozta szövetségeseinek érdekeit és felveti a kérdést, vajjon nem-e maguk Oroszország szövetségesei okai ennek. A potsdami eset megállapítása annak az igazságnak, hogy Oroszországnak béke idejében normális viszonyban kell állania a középeurópai hatalmakkal és a kelet kérdéseiben elsősorban a monarchiával kell egyetértenie.

Az angol alsóház ülése. Mac Kenna kifejti, hogy a német rendszer szerint a flottaszükségleteit a polgári közigazgatás különböző költségvetésiben veszik fel és hogy ha az ilyen tételeket az angol költségvetésből kivonják, úgy csak 33 és fél millió marad. Lee konzervatív kifejti, hogy bár Mac Kenna következtetői pesszimistikusak, a négy Dreadnoughtra mégis szükség van. Nélkülök Anglia pozíciója kétségbeesett volna. George Robert munkáspárti határozati javaslatot ajánl, mely szerint a külföld eseményei a flotta költségvetésének emelését nem indokolják, másrésztől az fenyegeti a békét és a nemzeti biztonságot. Reméli, Sir Edward Grey a békére irányuló törekvéseiben nem szorítkozik csak az Egyesült-Államokkal való tárgyalásokra, hanem oda is törekszik, hogy Németországgal és Franciaországgal is egyesüljön a béke szövetségében. Balfour szerint 1914-ben az európai vizeken Angliának csak 29 Dreadnoughtja lesz, a hármasszövetségnek pedig szintén. Különösen nehéz az, hogy úgy a hazai vizeken, mint a Középtengeren meg kell ővni a szupremáciát. Ami Greynnek az Amerikával való döntőbírósi szerződésről tett kijelentését illeti, nem látja be, miért nem lehetne ily szerződést megkötöni. (Helyeslés.)

A török-bolgár határon. A Meslihágo közelében levő Kirdsali táján a bolgár határon négy hazatérő mohamedánt bolgárok megöltek. A hivatalos jelentés szerint a hatóságok megállapították, hogy a gyilkosság politikai okokból történt.

Dospot táján egy török határőrség feltartóztatott egy bolgár bandát. Harez támadt, amelynek folyamán két bolgár és egy török katona elesett. A banda többi tagjai visszamenekültek a határon át.

EGYHÁZAK.

— (Evangélikus zsinat.) Az evangélikus egyház országos zsinati albizottsága márczius 27-én kezd meg tárgyalásait. Az üléseken rendkívül fontos alkotmányozó és jogügyi kérdések fölött fognak határozatot hozni.

— (Az Irgalmasok reformja.) Az Irgalmasrend magyarországi rendtartományának megrendszabályozásáról és átszervezéséről különféle hírek kerültek a lapokba. E híresztelések felől maga az elsősorban illetékes rendfőnök is nyilatkozott. Thuróczy M. Kornél tartományi rendfőnök, aki tegnap érkezett vissza római utjáról, hol a magyarországi irgalmasok fogadalmainak letétele és régi jozaikba való visszahelyezése ügyében folyt a tanácskozások, egy ujságról elöllel kijelentette, hogy a tanácskozások megnyugtató eredménnyel jártak s az ügyet illetőleg a végleges döntés a napokban fog megérkezni. Hozzátette még a rendfőnök, hogy a rendnek nincs oka az aggodalomra.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Márczius 15.

Budapest, márczius 16.

Az ország minden részéből egyre érkeznek még a tudósítások a lezajlott szép ünnepekről, amelyek mellett bizonyítanak, hogy nem veszett ki még a nagyok emléke iránti tisztelet a magyar szívekben. A főváros sem maradt a vidék mögött. Itt is egymást érték a hazafias ünnepek.

Budapesten.

A *Budapesti Asztaltársaságok Központja* tegnap este ünnepelte meg Ráday-utcai egyesületi helyiségében márczius 15-ét és Rákóczi kibujdosásának 200-ik évfordulóját. Az ünnepeket *Koltai Pál* beszéde nyitotta meg, mire dr. *Szabó Ignác* tanár Rákóczi emlékére idézte fel. *Dura Máté* főlovasta „A magyar sors” című költeményét, majd dr. *Wagner Károly* a Kossuth-szövetség alelnöke tartott lelkes beszédet. *Löwy Sándor* pedig Ábrányi Emilnek „Magyar nyelv” című költeményét szavalta el. Ezután az est ünnepi szónoka, dr. *Kalmár Antal* mondott beszédet, végül *Korács Lajos* beszéde után az ünnepség véget ért.

A *Máv Gépgyári Munkások Önművelődési Köre* is szép ünnepet tartott. Reggel kilenc órakor a gyár előtt gyülekezve, nemzeti színű zászlók alatt hatalmas menetben, melyben a gyárnak mintegy 800 munkása és számos tisztviselője vett részt, vonultak Petőfi szobrához, ahol az „Aczélhang” Máv gépgyári munkásdalogyalt részvételével lélekemelő ünnepélyt rendeztek és letették koszorújukat a szobor talapzatára. Este a gyári nagy étteremben áldomásra jöttek össze a munkások és lelkes hangulatban hallgatták meg az alkalmi szavakat, ünnepi beszédet és az „Aczélhang” dalárda szép énekszámait. Különösen tetszett a munkásyerekek tánca, kik 48-as honvédruhában és a leányok magyar viseletben eltáncolták a toborzót és a kormagvart. A szép est — melyen a gyár igazgatója és tisztviselői kara is részt vett — azzal ért véget, hogy az öreg 48-as honvédek segélyezésére adakoztak.

A *Lovas-féle zeneiskola* fényesen sikerült hangverseny keretében ünnepelte márczius 15-ikét. Hollander, Valkó, Szabó, Klein vonónégyese rendkívül nagy hatással volt a nagyszámú közönségre. *Bognár Dénes* tanár művészi tárogató-játékát ötször meg kellett ismételnie. *Fenyő Béla* hatásos beszédet mondott és hazafias költeményeket szavalt. *Kélya Irma* és *Bodrog Ilona* két czimbalmon bravurosán játszották befejezésül a Rákóczi-induló.

A *VIII. kerületi Bezerédy-utcai elemi leányiskolában* lelkes ünnepélyt tartottak márczius 15-én. Az ünnepélyt *Pagács János* igazgató beszéde nyitotta meg, majd *Toperczer Ernő* tanítónő tartott lendületes, lelkesítő beszédet, amelyben márczius 15-ikének nagy jelentőségét ismertette. Közben a magasabb osztályok növendékei szavaltak hazafias költeményeket, valamennyien mély érzéssel, szép előadással. Az énekkar meglepően tisztán, finom arnyalással adott elő néhány hazafias dalt, a melyek pontos betanításáért *Pallady Leontinné* tanítónőt illeti az elismerés. *Schlesinger Panna* IV. a) oszt. tanuló szólóénekével tünt ki. Az ünnepély végén *Pagács János* igazgató lelkes záróbeszédet tartott és a növendékek őszinte, lelkes, hazafias érzésektől áthatva távoztak a szépen sikerült ünnepélyről.

A *Zuglói iskolában* is megünnepelték márczius 15-ikét. A megnyitó-beszédet *Jókuthy Sándor* igazgató, az ünnepi beszédet *Németh Gyula* tanító mondotta.

A *Svábhegyen*, a magyar nemzeti szellem ápolása, a magyar nyelv terjesztése s a magyar kultúra megerősítése végett, a most már ötödik éve működő *I. ker. Istenhegyi Népművelési Egyesület* márczius 15-ike dicős emlékét f. hó 19-én fogja megünnepelni. Az ünnepély sorrendje. 1. Elnöki megnyitó; 2. Hymusz, énekl: Varga Imre kar-nagy vezetése mellett, az egyesület vegyeskara; 3. Márczius 15. Ábrányi Emilről, szavalja: Krébesz Ferenc egyesületi tag; 4. Magyar nyelv, írta Ábrányi Emil, szavalja: Frank Terka k. a. 5. Talpra magyar, Radó Antaltól, előadja: Hoffer János egyt. tag; 6. Nemzeti dal, Petőfi Sándortól, szavalja: Merkl Antal ur; 7. Talpra magyar, énekl: az egyesület vegyeskara; 8. ünnepi beszéd, tartja: dr. Szabó Antal, az I. ker. orsz. képviselője; 9. Magyar rapszódia, Kurucz Jánostól, zongorán előadja: a szerző; 10. Előre, Tóth Kálmántól, szavalja: Engler István egyt. tag; 11. alkalmi költemény, szavalja: Molnár Zsóf k. a.; 12. Márczius 15. Lipcsey Ádámól, szavalja: Nagy Nándor egyt. tag; 13. alkalmi melodráma, előadja: Farkas Jenő egyt. tag, zongorán kíséri: Paradeiser Gyula ur; 14. Rákóczi induló, Farkas Imrétől, szavalja: Ványi Zsóf k. a. 15. Alkalmi ének, előadja: Krébesz Szidi k. a., zongorán kíséri: Paradeiser Gyula ur; 16. Márczius 15. Endrődy Sándortól, szavalja: Frank Gyula, egyt. tag.

17. Kossuth sirja, Ábrányi Emilől, szavalja: Göröncsér Mariska k. a.; 18. Nemzeti zászló, énekl: az egyesület vegyeskara; 19. A honleány, írta Rudnyánszky Gyula, szavalja: Müller Mariska kisasszony; 20. A hazáról, Petőfi Sándortól, szavalja: Hoffer Rezső egyt. tag; 21. elnöki zárszó; 22. Szózat, énekl: az egyesület Vegyeskara.

A *Tisztviselőtelep* közönsége márczius 15-ének emlékeztetét már tízennégy év óta minden évben megünnepeli. Most is szépszámu közönség jött össze a kaszinó dísztermében rendezett lakomára. A beszédek sorát *Zseny József* nyitotta meg, üdvözlővén a Tisztviselőtelep közönségét, amely hazafias hűséggel ápolja a márcziusi idusának kultuszát. Utána *Benke Ferenc* törvényszéki bíró mondott ünnepi áldomást, méltatva márczius 15-ike jelentőségét. Még *Okolicsányi Gyula* és dr. *Muraközy Károly* beszéltek a honpolgári kötelességek mértékéről és a honszeretetről.

A vidéken.

Léva. Léván a kegyestanítórendi főgimnázium az idén is impozánsan megünnepelte márczius 15-ikét. *Huberth Pál* VIII. gimn. tanuló mondott hatásos ünnepi beszédet. Este fáklyásmenet volt.

Zalaegerszeg közönsége délután 4 órakor az „Arany bárány” dísztermében rendezte ünnepét, amelyet zsufolásig megtöltött az ünneplő közönség. Az ünnepi beszédet dr. *Hajdu Gyula* nagykanizsai ügyvéd, a nagykanizsai függetlenségi párt elnöke tartotta. Este 8 órakor ugyancsak az „Arany bárány” dísztermében a vármegye ifjúsága szabadságbált rendezett, szintén gazdag műsorral. — A város tanintézetei is külön ünnepeket rendeztek. — Az Irodalmi és Művészeti Kör márczius 19-én tartja meg hazafias ünnepét, hol az ünnepi szónok dr. *Csák Károly*, a „Zalamegye” szerkesztője lesz. A gazdag műsor többi számát a Daloskör s a Művészeti Kör zenekara tölti be.

Fehéregyháza, hol Petőfi Sándor örök álmát álusza, ez idén a szokottnál nagyobb arányokban és lélekemelőbben vette ki részét a márczius 15-iki ünnepekből. Dél előtt Petőfi sírját koszorúzták meg, délután pedig az ünnepély folyt le tág keretű program kíséretében, mely alkalommal *olaszj dr. Liszkay Miklós* ügyvédjelölt ünnepi beszédet tartott. Az ünnepeket este táncvigalom fejezte be.

Hajdusoboszló. Hajdusoboszló város közönsége nagy ünneppel ünnepelte meg márczius 15-ikét. A református templomban vette kezdetét az ünnepély, hol *Demjén Ferenc* ref. lelkész méltatta a nagy nap emlékét. A piacon terezen özreke vonó közönség jelenlétében *Tóth János* polgármester nyitotta meg az ünnepélyt, utána *Justh János*, a kerület országgyűlési képviselője mondott nagyhatású, lelkes ünnepi beszédet. *Molnár Béla* vallástanárr szavata után a városi iparos dalogyalt hazafias dalokat énekelte és *Tóth János* polgármester bezárta az ünnepélyt. A város olvasóköréi délelben és este lakomákat rendeztek, melyeken *Justh János* képviselő is résztvett és lelkes beszédeket mondott.

Mezőkövesd. A Kemenesi-féle államilag szervezett polgári fiu- és leányiskola márczius hó 15-én gazdag műsoru hazafias ünnepélyt tartott. Az ünnepélyen *Mezőkövesd* város közönségének színe-java résztvett.

Oppován délelőtt a templomban istentisztelet volt, este a társaskörben pedig ünnepi banket. *Halász István* plébános és *Tóth Andor* postamester mondottak ünnepi beszédeket, míg *Wersching Dániel* szavalt.

A *berzitei* római katolikus elemi iskolában szép ünnepség keretében ülték meg a sajtószabadság évfordulóját. Az ünnepség az új iskola termében folyt le. *Kosztér Béla* tanító hatásos beszédben méltatta márczius 15 jelentőségét. A gyermekek verseket adtak elő és hazafias dalokat énekeltek.

Baltonya. Márczius 14-én este nagy fáklyásmenet volt a városban. Beszédet mondottak *Podor Manó* főjegyző és *Kecskeméti János*. 200 terítékes bankettet rendeztek, amelyen *Nádházi Bertalan* ref. lelkész mondott nagyhatású beszédet. A banketten három volt 48-as honvéd is résztvett. Márczius 15-én délelőtt a községházán díszközgyűlés volt, ahol *Zámory Péter* tartott ünnepi szónoklatot.

Kispest. A kistéti függetlenségi és 48-as kör szép ünnepség keretében ünnepelte meg 1848. márczius 15-ikének emlékét a Mértl-féle vendéglő helyiségeiben. A nagy számmal egybegyűlt ünnepelő közönség előtt *Varju Kálmán*, a kistéti függetlenségi és 48-as kör elnöke tartotta a megnyitó-beszédet s lelkes szavakkal méltatta a márczius 15-iki nagy nap eseményeit. Utána a kör titkára, dr. *Havlik János*, ismertette a 48-as hősvényeket. Majd dr. *Dobos László* fővárosi ügyvéd mondott lelkes, hazafias beszédet. A kistéti dalárda hazafias dalokkal zárta be az ünnepélyt.

Pestszentlőrinc. A nemrég alakult postszentlőrinci iparos kör lelkes ünnepélyt rendezett a márcziusi nagy napok emlékére. *Szlavik Ferenc*

elnök hazafias megnyitó-beszéde után *Jcszenszky* Árpád titkár lelkes beszédben ismertette az 1848. márczius 15-iki eseményeket. Utána *Wimmerl* Antal pestszentlőrinczi plébános tartott hazafias beszédet.

Orsova. Az orsovai áll. polgári fiu- és leányiskola ifjusága márczius 15-ike alkalmából hazafias estélyt rendezett. Márczius 14-én este a nagyközönség számára, 15-én pedig az ifjuság részére az ünnepélyt megismételték. Az intézet tanári kara mindent elkövet, hogy az ifjúsággal az ország határára felkötve, exponált iskolában a haza nagyjelentőségű eseményeit megünnepeltesse. Nagy tetszéssel hallgatta a nagyszámu közönség az előadást. A leány-növendékek előképei bájosak voltak.

Gálszécsen lelkesedéssel ünnepelték márczius 15-ét. Az iskolában ünnepélyek voltak és itt, valamint a kaszinóban ünnepi beszédeket mondtak.

Bonyhád. A protestáns körben öt pontból álló ünnepély volt, a polgári kaszinó ünnepi vacsorával illette meg márczius 15-ét, az iparos olvasó- és társas-kör szintén ünnepelt.

Mátészalka. A ref. templomban alkalmi istentisztelet volt, melyen a hatóságok és nagyszámu közönség volt jelen. Kincses lelkész nagyhatásu beszédet mondott. Tizenegy óraker a polgári iskolában alkalmi ünnepély volt. A várost fellebőgőzték.

Apátfalván, az iskolában nagy, hazafias ünnepélyt rendeztek. A nagyvendéglőben tartott bankett alkalmával Angyal János tartott ünnepi beszédet. A kiscsárdák szintén ünnepelték a nagy napot.

Nagylakon a függetlenségi olvasóköri és a kaszinóban tartottak emlékülennepet. Az állami iskola külön ünnepelt.

Soltón a magyar szabadság hajnalhasadásának emléknapiját — mint minden évben — az idén is nagy lelkesedéssel ünnepelték meg. A ref. templomban ünnepi istentisztelet volt s *Euzás* Ferencz lelkész költői szárnyalásu s mély hazafias érzelműl áthatott imát mondott. Az iparosok férfi-ének-kara pedig a templomban és a piazzán a *Himnusz*t, *Szózatot* s más hazafias dalokat énekelt. A községi iskolában *Fodor* Ignác tanító vezetésével iskolai ünnepély folyt le, amelynek keretében a tanulók a tanítónak saját szerzeményü alkalmi színjátékát adták elő. A délutáni órákban a lakosság nagy tömege kivonult a régi ref. temetőbe, ahol a szabadságharcban elesett három honvéd nyugszik. Ott *Molnár* Pál iparos tartott beszédet. Este a társas-körökben közvacsorákat rendeztek.

Zomborban fényesen ülték meg a szabadság ünnepét. A kath. templomban *Agatits* Boldizsár papi segédlettel misét mondott, melyhez a polgári kaszinó dalárda énekelt. Ott volt a megyei és a városi hatóság, *Vojnits* István főispán és *Hauke* Imre polgármesterrel, a kir. törvényszék *Eperjessy* Béla elnökkel, a pénzügyigazgatóság *Fodor* József igazgatóval, más hivatalok, testületek, egyesületek zászlókkal. A templomból mentek *Schweidel* szobrához, melyet előbb már a tanuló ifjuság megkoszorozott. Ugyanaz a dalárda énekelt a *Szózatot* és *Himnusz*t, *Tomcsányi* Aladár karnagy vezetésével. A függetlenségi párt koszorúját *Lombos* Alfréd tette le beszéd kíséretében. Délután tárogató hangzott a város háza erkélyéről. *Kaich* Erzsike és *Csapó* Kálmán hazafias költeményeket szavaltak. *Lombos* Alfréd ünnepi beszédet mondott. Az iparos dalárda *Szántó* Károly vezetésével a nemzeti imát és a *Szózatot* énekelt. Este a függetlenségi kör társasvacsorát rendezett a kör helyiségében, melyen több felkőszöntő hangzott el.

Magyarosombathelyen délelőtt 10 óraker a fellebőgőztő ág. ev. templomban lálaadó istentiszteletet tartott az érdemekben megőszült *Hofbauer* Pál ev. esperes. Vallásosság, haza és szabadságszeretettől ragyogó szónoklata mély benyomást tett az ünneplő hívőkre. A templomból a község-ház udvarára mentek, hol az ünnepély szellemi része folytatódott. Itt hazafias dalokkal váltakozva *Maracsó* János kuruczgyerek szavalt a „Talpra magyar”-t s *Boór* Lajos körjegyző is előadta saját szerzeményü költeményét „Ne feledjük negyvennyolczát!” Végül a „kurucs csapat” a toborzót járta, közben énekelve régi kurucz nótákat. Zene-szó-kíséret mellett a falun végig énekelve, a *Wagner*-féle vendéglőbe közeledre gyűltek. Meleg szeretet övezte a közönségnek még életben lévő egyetlen 48-as agg honvédjét, *Kovács* Pétert.

A Perőcsényi Polgári Olvasóköri f. év márczius 12-én tartotta meg márczius 15-ének évforduló ünnepét impozánsan összeállított program keretében. Délután 2 óraker istentisztelettel kezdődött, mely alkalmával *Juhász* Lajos ref. lelkész mintegy 800 hívő jelenlétében gyönyörű és magas szárnyalásu beszédben méltatta a nagy nap jelentőségét. Az istentisztelet befejezése után a „Kossuth Lajos azt üzenté . . .” és a Rákóczi-induló hangjai mellett a körhelyiségbe vonult az ünneplő közönség díszközgyűlésre. Ez alkalmával a kör létesítése és előmozdítása körül szerzett érdemeik elismerésül dr. *Bauer* János vámosmikolai ügyvédet, *Juhász* Géza szigorló jogászt és *Bander* Istvánt a kör dísztagjaivá választotta. Ezután a kör helyisége elé

vonult a közönség, hol *Bottlyán* Gábor Petőfi „Talpra magyar”-ját, id. *Együd* József Pósa Lajos „Szabadság napján” címü költeményét, *Gere* István, ifj. *Együd* József, ifj. *Fidel* József egyéb hazafias tárgyú Petőfi-költeményeket adtak elő kiváló sikerrel. Az ünnepélyt díszes társasvacsona követte, hol mintegy 60-an vettek részt, szebbnél-szebb beszédek hangzottak el, összetartásra, hazaszeretetre intve a jelenlevőket. Ezután táncz következett.

Párisi furcsaságok.

- Saját levelezőnkől. -

Páris, márczius 13.

Páris a furcsaságok hazája. Köteteket lehetne összeírni azokról a valószínűtlenebbnél valószínűtlenebb excentricitásokról, amelyek a francziák fővárosában évenként végbemennek. Az újdonság, az eredetiség hajhászása benne van a párisiak vérében. Ez a franczia excentricitás azonban nem tévesztendő össze az angolok különczködésével. Ez az utóbbi egész más: az angol passzióból különczködik — l'art pour l'art — a franczia pedig csak hiúságból, feltűnési viszketegeből. — Páris tele van Erosztráteszekkel; a francziák képesek elkövetni a legképtelenebb ostobaságokat, csak-hogy meg legyen az az örömük, hogy pár napra feljűk fordul a közfigyelem.

Ez a feltűnés utáni hő vágy fogta el egy napon az eddig szürke ismeretlenségben élő Jacques Carpentras nevű párisi magánzót is. Ez az ur ember pár héttel ezelőtti levelet intézett az északi vaspálya társaság vezetőjéhez s arra kérte benne az igazgatót, hogy állapítsa meg számára azoknak az utazásoknak az árát, amelyeket ő, Carpentras, a társaság vonalain jegy nélkül tett meg.

Az igazgatóság először felelet nélkül hagyta ezt a szokatlan tartalmu levelet, meg lévén győződve, hogy valami éretlen tréfa rejtezik mögötte. Azonban Carpentras ur, a becsületes és skrupulózus magánzó nem hagyta annyiban a dolgot. Írt egy második levelet is, amelyben már részletesebben és pontosabban ismerteti mindazokat az eseteket, amelyekben a társulatot jegynélküli utazással megkárosította s újra felhívta az igazgatóságot, hogy ezeknek a visszaéléseknek arányában állapítsanak meg számára egy kerek összeget s egy pénz-bírságot. A társaság végül is utána nézett a dolognak s a bűnös saját bevallásu adatai alapján 186 frankot és bírságot szabott ki rá. — Monsieur Carpentras habozás nélkül kifizette a kirótt 186 frankokat.

A dolognak persze hamarosan híre ment s az újságok napokig írtak a „voyageur repentant”-ról. A megtért utazóról, sőt az Université des Annales, Adolfe Brisson komoly lapja körkérdest is intézett olvasóihoz Carpentras ur esete révén, felhiva őket, hogy állapítsák meg, pszichológiai analízis útján azeket a lelki motívumokat, amelyek Monsieur Carpentrast erre a spontán lépésre ösztönözték.

Az „Annales” olvasóinak válaszaik még nem kerültek nyilvánosságra, mi azonban megelözhettük őket, mert ez a válasz meglehetősen egyszerű: Carpentras ur beszéltetni akart egy kissé magáról s ebből a célból egy ügyes „truc”-köt eszelt ki, amelynek pompás fogantatja lett: a magánzó ur pár hét alatt közismert személyiséggé lett Párisban — s ezért igazán nem sok a 186 frank.

Nem kevésbé eredeti, bár kissé komolyabb színezetű a következő eset: Tudvalévő, hogy az összes európai nagyhatalmak között Franciaország-nak van aránylag a leggyöngöcsb hadserege. Ennek a hadi gyöngöcsnek természetes következménye, hogy Franciaországnak van a legkevésbé szimpátiája a háboru iránt és Franciaországban van legerősebb talaja a békemozgalomnak. A párisi „Société Nationale de la propagation de la Paix”, a nemzeti béketerjesztő egyesület elnöke, N. Raffin-Dugens képviselő, nem kis jelentőségű javaslattal állt elő a napokban a franczia képviselőházban. A kamara a közoktatásügyi budget-t tárgyalta s ennek a keretében Raffin-Dugens képviselő ur radikális propezieziót terjesztett be az oktatás reformálására s ezzel a reformmal kapcsolatban, a béke

terjesztésére. Kimutatta, hogy a történelmi közikönyvekből egyszersmindenkorra töröltessenek a véres harcoknak s az irtóháboruknak leírásai, mint megannyi izgató és harciszzenvedelemre ösztökélő befolyás a fiatalság lelkületére. Ajánlata támogatására fel is olvasott néhány részletet abból a szelidített történelemből, a melynek hivatása a fiatalság harci szenvedelmének moderálása lenne s amelyben Napoleont mint a csendes polgárok mintaképét s mint a békeapostolok mintaképét mutatta be. Az ötlet mindenesetre eredeti volt és éppen ezen eredetiségének köszönhetette azt, hogy a Házban három támogató szavazatot is kapott.

Csak-hogy Raffin-Dugens ur és három képviselőtársa az eredetiség mellett megelégedett arról, hogy a történelem távolról sem „az élet mestere” — mint ahogy azt a rossz szójátékesinálók oly ügyetlenül elkeresztelték és elfelejtették azt, hogy a multak történelmének semmi befolyása sincs jelenlegi és jövődöbeli cselekedeteinkre, valamint elfelejtették azt is, hogy az ádáz harcok s az irtó háboruk akkor dultak leghevesebben a nemzetek között — mikor a történelem még teljesen ismeretlen fényűzés volt.

Havas Zoltán.

Vizrebocsátják

az

első Dreadnought-ot.

Tengernagy: Kedves ellentengernagy, mint a monarchia sós vizeinek felügyelője, szölok Önhöz. Tudja egyebár, hogy junius havában vizrebocsátjuk az első Dreadnoughtot?

Ellentengernagy: Igenis, tudom.

Tengernagy: Ezek után tegye meg az előkészületeket . . .

Ellentengernagy: Már foglalkoztam a dologgal. Lesz kórus, azután következik a táborig pap imája . . .

Tengernagy (zavartan): Helyes, helyes, de első sorban más a teendő . . .

Ellentengernagy: Tudom, tudom . . . Ő fenségeik fogadása . . . Már a beszédem is kész.

Tengernagy (köhécsel): Csak tanulja, kedves ellentengernagy ur, de én e percetben másra gondolok.

Ellentengernagy: A város földszítésére? Oh ez sem kerülte el a figyelmemet . . . Zászlók fognak lobogni és fehér ruhás lányok is fognak lobogni és van még egy kis lelkesedés itt a magazinban, az is fog lobogni, ha egy kicsit átpolituroztatom.

Tengernagy: Hát értsük meg végre egymást. Attól félek, hogy egy ilyen nagy hajóhoz a mi tengerünk szűk lesz.

Ellentengernagy (ijedten): Csak nem?

Tengernagy (suttogva): Magunk közt szólva, attól tartok, ha ezen az oldalon belecusztatjuk a vízbe, a másik parton kihintázzik . . . Ez pedig blamázs . . .

Ellentengernagy: Öfenségeik előtt . . . Borzasztó . . .

Tengernagy: Ha pedig egy ilyen bestia kihasait a partra, akkor azt vissza nem csalogatjuk. Ezért tehát legyen szives gondoskodni, hogy az új hajót alaposan meglánczoljuk . . . Észrevétlenül, a víz alatt . . .

Ellentengernagy: Értem.

Tengernagy: Azután jó lesz, ha egy kicsit leásatja a tengert . . . Csak egy pár ásónyomnyira . . . az is valami.

Ellentengernagy: Persze, persze, majd kérek pionirokat.

Tengernagy: Azután a másik partot egy kicsit föl kell hányatni, hogy ez a bestia meg ne szökjön . . . Ne maradjunk szégyenben.

Ellentengernagy: Gewiss, gewiss . . .

Tengernagy: Und jetzt die Hauptsache . . . Viz legyen kőznél, sósvíz . . . Ha kicsap ez a kicsi, rögtön utána töitenni . . . Sofort . . .

Ellentengernagy: Igen, meglesz . . .

Tengernagy: Végül diszkreczió... Ez hadilitok, mert ha ez nyilvánosságra jut... das ist totsicher... kiisszák alólunk a tengert...

Ray.

TÁVIRATOK.

Az orosz külügyminiszter betegsége.

Pétervár, márczius 16. Sassanov külügyminiszter állapota lényegesen javult, de még hónapokig fog tartani a gyógyulás s erre való tekintettel szó van róla, hogy helyettesítésével Botkin tangeri követet fogja megőzni.

A bagdadi kormányzó.

Konstantinápoly, márczius 16. A porta el akarta csapni állásától Nazim pasát, a bagdadi kormányzót, de Bagdadból olyan jelentések jöttek, hogy a kormány a megtorlástól félve, letett erről a szándékáról.

Anglia és az Egyesült-Államok.

Washington, márczius 16. Az Associated Press jelenti: Hír szerint Taft elnök december havában a kongresszus elé fogja terjeszteni az angol-amerikai döntőbírói szerződést, amely kivétel nélkül az összes felmerült estekre kiterjed.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

		márcz. 16.	márcz. 15.	márcz. 14.
Newyork.	Buza helyben	95 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{1}{2}$	95 $\frac{3}{8}$
	májusra	96 $\frac{7}{8}$	97	96 $\frac{7}{8}$
	juliusra	95 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{3}{4}$	95 $\frac{3}{8}$
Tengeri májusra	56 $\frac{1}{4}$	56 $\frac{3}{4}$	56 $\frac{1}{2}$	
Chicago.	Buza májusra	90 $\frac{5}{8}$	91 $\frac{1}{8}$	91
	juliusra	88 $\frac{3}{4}$	89 $\frac{1}{4}$	89 $\frac{3}{8}$
	Tengeri márcziusra	46 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{3}{8}$	46 $\frac{1}{2}$

Newyork, márczius 16. Gyapot Newyorkban, helyben 14.65 (14.55). Gyapot márcziusra 14.42 (14.30). Gyapot májusra 14.46 (14.45). Gyapot New-Orleansban helyben 14.21 (14.21). Petroleum Stand white Newyorkban 1.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.43 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.31 (9.45). Zsir Rohe és Brothers 9.60 (9.60).

Chicago, márczius 15. Zsir májusra 9.02 (9.12). Zsir júliusra 8.95 (9.05). Szalonna short clear 9.68 (9.68). Sertéshus májusra 18.35 (18.60).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: péntek, márczius 17-én — Róm. kath.: Patrik p. h. — Prot.: Indár. — Görög-orosz: márczius 4-én. Pál és Jul. — Zsidó: Adar 17. — A nap két reggel 6 óra 13 perczkor, nyugszik délután 6 óra 5 perczkor. — A hold két este 9 óra 1 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 14 perczkor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A földmívelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-kor. A kereskedelemügyi államtitkár fogad délelőtt 12—2 óráig.

Molnár Viktor és Náray Szabó Sándor közoktatásügyi államtitkárok fogadnak délután 4 órakor.

Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor.

A posta- és távirat vezérigazgatója fogad délelőtt 12—2 óráig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A főrendiház ülése délután 5 órakor.

A Magyar Grafikusok Egyesülete és a Magyar Aquarell és Pastellfestők Egyesülete kiállításának sajtóvernissagea a Nemzeti Szalonban délelőtt 10 órakor. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalelő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Közlekedési Múzeum 9—6-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 9—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Könyvtár 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalelő képtárak: Nikolas Tarkhoff gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában

(Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fill. — A Szent-György-Czéh művészeti aukciója a Művészotthonban (Váci-utca 9.) Nyitva egész napon át. Belépődíj 1 korona. — Rippl-Rónai József retrospektív kiállítás a Művészházban (Krisztof-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi képtár. Nyitva 10—2-ig.

A felséges örjögő.

* * *

Valaki, akinek érzéke volt a humor iránt, egykor fölvetette a kérdést: meg lehet-e őrizni a méltóságos magatartást akkor is, ha valamely méltóságos koponyáról a szél lefújja a kalapot s az illető szalad a kalap után?

S ha a kérdésben benne foglaltatik a humor, mily humor foglaltathatik abban a kérdésben: megőrizhető-e a felséges magatartás akkor is, ha valamely felséges koponyáról a szél történetesen lefújja a koronát?

Van humor, amely már oly magas fokra emelkedik, hogy egészen közel érkezik a tragikumhoz. Így az esztétikusok nagy része megegyezik abban, hogy Molière magasabbrendű vigjátékainak vezető gondolatában több a tragikum, mint a komikum, vagy humor.

Ez is a humornak e kategóriájához tartozik. Koronás főkről a koronát rendszerint nem közönséges szélroham, hanem a forradalom zúgó orkánya szokta lefújni. Aminthogy lekapta a koronát a revolúció rettenetes vihara Abdul Hamid fejről, akit most az Alattini villában ugy őriznek, mint ketreczbe zárt fenevadat szoktak.

Sokáig nem tudott belenyugodni az expadish a megváltozott helyzetbe. Mert az ő szituációja valóban exzepepcionális volt. Más fejedelmek, ha trónjukat és koronájukat veszítik, elmennek valahová külföldre; ott valahogy mégis udvartartanak föl, melynek minden egyes tagja csak úgy őrizi meg a reverenciát az egykori felség iránt, mintha azután is valósággal uralkodó felség volna. Csak ma érkezett hír arról, hogy az ex-sah teljes kíséretével megjelent a tiroli vadászok gyakorlatán, ahol teljes tisztelettel és devozióval fogadták, felséges urnak szőlították, mintha soha semmiféle forradalmi orkán nem zúgta volna körül s szélviharla le nem kapta volna fejről a koronát. Mánuel is hasonló sors érte utól, de ő is megőrizte (vagy meg akarja őrizni) a felséges magatartást, s ha van is humor ebben a törekvésben, az mégsem kaczagtató. És mindazok a fejedelmek, akik azelőtt trónon ültek s onnan lekerültek, a majestásnak maradványaihoz ragaszkodtak több-kevesebb sikerrel.

Abdul Hamidnak ez nem sikerült. Mert ő ketreczbe került. Elvettek tőle mindent, ami eladdig korlátlanul az övé volt. Hatalmi emblémáit leszedték róla, pénzét elvették, csak azokat a háremhölgyeket hagyták meg neki, akik önként akarták megosztani vele börtönét; ezeknek a száma pedig aránylag igen csekély volt.

Az Allahini villában, mely számára börtönre változott, mindamellett meg akarta őrizni felséges magatartását. Mert exfejedelmek mindent elhisznek, csak azt nem, hogy majestásai mi voltuknak örökre vége. De akárhová fordult, mindenhol szuronyos börtönőr állta el utját, aki „felség”-nek szólította ugyan, hanem megakadályozta mindenben, amit tenni akart. Akadályt itt; akadály ott. Érezte börtönének falait s ő, akinek a nagy ozmán birodalom egykor szűk volt, kénytelen volt szűk területen megférni. És sehol sem érvényesíthette felséges magatartását s nem tehetett úgy, mintha még most is uralkodó fejedelem volna.

Ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy örültségében elkövetett öngyilkosságáról érkezik hír. Aki annyit vesztett, mint ő, hogy a felségség látszatát is elvesztette, az könnyen megtébozódik, különösen, ha a lelkiismerete is csak őt magát vádolhatja a veszteségért, mely érte.

(1)

— A német császár a trónörökösünkénél. Egy bécsi lap azt jelenti, hogy Vilmos német császár Velenczébe való utazása közben Ferencz Ferdinánd trónörökösét és nejét a Bryoni-szigeten meg fogja látogatni; a látogatás azonban csak néhány órányi időre terjedne. E hír valódiságát még hivatalosan nem igazolták.

— A király és az orvosok küldöttsége. A király, mint Bécsből jelentik, ma délelőtt fogadta a rákbaj ellen küzdő egyesület elnökségét. A király biztosította a küldöttség tagjait, hogy a legnagyobb érdeklődéssel kíséri az egyesület működését.

— Zichy miniszter a tanítóképzőben. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délelőtt Neményi Imre miniszteri tanácsos kíséretében ellátogatott a Csalogány-utcai tanítóképzőbe s ott körülbelül két óra hosszatt időzött.

— Gróf Apponyi hazatérése. Gróf Apponyi Albertet Amerikából való hazaérkezésekor impozáns fogadtatásban részesítik. Az egyetemi ifjusági egyesületek egyhangu határozattal bizottságot alakítottak, mely a részletekről felvilágosítással szolgál, egyelőre naponta délelőtt 11 és 1 között, IV., Egyetem-utca 2. III. em. 11. ajtó.

— Báró Fejérváry hetvennyolcz éves. Báró Fejérváry Géza testőrkapitány tegnap ülte meg szűk családi körben születésének hetvennyolczadik évfordulóját, amely alkalomból Budapesten időzött báró Fejérváry veje, báró Burián István közös pénzügyminiszter is, aki feleségével a fővárosba érkezett. A közös pénzügyminiszter tegnap ismét visszautazott Bécsbe.

— József Ferencz főherczeg egy tudományos előadásán. József Ferencz főherczeg, József főherczeg legidősb fia holnap, pénteken este 6 órakor meg fog jelenni, nevelője kíséretében, a II. számú kémiai intézet előadó termében, hogy meghallgassa ott dr. Lengyel Béla miniszteri tanácsosnak, a jelen kémikusnak előadását a folyékony levegőről. Az előadásra csakis belépőjeggyel lehet bemenni és mindenki csak a jegy számának megfelelő helyet foglalhatja el. A folyékony levegőről már a mult héten is tartott előadást a tudós tanár és a mostani előadás csak annak megismétlése, mert a mult heti előadásról a közönség nagyrésze kisorsult.

— Gróf Szécsen Párisban. Párisból jelentik, hogy gróf Szécsen osztrák-magyar nagykövet ma délután ideérkezett.

— Kitüntetések. A király Katona István kőrői, Szilassi Jeremiás szőlplaki, Follán Simon nagygrócei és Bednarik András trencsénrákói községi bíráknak, szolgálataik elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— A beteg Lónyay grófné. Lónyay Elemérné grófné, Stefánia belga királyi herczegnő állapotában, mint Zürichből jelentik, lényegesen javulás állott be, úgy hogy a királyi herczegnő, aki tudvalevően torokgyulladásban betegedett meg, már túl van minden veszedelem; néhány napig ugyan a szállóban lévő lakásán kell maradnia, de a teljes gyógyulás útján van. Gróf Lónyay Elemér tegnap Párisba utazott, ahonnan hétéfőn, mint hogy felesége nem utazhatik Párisba, visszatér Zürichbe. Lónyay Elemérné grófné naponta távirati jelentést kap Bécsben betegen fekvő leányának, Windischgraetz Ottó herczegnének hgy-létéről.

— A kultuszminiszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Barcsay Domokosnénak, a vakok kolozsvári államilag segélyezett országos intézete részére adományozott s 200 koronát jóval meghaladó segélyért, továbbá Brassó vármegye törvényhatóságának és dr. Óváry Elemér főügyésznek, ugyanezen intézet érdekében kifejtett áldozatkész tevékenységükért; a Ferenczvárosi Általános Jótékonyasági Egyesületnek, amely a IX. kerületi Lónyay-utcai és Bakács-téri községi elemi iskolák szegény tanulói számára 681 korona 40 fillér értékű teli ruhát adományozott, elismerését és köszönetét, báró Szinnyei Bélának, a siketnémák ungvári államilag segélyezett intézete részére juttatott 200 koronás adományáért, köszönetét nyilvánította.

— A nyitrai püspök nagybeteg. A nyitrai püspöki palotában nagy a szomorúság. Benda Imre, az egyházmegye püspöke nagybetegen fekszik, tegnap éjjel szívezéllhűdés érte. Az agg főpásztor fölgyógyulásához kevés a remény.

— Az exsah meráni lakos. Meránban érdekes vendég időzik. A volt sah főhadsegédjével tegnap megnézte a császár vadászok gyakorlatát. A volt sah nagy díszrelettel nyilatkozott a géppuskával folytatott gyakorlatról, este pedig az egész tisztikart meghívta vacsorára. A volt sah állandóan akar megtelepedni Meránban, ahol már öt hónap óta tartózkodik.

— Tisza Kálmán szobrára nincs pénz. Ezt a határozatot hozta — mint jelentik — Szilágy megye törvényhatósági bizottsága. A vármegye törvényhatósági bizottsága márczius 14-én tartotta rendkívüli közgyűlést Pécshy Imre főispán elnöke alatt. Tárgyalás alá került Bács-Bodrog vármegye átirata, melyben Tisza Kálmán volt miniszter elnöknek Budapesten felállítandó szobrára adakozásra szólította fel a vármegyét. Az állandó választmány 200 koronát hozott javaslatba. Ezzel szemben dr. Böllöni Zoltán bizottsági tag a javaslat elvetését és az adomány megtagadását indítványozta, mert a vármegyének nem lehet Tisza Kálmán budapesti szobrára adakoznia akkor, amikor Kossuth Lajosnak még mindig nincs szobra Budapesten. Több felszólalás nem volt, s midőn a főispán szavazásra tette föl a kérdést, a közgyűlés egyhangulag elvetette az állandó választmány javaslatát s megtagadta az adományt.

— Egy Festetich-grófné a tüdővészesekeknek. Festetich Pálné grófné, aki eddig már huszezer koronát adakozott a kaposvári tüdővészellenes pavilon javára, most újabban harmincezer koronát adományozott ugyanezen célra. Festetich Pálné grófné dícséretreméltó újabb nagylelkűségével a kaposvári tüdővészesek pavillon alapja száztízezer koronára emelkedett.

— Kossuth Lajos-gyásznap. Kossuth Lajos halálának tizenhetedik évfordulója alkalmából a székesfőváros tanácsának rendeletéből a keresipetető igazgatósága délszaki növényekkel és fekete drapériával ékesíti föl Kossuth mauzóleumát. A szarkofág négy sarkán álló kandelaberekben pedig áldozati lángok fognak égni. A mauzóleum a gyásznapon, márczius 20-án, valamint az előző vasárnapon nyitva lesz a kegyeletes nagyközönség számára. Az évforduló napján a mauzóleum körül temetőőrök és diszruhás rendőrök gondoskodnak a rend fenntartásáról. Az ünnepi szónokok a lépcsőfölgéren erkélyén mondják el beszédeiket. A szarkofágra Kossuth Ferenc és Kossuth Lajos Tódor helyezi az első koszorút. A mauzóleumhoz testületileg vonulnak ki az országgyűlési függetlenségi pártok, a 48-as honvédegyletek, a fővárosi függetlenségi pártkörök, a Kossuth Lajos női kör tagjai, valamint az egyetemi polgárok.

— Mikor bocsátják tengerre az első Dreadnought-ot? A N. Wr. Tgbl jelentése szerint a Ferencz József nevű első Dreadnought vízrebocsátása nem május 24-én, hanem június 11-én lesz. A vízrebocsátásnál valószínűleg jelen lesz a király is, aki a *Miramare* jachton fog lakni. Illetékes helyen megerősítették, hogy a vízrebocsátást elhalasztották.

— Egy vitéz Mollináry-baka temetése. Még a boszniai hadjárat idejéből egyik legvitézebb hírű magyar gyalogos ezred a 38-as Mollináry-regiment. Ez a híres ezred a pestmegyei községekben sorozza a délceg katonáit, a kecskeméti Merász Mihály is ebben az ezredben szolgált. Mint őrmester került haza Kecskemétre, ahol most 56 éves korában meghalt. Merász 1878-ban a boszniai hadjáratban mint a 38. Mollináry-ezred 12. századának káplárja vett részt. A bodnordrieki ütközetben a vezetése alatt álló néhány emberrel behatolt egy ellenséges csapat közé és kezi tusában egy török zászlótartó kezéből kiragadta a zászlót és a zászlótartót leszúrta. Ezredese az ütközet napján a csatatéren a legénység előtt őrmesterré léptette elő. Néhány hétre rá megkapta az arany vitézségi érmet. Merász szolgálati idejének letelte után Kecskeméten kisgazdaságból és a kintünetés utáni járandóságból élt. Temetésére Budapestre lement az ezred zenekara és a tisztú küldöttség. A temetés nagy katonai pompával ment végbe nagyszámu közönség részvételével. A sírnál dísztüzet adtak a volt katonának. Az okkupációban résztvevő és Kecskeméten lakó volt Mollináry-katonák a temetésen testületileg jelentek meg derék volt bajtársuknak temetésén.

— Kisiklott postakocsi. Temesvárról jelentik: Az arad-temesvári személyvonat postakocsija ma délelőtt Szentandrás közleg állomása után kisiklott. Emberéletben nem esett kár. Temesvárról egy mozdony indult a kisiklás helyére, mely a kocsit behozta a temesvári állomásra.

— Grófok párviadala. A Ferencz József lovassági laktanyában rendkívül súlyos párbaj folyt le ma délután három órákor. Két arisztokrata állott egymással szemben: gróf Wass Endre és gróf Wenckheim József. A párbaj feltételei — tekintettel arra, hogy az előzmény, amely okot adott rá, kínos és súlyos, magánügy — rendkívül szigorúak voltak. Márczius 13-án történt az összeütközés a két gróf között a Bristol-szálloda egy másodemeleti szobájában. Márczius 14-én a két fél megbízottai megállapították a következő feltételeket: pisztolypárbaj harmincz lépésről öt lépés avánsszal és utána, amennyiben sebesülés nem történik, kardpárbaj lovassági kardokkal, bandázs nélkül. A Ferencz József lovassági laktanya tornatermében folyt le a pisztolypárbaj. Mind a két fél mind a háromszor élt a lövés jogával. Egyik golyó sem talált. A pisztolypárbajt követő kardpárbajban a felek rendkívül hevesen csaptak össze. A második összecsapásnál gróf Wass Endre a fején sebesült meg. Bekötötték és tovább folytatták a párbajt. A harmadik összecsapásnál gróf Wenckheim József mély, hosszú és fájdalmas vágást mért gróf Wass Endre mellére. A vágás a bal hónaljtól a jobb csipőig terjed és igen súlyos sebet ejtett. Gróf Wenckheim József sértetlen maradt. A felek nem békültek ki.

— Grace — öngyilkos? Newyorkból jelentik nekünk: Annak a hírek kapcsán, hogy Ostende környékén megtalálták Cecile Grace aviatikus holttestét, a New-Yorker Sportzeitung azt a meglepő hírt közli, hogy Grace nem szerencsétlenségnek esett áldozatul, hanem belellye magát a tengerbe egy amerikai párbajból kifolyólag. Az aviatikus szerelmes volt egy amerikai leányba, aki azonban egy tengerészeti tisztnek udvarlását szívesebben fogadta. A vetélytársak amerikai párbajt vittek e abban állapotok meg, hogy ha a tengerésztiest huzza a fekete golyót, tartozik a hadihajóról a tengerbe ugrani, ha pedig Grace, akkor a repülőgépről öli magát a tengerbe. A szerencse a tengerésztiestnek kedvezett és Grace szavának állott. Amerikai sportkörökben kétkedéssel fogadják ezt az elbeszélést. — Brüsszelből jelentik ezzel szemben, hogy a hivatalos lap jelentése szerint a vizsgálat megállapította, hogy az Ostendében talált holttest nem Cecil Grace aviatikus holtteste, minthogy a testrészek mértéke nem felel meg az elünt aviatikus testméreteinek.

— Az Epuratin vége. Dr. Látrányi Sándor az irgalmasok kórházának főorvosa sok kellemetlenségben részesült Epuratin nevű szere miatt. Az egyetemi tanárok elítélő nyilatkozatai, a belügyminiszteriumnak állásfoglalása és a gyanus körülmények között meghalt Dubraviczkyne esete arra birták Látrányit, hogy kivonja a használatból az Epuratint. Rádásul Heves vármegye alispánja tegnap sürgős átiratban értesítette az egri irgalmas reudházat, hogy az Epuratin nevű gyógyszer káros voltánál fogva sürgősen betiltja s annak készítését semmi alakban (sem porban, sem pasztillában) nem engedélyezi. Erre vonatkozólag Látrányi kijelentette, hogy ilyen irányú rendelkezésről nem tud. Ha történt is ilyen rendelkezés, az nem vonatkozhatik rá, csak az egri gyógyszerészekre, mert azoknak a felettes hatóságuk az alispán. Ami a gyógyszert illeti, az tényleg használatban van az egri irgalmas-kórházban, ezzel kezelik az ottani epileptikusokat. Forgalomban azonban nincs és mivel a belügyminisztérium nem engedélyezte az Epuratin címet, nem is használja Látrányi a címet. Receptre írja az összetételt és így szolgáltatják ki.

— Nagy hadgyakorlat. Eperjesről jelentik: Ma végződött az a nagyszabású hadgyakorlat, melyet a kassai hadtestnek Eperjesen, Kisszebenben, Iglón és Kassán állomásozó összes csapatai Eperjesen és a Branyiczko között több napon át tartottak. Jelen volt lovag Frank Liborius hadsereg-főfelügyelő, gyalogsági tábornok is. Főparancsnokként lovag Ziegler Adolf hadtestparancsnok szerepelt. A legénység száma 10.000 ember volt.

— Házasság. Jereb János máramarosszigeti pénzügyi számvizsgáló eljegyezte Schöbel Adél állami tanítónőt Sándorfalván, Csongrád megyében, özv. Schöbel Lőrinczné, Katsvinsky Antonia leányát.

— Végzetes mozsárágyuzás. A vidéken, hazafias és egyéb ünnepek alkalmával még ma is kedves szokás a mozsárágyuzás. A pufogatásoktól jobban lelkesedik a magyar. Most Péczelen végzetesen fejeződött be a márczius 15-iki mozsárágyu durrogatás. A péczeli függetlenségi kör rendezte az ünnepeket, amelyre meghívta a kerület országgyűlési képviselőjét, dr. Héldervári Lehelt. Az ünnepség a Kossuth-téren kezdődött. Amikor a képviselőt hozó vonat Péczelre robogott, a téren mozsarakat sütöttek el. Ezzel jelezték a képviselő megérkezését és az ünnepek kezdetét. A mozsarak folyton dörögtek, ami emelte a szép ünnepi hangulatot. De közben az egyik mozsár megrepedt. A töltést záró fadarab a mozsarakhoz közel álló Bajkay István kíséretű kisbíró arcához csapódott. A szerencsétlen embert olyan erős ütés érte, hogy eszméletlenül összeesett. A közleg orvosa, dr. Benedek József adta neki az első segítséget. Bekötözte vérző sebeit, a legközelebbi vonattal Budapestre szállíttatta és itt a Rókus-kórházban helyezték el. A kisbíró állapota igen súlyos, életveszélyes.

— A halottamvasztók. A miniszterelnök ma délután a belügyminiszteriumban fogadta az Országos Halottamvasztó-Egyesület küldöttségét. Kéthy Károly udvari tanácsos, egyetemi tanár, volt a küldöttség vezetője s arra kérte a miniszterelnököt mint belügyminisztert, hogy az egyesületnek hat évvel ezelőtt felterjesztett, de mindmáig meg nem erősített alapszabályait hagyja jóvá. Gróf Khuen-Hédervári Károly miniszterelnök azt válaszolta a küldöttségnek, hogy amennyire az ügy előzményeit ismeri, a belügyminiszteriumnak a múltban az volt a felfogása, hogy miután törvényeinkben a halottaknak hamvasztás utján való eltemetéséről rendelkezés nincsen, az alapszabályoknak jóváhagyására nincs meg a törvényes alap; ő azonban a kérdéssel újból behatóan fog foglalkozni és amennyiben lehetséges, a legnagyobb készséggel erősíti meg az alapszabályokat. A küldöttség a választat megnyugvással vette tudomásul.

— Elfogták az ál-herceget. A bécsi rendőrség hosszabb idő óta nyomozza azt a szélhámost, aki Leuchtenberg herceg név alatt különböző szeldegéseket követett el Bécsben és környékén. A szélhámost most, mint Bécsből jelentik, sikerült kézrekeríteni. Az illető Engelhardt orosz báró, aki hírszerint már másutt is követett el hasonló bűnöket, amelyeket azonban eddig hozzátartozói mindig jóvátettek olyképen, hogy a kárt megtérítették. Rokonsai ezuttal is meg akarják téríteni a csalássaival okozott károkat.

— Éhínség Kinában. Pétervárról jelentik nekünk: Kinából mindenfelől szomorú jelentések jönnek a nagy éhínségről. Különösen siralmas a nyomoruság a santungi tartományban, amelynek népe az asszonyokat és serdületlen leányokat eladja eledelért. A kormány attól fél, hogy az éhínség miatt antidinasztikus mozgalom fog támadni, a kormányzók máris hirül adják egyes tartományokból, hogy zavargások voltak.

— Vonatrablás a városban. Egy példátlanul vakmerő vonatrablás történt Amerikában. St.-Louis város üzleti negyedének szivében, este nyolcz óra körül hajtották végre tervüket a rablók, akiknek a zsákmánnyal sikerült úgy elmenekülni, hogy kiltüket még csak nem is sejtí a nyomozó rendőrség. A banditák a Broadway-állomáson szálltak fel a vonatra s végig haladva a személykocsikon, akadály nélkül jutottak el a Pacific Express Company kocsijáig. Itt álarozot öltöttek s betoppnva az ajtón, revolvereket szögelték az ott levő hivatalnok mellé, kényszerítve a halálra rémült embert, hogy felnyissa azt az aczéldobozt, amelyben a pénzt és egyéb értékes szállítmányokat tartják. A dobozból magukhoz vettek minden készpénzt, az iratokat azonban nem semmisítették meg. Fel akarták nyitni a hivatalnokkal a nagy pénzszekrényt is, de ennek sikerült a banditákat meggyőzni, hogy annak kulcsai a legközelebbi vasuti állomáson vannak s így tartalmához nem lehet hozzáférni. Munkájukat sikeresen végezve, a két vakmerő rabló vidám nótára gyujtva, megkötözte a hivatalnokot s bevárták, míg a vonat egy olyan kereszteződéshez ért, ahol meg kellett lassítani futását. Ekkor felnyitották a vasuti kocsit ajtaját s kiugorva, eltűntek a sötétben. A megkötözött hivatalnoknak nagynehezen sikerült kiszabadítani magát s fellármázni az utasokat, de már ekkor a rablók távol jártak s a vonat hamarosan megérkezett az állomásra. A vasuti alkalmazottak azt állítják, hogy a rablók nem vihettek magukkal többet 2000 dollárnál, de az express-társulat nem akar nyilatkozni a kár felől s ebből azt gondolják, hogy a zsákmány jóval nagyobb lehetett. St.-Louis közvetlen közelében ez már a harmadik ilyen vakmerő vonatrablás néhány hét óta s a rendőrségnek még egyetlen esetben sem sikerült a tetteseket kinyomozni.

— **Az exszultán öngyilkossági kísérlete.** Megemlékeztünk az Allatini-villa izgalmas eseteiről. Abdul Hamid fogoly exszultán öngyilkosságról még a következő újabb részleteket jelentik: Abdul Hamid egy örízetlen pillanatban öngyilkosságot kísérelt meg. Az örök minden lépésére vigyáznak a felsőes száműzöttnek, annál feltűnőbb szeszáczió, hogy a véres dráma megtörténhetett. Este tíz órakor egy pohár vizet kért Abdul Hamid. A szolgálta behozta, az exszultán hörpintett a pohárból, majd dühösen földhöz vágta és az összeszedett szilánkokkal vagdosni kezdte az ereit. A szolgálta kifutott, fellármázta az örököt, akik megakadályozták az öngyilkosságot keresztülvitelt. Az exszultánnak tegnap egész nap rossz napja volt. Már az ebéd ideje alatt furesán viselkedett, úgy, hogy kényyszerűbbnyit kellett ráadni. Kibált, tombolt, öklével az asztalt verte. Egész délután nagyon indulatos volt, míg végre késő este elkeseredettségében megkísérelte az öngyilkosságot. Ágyánál most éjjel-nappal tíz palotáor fog öröködni, nehogy valami bolondot csináljon az elszánt öreg száműzött. Mikor az üvegcsilánkokat kiszedték a kezéből, Abdul Hamid örjöngve kiáltotta:

— **Az ifju-törökök hatalma nemsokára véget ér.** El fognak pusztulni! Allah haragja elsöpri őket. — A szultán több sebből vérzett, mikor leesondesítették és ágyba fektették. Sérülései azonban nem jelentékenyek. Egész éjjel tartott az exszultán veszedelmes izgatottsága. Ágyában fölült és magából kikelve kiáltotta:

— **Az ifju-törökök uralmának nemsokára vége fog szakadni, mert Allahnak az átka be fog teljesülni.** Az a birodalom, mely fölött én, mint Mohamed igazhitű utóda éveken át suhogtattam jogarom, miután gyálázatos pogányoknak a hatalmába került, nemsokára teljesen el fog tűnni a föld színéről és a tenger fogja elnyelni... Az exszultán ezután a tisztelők és orvosokhoz fordulva mondta: — **Benneteket is súlyos büntetés fog érni azért, mert az életemet úgy megkeserítettétek!** — Az orvosok nyugalomra intették az exszultánt, aki folyton ismételte a szitkokat és átkozódásait.

Bősből táviratozzák nekünk, hogy ezzel a hírrel szemben a Südslavische Correspondenznek szaloniki-i jelentése szerint Abdul Hamid exszultán jól érzi magát, nem igazak a szeszácziót ladjászó hírek. A volt szultán napközben műhelyében dolgozik vagy a kertben sétál, nem tett kárt magában, még csak eszeágában sincs öngyilkosságot elkövetni és nem szidta az ifjutörök pártot.

— **Katonatisztből tenorista.** A budapesti gyalogezred egy népszerű kapitánya, névszerint Radda Ernő, legközelebb leteszi egyenruháját. Leteszi egyenruháját, leteszi kardját és a kard ezután legföljebb akkor lesz az oldalán, ha ballet tánczol mögötte. Szóval a kapitány, akinek ragyogó tenor hangja van, énekesnek készül és hogy mennyire komoly a szándéka, mutatja az, hogy Merli énektanárnak jelenleg ő a legszorgalmasabb növendéke. A kapitány most harminczkilenc éves.

— **A hű szolgálat jutalma.** Amikor II. Lipót király meghalt, utóda Albert király, az elhunyt király összes szolgálóinak évjáradékot ígért és ezt az ígértet be is váltotta. Csupán egy ember nem kapott semmit, a király leghivebb komornyikja, aki a király és Vaughan bárónő között az üzeneteket vitte. Ő szállította el Vaughan bárónőhöz azt a két ládát is, amelyben az, mint a király örököse, harminczmilliót talált. Albert király ennek a komornyiknak a nevét a megajándékozandók listájából törölte és ezért most a komornyik, akinek nincs semmiféle vagyona, a bíróság utján akarja az évjáradékra való jogigényét érvényesíteni és a királyt be akarja pörölni.

— **Az elköltött számlapénzek.** Hartmann Vilmos csipkekereskedőnek a Ferenciek-terén levő üzletében volt alkalmazva Vágó Jenő, huszonegy éves kereskedősegéd. Főnöke nyolczszáz korona értékű számlát bízott reá behajtás végett. Vágó többszöri sürgetés dacára sem tudott elszámolni, úgy, hogy fel kellett jelenteni a rendőrségen. Ott megvallotta Vágó, hogy a pénzt elsikkasztotta és löversenyre meg a barátnőire költötte. Beismerő vallomása alapján letartóztatták és holnap átkísérik az ügyességé fogházába.

— **Öngyilkosság a fogadóban.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Fábian István 26 éves kunágotai gazdálkodó ma egy itteni szállodában fobelötte magát. Hátrahagyott levelében életuntságot említ.

— **A havasok között eltűnt katonák.** Innsbrucki jelentés szerint egy hadnagy és négy katonája, akik Innichenből a Sigmondy-kunyhóhoz indultak, eltűnt. Attól tartanak, hogy a katonákat baleset érte. Innichenből segítő expedíciót küldöttek ki.

— **Kereskedők családja.** Pecho Ferencz cipőszmesternek a Király-utca 98. számú házában van az üzlete. Tegnap estefelé beállított hozzá egy elegáns fiatalember, kiválasztott egy pár amerikai gombos cipőt, aztán meghagyta, hogy vigyék a lakására, a Teréz-körut 28. számú házába. Majd cit fizet. Pecho el is küldötte a cipőt és a jelzett ház előtt már várta a kis inasgyereket a megrendelő. El akarta venni tőle a cipőt és egy háts borralalót adott neki. A fiu azonban a cipőt nem adta oda, hanem visszavitte gazdájának. Ez pedig a főkapitányságra sietett, ahol a cipőszmester által adott személyleírás után kinyomozták a vásárlót. Drechsler Béla a neve és huszesztendős, állásnéküli fogtechnikus. Ma reggel detektívek vittek be a főkapitányságra, ahol elmondotta, hogy szüleiével összeveszett, azóta munkanélküli és ilyen cipőcsalásokból él. Knoll József, Oláh László, Seres József és Kun János kereskedőket csapta be hasonló módon, de sikerrel. Ezen kívül feltörte lakóházának, Bogvár Ferencz zeneakadémiai növendék bóröndjét, ahonnan pénzt és ruhaneműeket lopott el. A rossz utra tért fiatalembert a rendőség letartóztatta.

— **A bosnyák osztályfőnök tragikus halála.** Megemlékeztünk Lovag Mikul Jakab bosnyák osztályfőnök haláláról, akit kedden temettek el Szerajevóban. Most a temetés után derült ki, hogy Mikul Jakab veronállal megmérgezte magát, öngyilkos kézzel kereste a halált és végzetes tettének rendkívül súlyos idegessége volt az oka. Lovag Mikul Jakab holttestét nem boncolták fel és az öngyilkosság hírét és részleteit eleinte titkolták, azonban később az öngyilkos osztályfőnök szobájában megtalálták az üres mérreg-üvegcsét is. Az osztályfőnök öngyilkosságát azért titkolják, mert attól tartanak, hogy ez befolyással lehetne az amugy is zavaros politikai helyzetre. Az öngyilkosság mögött könnyen keresnének politikai motívumokat.

— **Bíró és ezredes.** Konstantinápolyból jelentik nekünk: Egy itteni klubban Dragici kerületi bíró és Darascu ezredes szóváltásba elegyedett, a minnek az lett a vége, hogy felpofozták egymást. A verekedést ma pisztolypárbaj követte, négyszeri golyóváltással. A felek egyike sem sebesült meg s aztán kibékültek.

— **Garibaldisták kongresszusa.** Garibaldi tábornok híres hadseregének még életben levő tagjai az új egységes olasz állam felszázados jubileuma alkalmából ez év május havában kongresszusra gyűlnek össze Nápolyban. Az ünnepi gyűlésen Magyarországból dr. Óváry Lipót nyugalmazott országos főlevéltáros jelenik meg, aki mint tizenöt éves ifju résztvevett az 1848—49-iki szabadságharcban és később Garibaldi lobogója alatt küzdött Olaszországban. Az érdemes tudóst különben a kongresszus elnöksége meleghangú levélben hívta meg az ünepségre.

— **Önkéntelen gyujtogatás.** Ma délután a Svábhegyen, a Költő-utca 13-ik számú ház udvarán, a ház tulajdonosa Ulrichshoffer Lajos egy köteg rőzsét akart elégetni. A lángra lobbanó rőzse sziporkáitól meggyuladt az udvarban levő jégverem fedele és a száraz nád lobogva kezdett égni. Ulrichshoffer ijedten igyekezett oltani az égő jégvermet és eközben beleesett az égő nád-tetőn át a jégverembe. Az égő tető egy része rászakadt, úgy, hogy mire kimentették, súlyosan összeesett. Az égő jégvermet a környékeliek eloltották, Ulrichshoffert súlyos sebével a mentők az új Szent János-kórházba szállították.

— **Rémes vasúti kaland.** Angliában rémes vasúti kaland játszódott le. Egy Townson nevű ulverstoni hölgyet a napokban Prestonból Kandelba való utaztában az express vonaton egy ismeretlen férfi, aki Lancasterben szállott fel a vonatra, megtámadta és fojtogatni kezdte, majd hosszas küzdelem után kidobta a robogó vonat ablakán. Az asszony egy teherpályaudvar előtt esett ki s ott akadtak rá aránylag kevésse megsérülve. A támadó a vonat másik oldalán ugrott ki és eltűnt. A szakaszban csak egy katonaköpenyt hagyott hátra a menekülő. A rendőség most nagy erélyvel nyomozza.

— **Betörők a főhercegi villában.** Triesztben vasárnap éjjel két ember be akart törni a Malloca-szigeten élő és természetudományi buvárkóval foglalkozó Szalvator Lajos főherceg mugjai lakatlan nyári lakába. A betörés nem sikerült. Mult éjjel a tolvajok megismételték a kísérletet, de két rendőr észrevette őket. A betörők revolverből löttek a rendőrökre, akik viszonzták a tüzelést és sikerült nekik elmenekülni.

— **A Lónyay-utcai állványszakadás.** Lapunk mai számában jelentettük már a Lónyay-utczában történt épület-állvány leszakadását, amely alkalommal szerencsére csak egy munkás sérült meg, Hiricska Mihály s ő is csak könnyebben. A szokásos vizsgálat természetesen megindult. Azt akarják kideríteni, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelőség. A kilenczedik kerületi kapitányság részéről ma megjelent a helyszínen Huszár rendőrfogalmazó, aki kizárólag a romok eltakarítása ügyében intézkedett a közlekedés biztosítása érdekében. Bünyöst keresnek, mert van. Ezt állítja legalább is Simár Károly építési vállalkozó, aki az egész munkálatot vezeti. Ugy mondja, hogy hat hónap óta állnak az állványok. Soha semmi Laj nem volt, csak most. Az ő véleménye szerint néhány tót állványzó munkás boszuhóból kiszedte a vaskapcsokat és ez idézte elő a szerencsétlenséget. Simár kijelentését a rendőségben jegyzőkönyvbe vették és most ebben az irányban is folytatják a nyomozást.

— **Vörheny a Ferencz József-intézetben.** A Ferencz József-intézetben előfordult vörhenyesetről illeékes helyről a következőket jelentik: Kedden megbetegedett Podhradszky Géza IV. osztályu tanuló. Szerdán vörhenyt állapítottak meg a betegben, mire beszállították a Szt. László-kórházba. Az intézetet fertőtlenítették és a megbetegedett tanulóval egy szakaszban lévő növendékeket márczius 27-ig zár alá vették, amely időig nem járhatnak iskolába. A gimnáziumban egyébként a tanítás rendesen folyik és az internátus első osztályának növendékei szintén járnak előadásra. Mindezek az intézkedések a II. ker. tisztiorvos rendelkezésére történtek.

— **Katolikus hitoktatóból vasutas.** Az egyházi rendből érdekes kilépési eset történt Miskolczon. Dr. Telepy Béla miskolczi katolikus hitoktató bejelentette Samassa egri érseknek, hogy kilép a papirendből. Indokul azt hozta fel, hogy 1400 korona évi jövedelme van és ebből nem tud megélni. Telepy, aki jogi doktor is, ma már otthagya a paróchiát és Mezőlaborczra utazott, ahova a Máv. igazgatósága fogalmazógyakornoknak nevezte ki.

— **Ellopott diplomáciai okmányok.** Rómában, a Vatikán titkos levéltárában lopásnak jöttek nyomára. Kitiint, hogy a levéltárból fontos diplomáciai okmányokat loptak el, melyek Franciaországra és Németországra vonatkoznak. A lopás már régebben történhetett és a vizsgálat csupán annyit derített ki, hogy az ellopott okmányokat idegn kormányok képviselőinek, valamint egyes újságoknak akarták eladni. A levéltár ügyezelését megszigorították.

— **Véres leszámolás.** Ma reggel a Teleki-terén Fekete Lajos 20 éves cipész rálesett Manca Zsuzsa 21 éves eselédre a Teleki-ter 7. számú ház előtt. Revolverével kétszer rálőtt a leányra, akinek az egyik golyó a hasába, a másik a hátába fúródott. A mentők a Rókus-kórházba szállították a sebesültet, akinek állapota súlyos, életveszélyes. A rendőség elfogta a cipészt. A IV. kerületi kapitányságon hallgatták ki, ahol elmondta, hogy azért lőtt a leányra, mert az utóbbi időben elhidegült tőle és másokkal kaczerkodott. Feketé letartóztatták.

— **Esős idők.** A szélrózsa minden irányából esős híreket jelentenek. A magas északon, a francia és az olasz rivierán, egész Németországban, az angol szigetországban. Északról Haparandától le Rómáig délnek, Bresttől és Londontól keletnek Rigáig, Varsóig mindenütt felhős az ég, hol eső, hol zuhó, az eső. Hó már alig van. A hőmérő már csak a svéd félsziget legészakibb vidékein, aztán Pétervárról keletnek mutat fagyot. Az orosz fővárosban egy fok a hideg és tegnap havazott. Télies az idő még Svájcban. Zürichből jelentik, hogy 24 óra alatt dermesztő lett a hideg. Tegnap még csak egy fokot mutatott a fagyponat alatt a higanyszlop, mára 14 fok lett és heves északi szél kerekedett. A Gotthard-szoros vidékén nagy hófúvás támadt.

— **Oldalba lőtt torpedóhajó.** A német tengeri flotta harcászati célgyakorlatán tegnap nagy riadalmat okozott egy helytelen lövés. Egy lehorogonyozott bojára czéloztak a hajóágyuk és egy löveg oldalba találta a D 22 torpedónaszádót. A kormánykeréknél ütött be az ágyugolyó s elszakította a parancsnoki hidat is. Az erősen sérült naszádót vontató gőzösk lánczra kötötték, elvonszolták Frederickshavenbe. Emberéletben nem esett kár.

— **Óvadéksikkasztó vasuti ellenőr.** Major József nyug. államvasuti ellenőr és Markovits Már pénzügynök a József-körút 21. sz. alatt Adás-vételi Iroda ezimen egy gyant. vállalkozást tartanak fenn. A napokban 200 korona kauczióval irodaszolgáknak fogadták fel Hegedüs Mihály monori földművest. A kauczió Major és Markovits megosztottak. Mikor Hegedüs látta, hogy milyen helyre került, követelte pénzét, de nem tudta visszakapni. Erre feljelentést tett a kapitányságon és a detektív Markovitsot és Majorot bevitték a rendőrségre. Markovits egy rokonától kapott 100 koronással kiegyenlítette a maga részét és így szabadon bocsátották. Major azonban nem tudta megtéríteni a pénzt és óvadéksikkasztás ezimen letartóztatták.

— **Hítvesgyilkosság.** Löwy Géza hajduhadházi fakeskedő fölkereste Bánfalván Jungreis Adolf gazdálkodónál tartózkodó feleségét, akit a hozzávaló visszatérésre kért. Az asszony tagadó választ adott, mire Löwy verni kezdte és addig ütötte, míg az asszony meghalt. A férj ezután az anyjához Tiszaluczra akart utazni, de Miskolcra elfogták és átadták az ügyészségnek.

— **Szívébe lőtt a kadét.** Pozsonyban Kovács Kálmán, a 83. ezred zászlósa vasárnap este 10 órakor szíven lőtte magát és meghalt. Az öngyilkosság oka állítólagosan reménytelen szerelem, mert a szerencsétlen fiatal kadét, szerelmesének fényképe előtt lőtte meg magát.

— **Halálozás.** Meitner Bernát kereskedelmi tanácsost sulyos csapás érte. Neje, Schlesinger Róza meghalt. A közszertetnek örvendő urinőt kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

Sulyos csapás érte jánosfalvi Nemes Marcell királyi tanácsost, az ismert műgyiljt. Felesége, Steiner Olga ma reggel meghalt. Temetése vasárnap délelőtt lesz az Andrássy-ut 31. számú gyászszobából.

Kiszely Kálmán módosi ügyvéd, a párdányi kerület volt országgyűlési képviselője Budapesten, ahová gyógykezelés végett utazott fel, meghalt. Holttestét hazaszállították Módosra és az ottani családi sírboltban temették el. Az elhunyt a függetlenségi párthoz tartozott és az 1906-iki választás alkalmából egy szótöbbséggel választották meg.

Kézán Imre nyug. táblabíró 65 éves korában Nagykömlösen meghalt.

Egry Ferencné, Kiss Ida, Egry Ferencnek, az ungyegyei függetlenségi és 48-as párt kiváló tagjának fiatal neje 36 éves korában Kiszegbe ment meghalt.

Id. Balogh József szeleeskei birtokos, 48-as honvéd, élete 86-ik évében aggkori vélelyengülésben elhunyt Szeleesken.

Lipóczy Györgyné, Rényi Róza életének 62-ik évében elhunyt Budapesten.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 21. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Akinek fájós foga van, vagy bármilyen okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánljuk. A főváros ezen legelső intézete Károly-körút 3. sz. alatt lett legújabbán áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkiválóbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalommentes kezelését. A nm. v.-közokt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközölhetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvy-nak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Mulatság és művészet. Ez a két tényező járul hozzá ahhoz, hogy a Wertheimer-Orfeumban olyan jól érzi magát a közönség. A mindennap zsúfolásig megtelt, de kitűnően szellőztetett nézőtér csak harsog a kacagástól és a tapstól. A lengyel bibliai operett-társulat új darbjára, a *Kol Nidre* olyan sikert aratott, amilyenre még nem volt példa semmiféle orfeumban. Az operaszertől, melódikus dalokat jöleső érzéssel hallgatja mindenki, még az is, aki nem érti, a csodás szép hangú énekesek és énekesnők előadását pedig messze túlhaladja az orfeumban bemutatni szokott operettelőadásokat. *Meltzer* Adolf, a világhírű tenorista, akinek színészi kválitási is elsőrendűek, *Meltzer* Anna, a tüneményes mezzo szoprán valóságos operajelleget kölcsönöznek az előadásnak, amelynek diszletei és jelmezei is mesés szépek. Az attrakciók, valamint az öleletes és humoros magyar darab, továbbá a remek szólószámok magukban is elegendőek volnának a nagy siker kivívásához s így nem csodálható az, hogy az orfeum előadásaira majdnem minden jegy elővételben fogy el. *Littmann* Pepi, a jeles férfimitátor egészen új műsrot hoz.

x Földgáz-források Kissármáson. Érdekes aktualitásról készített felvételt az Apolló-Színház igazgatója. A kissármási földgáz-tanulmányozó bizottsággal leutazott egyik operatőre a híressé vált erdélyi faluba és lefotografálta az ott adódott eseményeket, látványokat, experimentumokat. A nagyszerűen sikerült felvétel a esztendőki műsor keretében kerül bemutatásra.

Rókaavadászat a levegőben.

— Római levél. —

Róma, márczius 13-án.

A Campagnában egész ujszerű légsportnak voltunk tanúi: Rókaavadászatot rendeztek léggömbbel. A rókát egy léggömb markirozta, melyet pilóta kormányzott. Üldözői léggömbön és automobilon vették üzőbe. A feladat abból állt, hogy a felszállott rókaballont utolérjék és elfogják, vagy ha ez nem lehet, legalább a leszállása helyét megközelítsék. Minden üldöző ballon különböző színű zászlókkal volt megjelölve és adjutánsul, a földön, hasonló zászlóval ellátott automobil volt hozzá beosztva.

Voltak „veres”, „kék”, „zöld” csoportok: rendszeres manőver, a földön és a levegőben, az egyetlen ellenféllel, a kis rókaballonnal szemben, amely jókora előnyt kapott. Örült sietséggel vezetett s a képviselt vad minden ravaszágát felhasználta, hogy a magasrepülés vagy a leszállás látszólagos szándékával félrevezesse az üldözőit. Mindent elkövetett, hogy azokat a gáz és ballaszt pocsékolására készítse vagy olyan légáramlatokat használjon fel, melyek őt az autókka nehezen megközelíthető helyekre vigyék.

A campagnai vadászatban a rókát egy 450 kubikméteres ballon képviselte, pilótája pedig, Pastine kapitány, mintha valósággal a levegő rókája lenne, furfangjával és merész ségével kemény próbára tette a falkáját. Az üldözők két katonai léggömb és a „Societa Aeronautica Italiana” ballonja 1200—1200 kubikméter űrtartalommal. A pilóták: Valli és D'Alfonso hadnagyok s Iravina tengerész zászlós, három-három utast vittek magukkal. A kísérő automobiloknál, a „master” tisztjében a zöldék részéről gróf di Campello, a veresek részéről Cavriani marchese, a kékék javára pedig gróf Kutusovné szerepelt.

A sajtóságos vadászat lefolyását a *Corriera della Sera*-nak, a zöldpárt automobilján ülő tudósítója a következő élénk szavakban írta le:

Rövid ide-oda ingadozás után követtük a „róka „nyomát”. A mi zöld ballonunk legelől szállt. Az ut keresztezésénél a rókaballon hirtelen elkezdett lefelé szállni, a kék és a zöld ballon éppen fölötte uszott a levegőben, olyan közel egymáshoz, hogy a bennülők átbeszélgethettek. Az ellenfél gyors leszállására való tekintettel, mindkét ballon kinyitotta a szellentyűit, hogy minél előbb földet érve, elfoghassák. Már úgy látszott, mintha dulakodás lenne a dologból és mi sietésre unszoltuk a chauffeurunket, hogy ne késsünk el a befogó jelenéstől.

De Pastine kapitány csak csefoggással élt. A kötelek már érintették a földet, amikor két zsák ballasztot dobott ki, s ballonja pillanat alatt újra felszökött. Amint az üldözők megütkezésük-ből magukhoz tértek, folytatódott a vad hajsz. Az automobilon szédítő gyorsasággal robogtak a ballonjaink irányába. Chauffeureink kénytelenek voltak az utat nézni, de a bennülők szüntelenül ég felé meresztették a tekintetüket, hogy a ballonok zögözös repülését kövessék és a szél sze-szélyeit kémleljék.

Az égbolt a vadászat kezdetén be volt borulva, de később szépen kiderült. A felhők, melyek kelet felé tömörültek, nagyon is magasra usztak, semhogy a róka utjának követendő irányára nézve tájékozathattak volna.

A rókaballon egyszere északra felé szállt s mi követtük. Jobban mondva: a zöld ballon követte, mert a kék annyi ballasztot dobott ki, hogy mintegy 1500 méternyire emelkedett, s olyan légáramba jutott, mely őt az ellenkező irányba kergette. A veres ballon pedig már korábban eltűnt és csak később bukkant elő, hogy a finish-nél részt vegyen.

Automobilunk több mint tíz kilométernyire követte a zöld ballont, mely folytonosan nyomában volt a rókának s olykor meg is előzte. Mondhatom, hogy a talaj éppen nem volt kedvező és az örült száguldás mellett ezer csoda, hogy nem történt valami katasztrófa.

A kis ballon egyszerre nyilsebesen leereszke-

dett. Eleinte ismét valami csefoggásra gondoltunk, de csakhamar láttuk a ballonburk alakváltozásán, hogy most komoly a leszállás. Kiguráltunk az autóból és amaz óriás pinia felé futottunk, amely mögött a rókaballon eltűnt.

Izzadva s lelkendezve értünk a piniához. A ballon már ott hevert, az uton tul, gáztartalma-tól kiürítve s elszállításra készen.

Elkéstünk! De gróf Campello és Patrizi marchese idejében jelentek meg, hogy a rókaballon földre szállását és a zöld párt győzelmét konstatálják.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) „A bolond” — másodsor. Szabados Béla „A bolond” című operája, amely a keddi bemutatón olyan nagy sikert aratott, ma este másodsor került színre az Operában. A dalmi csodás zenei szépségei, széles, nagy drámai karaktere és finoman szőtt muzsikája ma is mély hatást tett a publikumra, amely majdnem teljesen megtöltötte a nézőteret és minden felvonás után lelkesen ünnepelte a szerzőt és közreműködőket. A *Sándor* Erzsébet—*Takács*—*Környei* hármas ma este is remekelt, éppen úgy, mint a zenekar *Kerner* István mesteri vezénylete alatt.

(*) A magyar daloshangverseny. Tegnap számunkban részletesen megemlékeztünk a *Petőfi-Társaság* estélyéről, amely alkalommal a Zeneakadémia nagy termében *Pap* Zoltán verseit és dalait mutatta be egy fővárosunk legelőkelőbb művészeiből és művésznőiből álló illusztris művészi társaság. Sajnálatos tévedés folytán a több mint három há-sáros tudósításból kimaradt *Noseda* Károly, a magyar királyi Operaház szeretreméltó és művészi érzékű karigazgatójának neve. Róla külön fejezetben akartunk megemlékezni, ez a fejezet azonban valahogy a tollban maradt. Teljesen hézagos és hiányos volna a mi tudósításunk akkor, ha a Noseda működéséről meg nem emlékeznénk, mert ő volt az, aki a magyar dal iránti nemes nagy lelkesedéssel, a magyar dal stílusa iránti végtelen odaadással és önfeláldozással betanította az összes közreműködőket és neki kösznhető, hogy a szerző intencziói szerint az ő betanítása alapján igaz gyönyörűségünk telhetett az egyes dalok magyaros fölfogás és magyaros ritmus szempontjából tökéletes előadásában. Szinte emberfeletti volt az a lekötözés és szeretreméltó nagy buzgalom, amelyvel Noseda Károly a magyar dal ügyét felkarolta, amely buzgalom odáig ment, hogy minden taktusra, minden nuanszra, a magyar dal minden elrejtett érzésére kiterjedő figyelemmel alkotott kerek egészet a nagy dalsorozatból. A publikum is értette a Noseda Károly művészetét, mert minden közreműködőnek szánt ovációból a megfelelő részt neki kívánta juttatni.

(*) Az Operaházban holnap, pénteken, az előzetesen hirdetett s R. Berts Mimi betegsége miatt elhalasztott „Tristán és Isolda” helyett *Tannhausert* adják, még pedig ezuttal nem a párisi vezérkönyv szerint. A czimszerpet *Anthes*, *Venusz* V. *Krammer* Teréz, *Erzsébet* Vasquez-ne, a pásztorfiut *Payer*, *Wolf* Teréz, az ögrófot *Venezell*, a négy lovagot *Déri*, *Pichler*, *Kárpát* és *Ney* B. énekli. *Vezényel* ifj. *Ábrányi* Emil karmester, rendező *Alszechy* Kálmán főrendező. (Évi bérlet 52. szám, kezdete 7 órakor.) — Szombaton *Labia* Mária, a berlini *Vigopera* művésznőjének vendégjátékául „Bohémelet” kerül színre, melyben a vendég *Mimi* szerepét énekli. Szereplőtársai *Szozer*, *Arányi*, *Mihályi*, *dr. Dalnoki*, *Szemere*, *Hegedüs* és *Ney* B. lesznek. A dalmi után a „Havasi gyopár” című balletet adják a fő női szerepben *Sebesi* Teréz. (Évi bérlet 53. szám, rendez helyárak.) — Vasárnap harmadik előadását éri a „Bolond”, *Rakosi*—*Szabados* nagyszerű magyar daljátéka, melyben ez alkalommal is a bemutató szereplői működnek közre. (Bérletszűnet 17. szám, rendez helyárak.)

(*) Az Ördög századik előadása. A Víg-színházban holnapután, szombaton kerül színre század-szor az „Ördög”. *Molnár* Ferenc vezérjátéka. A szeüzézés sikerű magyar darab bemutatóját 1907. április 10-én tartották meg, és ilyformán négy évnél rövidebb idő alatt éri meg a ritka jubileumot, amely eredeti magyar vigjátéknak még alig

jutott osztályrészt. Holnap, pénteken a Vigszínházban a „Zenit”, Nagy Endre vígjátékát ismétlik.

(*) A Szirének hazája századszor. Impozáns estéje volt ma az Uránia-színháznak. Tormay Ceciliának „A szirének hazája” című nagy sikereket elért darabját adták századszor. A színház nagy fényvel ülte meg a jubileumot s a darabot teljesen új felszerelésben hozta színpadra. A közönség zsufolóság töltötte meg a nézőteret és úgy a felvonások alatt, mint a felvonások végén zajosan ünnepelte a kiváló szerzőt, akit tisztelők ezen alkalommal igen sok virággal és babérral leptek meg. Az Uránia-színház értékes ajándékkal lepte meg kiváló szerzőjét, amelyet az első felvonás után Molnár Viktor államtitkár, a színház elnöke meleg szavak kíséretében nyújtott át neki, beszédében kiemelve értékes munkásságát, amelylyel az Uránia felvirágoztatásához hozzájárult és kérte, hogy ezt a kedves munkásságot a jövőben se vonja meg az Urániától.

(*) Hegyi Aranka és Vidor Pál síremléke. Az Országos Színész-Egyesület ideai közgyűlése keretében a hónap 21-én, délután három órakor avatja fel Hegyi Aranka és Vidor Pál síremlékét a kerepesi úti temetőben. Hegyi Aranka síremlékét Bezerédy Gyula szobrász-művész mintázta. Vidor Pál síremlékének költségeit Jászai Mari gyűjtötte össze. A felavatási ünnepségen mindkét sírnál a Király-színház és Feld Zsigmond színházának énekara gyászadalokat fog előadni.

(*) Gróf Tisza István a Rippl-Rónai kiállításon. Gróf Tisza István, akinek az utóbbi időben a modern művészet ellen ismételt nyilvános állásfoglalása, írói körökben oly élénk feltűnést keltett, tegnap megjelent a Művészház Kristóf-téri helyiségeiben Rippl-Rónai József retrospektív kiállításán. Tisza István, aki gróf Bánffy Miklós kíséretében jelent meg, a Művészház igazgatósága részéről gróf Zichy István és dr. Rózsa Miklós igazgatósági tagok fogadták és kalauzolták. Itt említjük meg, hogy özevgy báró Lipthay Béláné 1000 koronával belépett a Művészház alapítótagjai közé s a műpártoló-tagok száma is állandóan emelkedik az érdekes kiállítás alatt.

(*) A Gyermekszínház megnyitása. A kormány és a főváros képviselői előtt nyitották meg a Magyar Tanítók Otthona az ifjúsági és gyermekszínházat, a IX. ker., Kinizsy-utca 16. sz. házában. Ma mutatták be az előadásokat a főváros tantraírnak, tanítóinak, valamint a hatóságoknak. A kormány képviselőiben Mosdóssy Imre, kir. tanfelügyelő, a főváros részéről pedig gróf Festetics Géza tanácsnok, dr. Demjén Géza és dr. Wittinger Gyula tanácsjegyző jelentek meg. A tanítók és tanítók közül mintegy 600-an jelentek meg az előadáson. Színpadon a Hajnalhasadás című darab, mely a hallgatóság tetszését rendkívül megnyerte. A darabban Pap Jancsi énekel. Ugy ő, mint Czobor Ernő és Komjáthy Mici nagy sikert arattak. A Világszabadság című történelmi színműben Szalóki, Turóczi, Boldizsár, Szőke és Fónó Giza tetszettek. A Fogadás című előadásban Kováry Gyula, Horváth Gizi és Gonda Pista arattak nagy sikert. Az előadást prolog vezette be, melyet Bedő Ilona adott elő. Az előadás alatt és után nagy ünneplésben volt része Balassa Jenőnek, az igazgatónak. A színház szombaton nyílik meg és hetenként négy előadás lesz: hétfőn, szerdán, esztörtökön és szombaton délután 4 órakor. Jegyek előre válthatók az Otthon pénztáránál: IX., Kinizsy-utca 16. Telefon: 153-46.

(*) Hangverseny a Műbarátok Körében. A Műbarátok Körének mai összejövetelén K. Durigo Ilona ének-művész dalestélye foglalta le a programot. A művész az ő rendkívüli iskolázott hangjával és művészi előadásával Schumanntól, Hubay-tól, Puszytól, Dientzlől, Tarnaytól adott elő dalokat, azonkívül néhány francia dalt is énekelte. Zongorán Dientzl Oszkár kísérte. A nagyszámú előkelő közönség a művész minden dalát zajosan megtapsolta.

(*) Pályázat az északmagyarországi színikerületre. Sajó Vilmos, Nagy Endre Modern Színpadának jeles tagja — értesülésünk szerint — benyújtotta pályázatát az északmagyarországi színikerületre és az ambiciózus fiatal színésznek van is reménye arra, hogy a szépségi színikerület megválasztja igazgatójának. Döntés csak április 1-én lesz.

(*) Az ideai színészkögyűlés. Izgatottan és lázas sietséggel készülnek már a színészek ideai közgyűlésére. A színészegyesület központi irodájának tisztviselői mindent előkészítettek már a közgyűlésre, amelynek egyébként is minden anyaga készen áll. A tanács jóformán minden a közgyűlés elé kerülő ügyet letárgyalta már, a zárszámadásokat, költségléírányzatokat átvizsgálta és azok is teljesen készen állnak a közgyűlés elé való terjesztésre.

(*) A Turul férfi karének egyesület, melynek budapesti hangversenye holnap, pénteken este 8 órakor lesz a Zeneakadémia nagytermében, 19-én, vasárnap, Kecskeméten és 26-án, vasárnap, Miskolcon ad bucsu hangversenyeket, melyek iránt szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik.

(*) Somogyi Mór hangversenye. Somogyi Mór zongoraművész márczius 16-ára hirdetett hangversenyét márczius 31-én tartja a Royal-disz teremben. Jegyek a Harmonia R-T-nál.

Dr. Kunze, szász királyi egészségügyi tanácsos, a következőket írja: „Asszonyoknak, akik évek óta nehéz székelésben szenvednek, naponként kétszer: reggel és este körülbelül 1/4 boros pohárnyi természetes Ferencz József-késérvizet rendelék. A hatás mindig kitűnő. Minden alkalommal az étvágy is nagyobbodik, ami minden egyes esetben a közérzés általános javulásával van kapcsolatban.” Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A szétküldési-igazgatóság Budapestén.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A Természettudományi Társulat. A Természettudományi Társulat választmánya tegnap este hat órakor ülést tartott, amelyen Ilosvay Lajos első titkár felolvasta néhai Pátkay Lajos végrendeletét, amelyben vagyonának egyharmad részét a társulatnak hagyományozza az alapszabályszerű feladatok teljesítésére. A vagyon körülbelül 450,000 korona és így a társulatnak mintegy 150 ezer korona jut. Szily Kálmán tiszteleti tag szólt fel ezután és megilletődve jelentette azt, hogy ez az első eset, amikor a társulat hetvenéves fennállása után az első valóban magyar nyelvű adományban részesül és kérte, hogy a választmány kegyelettel és hálával emlékezzék meg a hagyatékra. Indítványozta, hogy Pátkay Lajos emlékének megörökítésére a társulat jelentessen meg évenként egy tudományos művet, amelynek címlapján „Pátkay Lajos alapítványa” álljon. A választmány nagy lelkesedéssel fogadta el az indítványt és elhatározta, hogy a hagyományozó iránti hálájának jegyzőkönyvileg is kifejezést ad. A Buzáth-alapból hirdetett pályázaton díjazást nyert műnek szerzője most jelentkezett. A pályamű szerzője Poch Aladár fővárosi tanár. A titkár jelentette, hogy a társulathoz 63 új tag lépett be s így az összes tagok száma 9705.

* A Teleki-díj sorsa. A Magyar Tudományos Akadémia a hó 20-án, hétfőn összes ülést tart, amelyen többek között jelentést tesznek a Teleki-pályázatra beérkezett művekről is.

* A Történelmi Társulat közgyűlése. A Magyar Történelmi Társulat ma délután öt órakor a Magyar Tud. Akadémia heti ülésében rendezte a közgyűlést tartott gróf Teleki Géza és Csánki Dezső alelnöksével. Az elnöki megnyitót dr. Csánki Dezső első alelnök tartotta. Thaly Kálmán volt társulati első alelnök végrendeletének egy mondatából kiindulva azt kutatta, mi viszonya van nálunk a nemzeti eszmének a történelmi igazsághoz és néhány főbb tény felsorolásával igazolni igyekezett, hogy a magyar nemzeti eszme ezeréves történelmünknek egyik legfőbb növekvő erejű tényezője és irányítója. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitót beszéd után az igazgató-választmány tagjait választották meg. Megválasztották a most ki lépő tizenhözlet igazgató-választmányi tagot, a lefoglalás, illetve alelnökké választás révén megüresedett három helyre pedig bártfai Szabó Lászlót, dr. Lukács Józsefet, és ifj. gróf Zichy Nándort választották meg. A választás annál nagyobb feltűnést keltett, mert a hivatalosan jelölt Zsilinszky Mihály kibukott a társulat klerikális érzelmi tagjainak jelöltjével, ifjú gróf Zichy Nándorral szemben. — Ezután Márki Sándornak Thaly Kálmánról írt érdekes és tanulságos emlékbeszédét olvasta fel Gombos Albin. Inkább virágokkal, mint babérlevelekkel ékesítette Thaly képét ebben a társulathoz, amelyet 1867-ben kilencedmagával azért alapított, mert „kevesen vagyunk, örülnünk kell egymásnak”. Mint történettudós, 21 éves korától mindhaláláig foglalkozott II. Rákóczi Ferenczel, de — saját szavai szerint — inkább himnuszot, mint történelmet írt róla. Az érdekes felolvasást nagy tetszéssel fogadták. Dr. Borovszky Samu főtitkár olvasta fel ezután jelentését a társulat múlt évi munkásságáról. Jelentésében részletesen kiterjeszkedett az évközben tartott felolvasásokra, a megjelent kiadványokra stb. Halálózás következtében a társulat 37 tagját veszítette el, ellenben a nagy erélyvel folytatott taggyűjtés útján 9 alapító- és 82 évdíjas rendes taggal szaporodott a tagok száma, amely ezidőszert megközelíti az 1400-at. Végül a közgyűlés tudomásul vette a társulat 1910. évi zárszámadását és az 1911. évi előirányzatot.

FŐVÁROS.

Az adókető bizottságok.

Budapest, márczius 16.

Az adókető bizottságokba tudvalevőleg a polgármester és a főváros közgyűlése küld ki tagokat. Az 1911—12. évre a pénzügyminiszter által kiküldött tagokon kívül, akiknek névsorát már közöltük, a polgármester a következőket nevezte ki:

I. kerület: Willinger Ferencz, Arnold Róbert, Báthory Károly és Freisinger Béla; pötagok: Hegecs Lajos, Kollár Gábor, Csókás Gusztáv és Kutlányi János. II. kerület: Szalay Győző, Bodrogi Lajos, Král László és Kanyó Sándor; pötagok: Gallauer Károly, Killer Antal, Bachanovits Antal és Simon Ferencz. III. kerület: Gernedl Mihály, Finály Zsigmond, Éliás Samu és Berger Ármán; pötagok: Smidkun Lajos, Thaller Máttyás, Schödl István és Löwy Lipót. IV. kerület: Boross Soma, Kramer Miksa, Melkó Bertalan és Pinter Gyula; pötagok: Klein Miksa, Spray János, Haimbach Gyula és dr. Neumann Árpád. V. kerület: Widder Mór, dr. Balog Sándor, dr. Ziegler Ármán, dr. Novák Nándor, Nagy Andor és Holstein József; pötagok: Károlyi György, Semler Sándor, Ribáry Lajos, Szécsy Artur, Heidlberg Ödön és dr. Ince Henrik. VI. kerület: dr. Pető Sándor, dr. Körmendi Gyula, Fuchs J. József, dr. Wilhelm Adolf, Krakauer Samu, Vielwonig Lajos, dr. Ödönfi Miksa és Fuchs Dávid; pötagok: Weisz Jónás, Éles István, Engel Miksa, Wähl Miksa, Csasznek Károly, Schein Béla, Bossányi János és Vértési Dezső. VII. kerület: Topits Alajos, Róth Mór, Hönig Antal, Adler Viktor, Horner Samu, Willburger Károly, Schwartz Jenő és Hlavay György; pötagok: dr. Krausz Ferencz, ifj. Illés Ferencz, Harsányi Adolf, Holndonner Ignác, Jajczay János, Barth Gyula, Tóásó Pál, és Rotter Samu. VIII. kerület: Weinszeisz Lajos, Winter Lajos, Szabó József, Farkas Gyula, Aczél Samu és Simonovics Béla; pötagok: Landau József, Leszik Károly, Löw Sándor, Kolbinger János, dr. Weiller Ernő és Bendzel Károly. IX. kerület: Schreil János, dr. Kleinsel Jakab, Gebhardt Károly dr. és Majthényi Béla; pötagok: Damjanovics László, Köncs Géza, Jeny József és Miskei Sándor. X. kerület: Fácányi István, Sajó János, Grätz Dániel és Rausch Gyula; pötagok: Kereskényi Jenő, dr. Kovács Béla, Salzberger József és dr. Farkas Kálmán.

A társulati adókető bizottságba: rendes tagokul: Auer Róbert és Simon Jakab; pötagokul: Glasner Samu és Frey Kálmán.

A szerdai közgyűlés pedig az adókető-bizottságba a következő bizalmi férfiakat fogja kiküldeni:

I. kerület: Barcsay Lajos, Sztala Emil, Scheller Jenő és Havas József. II. kerület: Csejke Győző, Grentner Ágoston, Lissák Ármán és idős Dely Zsigmond. III. kerület: Kugler József, Jassovitz Lajos, Haszmann Sebestyén és Grösztenberger István. IV. kerület: Garai Samu, Katona Géza, Hérmán Ödön, Glass Viktor. V. kerület: dr. Bauer Mór, Rothauer Ignác, Aigner István, dr. Zerkovitz Imre, Szilass Sándor és Majtinszky Zsigmond dr. VI. kerület: Weber Jakab, dr. Csató Bernát, Kállay Gyula, dr. Perl Soma, Esztogár Béla, Werthmüller János, dr. Fleischmann József, dr. Reiner Ede. VII. kerület: dr. Patay Samu, Frisch Ignác, dr. Hernád Henrik, dr. Renner Adolf, dr. Kelemen Jakab, dr. Kerekes Ödön, Benedek Dezső és dr. Spitzer Ármán. VIII. kerület: Szentes Aurél, Lindenfeld Dávid, Bartstein Géza, Guttmann Ignác, dr. Balkányi Vilmos, Pfönn József. IX. kerület: Fábrián Béla, Koltai Pál, Stéger Károly, Marossán Sándor. X. kerület: Kohn Henrik, Szikora Ignác, Sáska István és Gellért Jakab.

A társulati adókető bizottság bizalmi férfiai: Bachruch Károly és Lukács József.

(*) A földmivélsügyi miniszter díja. A földmivélsügyi miniszter értesítette a fővárost, hogy a márczius, április és szeptemberben a Tattersall telepén rendezendő luxus-lóvásárookra egy-egy tiszteletdíjat ajánl fel. A tiszteletdíj felajánlását azonban ahhoz a feltételhez köti a miniszter, hogy a miniszteriárium lótenyészési osztályának főnökét a díjakot odaitéls bizottságba vegyék fel.

(*) A Rókus-kórház kibővítése. A főváros közgyűlése elhatározta, hogy a Rókus-kórház szülészeti és nőgyógyászati osztályát 42.418 korona költséggel kibővíteti. A belügyminiszter ma értesítette a fővárost, hogy a közgyűlésnek ezt a határozatát jóváhagyta.

(Rendelet a faszesz ellen. Az utóbbi időben gyakran megesezt, hogy szesz italok élvezete halálos kimenetelű mérgezést okozott. A megejtett vizsgálatok azt igazolták, hogy a mérgező hatású italokat metyl-alkohollal, faszesszel keverték. A belügyminiszter most a pénzügyi, kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszterekkel egyetértően körrendeletet bocsátott ki, amelylyel a faszesszek italok készítésére való felhasználását vagy annak bármilyen módon való kezelését tiltja. A rendelet ellen vétőket tizenöt napi elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

(A főváros kölcsöne. A főváros tudvalevőleg a tavasszal nagyobb, körülbelül százmillió koronás kölcsönt akar fölvenni. Többen jártak már a polgármesternél, akik külföldi pénzt ajánlottak, vagy információt kértek. Ma *Ullmann Adolf*, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója, hosszabb ideig tárgyalt a polgármesterrel, aki kijelentette, hogy ajánlata meg nincsen. Ez ideig a szükségletet sem állapították meg pontosan. Valószínűen a jövő héten hívják össze a pénzügyi bizottságot a szükséglet megállapítására s akkor néz körül a polgármester pénz után. A polgármester álláspontja az, hogy a legkedvezőbb ajánlatot fogadja el.

(A piaristák. Tíz esztendeje tervezik már, hogyan helyezték el a piaristák rendházát, de nem tudnak végleges megállapodásra jutni. Ma a tanács tárgyalta a kérdést, de nem hozott határozatot, hanem újabb ideát vetett föl, hogy a rendházat úgy helyezték el mai helyén, hogy a belvárosi templomnak legalább egy része megmaradjon. Utasították a mérnöki hivatalt, hogy az ideának megfelelő tervet dolgozza ki.

(A kiütéses tifusz. A tolonczházból a Szent Gellért-kórházba tegnapelőtt egy tifuszra gyanus beteget szállítottak be. A beteget ma újra megvizsgálták, de a kiütéses tifuszt még nem tudták véglegesen megállapítani. A tolonczház lakói közül azokat, akikkel a beteg érintkezett, elkülönítették, a tolonczházat s lakóit fertőtlenítették s nyolcz napig senkit sem bocsátanak ki a tolonczházból.

(Az Artézi fürdő építése. A főváros tanácsa a Városligetben épülő új artézi-fürdő vízvezeték és fűtési berendezési munkálatainak vállalatba adására nyilvános versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatokat április hó 12-én délelőtt tíz óráig kell benyújtani a főváros pénzügyi és gazdasági ügyosztályában.

(Reáliskola a VII. kerületben. Az a nagyarányú mozgalom, amelyet az Erzsébetvárosi Kaszinó a VII. kerületben felállítandó reáliskola érdekében a közelmúltban megindított, a kerület polgársága körében élénk vizsgálagra talált. Az egész Erzsébetváros polgárságának régi óhaja megy teljessébe az iskola felállításával, amelynek érdekében ma este népes értekezletet tartottak az Erzsébetvárosi Kaszinó tanácstermében. Az értekezletet dr. *Kovács Jenő*, az Erzsébetvárosi Kaszinó elnöke nyitotta meg. Utána *Endrey Ákos* főgimnáziumi professzor hosszabb beszédben ismertette azokat az okokat, amelyek a reáliskola felállítását szükségessé teszik. Indítványozza, mondja ki az értekezlet, hogy tekintve a VII. kerület középiskoláinak aránytalan kis számát és tulzsfoltóságát más iskolákhoz és más kerületekhez képest, emellett elkerülhetetlenül szükségesnek tartja már a következő iskolai évben egy állami főreáliskola két első osztályának megnyitását. A tétellel fogadott előadói beszéd után dr. *Szalay Adolf*, a keleti akadémia tanára beszélt, majd pedig *Szalay Mihály* fővárosi bizottsági tag üdvözölte az értekezlet egybehívót. Azt indítványozza, hogy nyolczosztályú iparművészeti iskola létesítése érdekében szervezzék a mozgalmat. Dr. *Kovács Jenő* elismerését fejezi ki Szalaynak a felvetett eszméért, de ez idő szerint a reáliskola megalakítását tartotta a legszükségesebbnek. *Glaser Rezső* és *Kemény Dávid* felszólalása után egyhangulag elfogadták az előterjesztett indítványt és ötven tagu bizottságot küldtek ki a mozgalom előkészítése és szervezése céljából.

TANÜGY.

= Harmadik egyetem. A vallás és közoktatásügyi miniszteriumban a délután értekezlet volt a harmadik egyetem felállításának dolgában. Ez alkalommal a kultuszminiszterium Kassa város kiküldöttjeivel is tárgyalt. A kiküldöttek: *Sziklay Ede*, *Abauj-Torna vármegye főispánja*, *Éder Ödön* Kassa városának polgármestere és dr. *Takács Menyhért* járási prépost. Budapestre érkeztek. A harmadik egyetem felállításának dolgában a kultuszminiszteriumban

ez volt a második tanácskozás ama bizalmas tanácskozások sorozatában, amelyeket a kultuszminiszterium illetékes ténylezői azoknak a városoknak kiküldöttjeivel folytatnak, amelyek a harmadik egyetem felállításánál szóba jöhetnek.

KÖZIGAZGATÁS.

Pest vármegye közgyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsága rendezte tavaszi közgyűlést április 10-én, délelőtt tíz órakor tartja a vármegyházban.

A népszámlálás eredménye Pestmegyében. Az 1910. december 31-én megejtett népszámlálásnak Pest vármegyére vonatkozó részletes eredménye most lett ismeretessé. Ez az eredmény a vármegyére igen kedvező, amennyiben a vármegye népessége összesen 1.028.373 lélek, míg az 1900-iki népszámláláskor 825.595 volt a lélekszám. A szaporodás tehát tíz év alatt 24.55 százalék. A részletes eredmény szerint az egyes járáskor népessége a következők:

Abonyi járás: 54.973 (a szaporodás 8.4%), alsó-dabasi járás: 48.013 (14.5%), biai járás: 51.087 (24.4%), dunavescsei járás: 40.167 (4.7%), gödöllői járás 91.242 (35.8%), kalocsa járás: 44.503 (1.1%), kiskőrösi járás: 59.872 (19.5%), kiskunfélegyházi járás: 44.696 (12%), kunszentmiklósi járás: 44.128 (19.1%), monori járás: 110.941 (53.9%), nagykatái járás: 38.425 (14.3%), pomázi járás: 47.272 (21.7%), ráckevei járás: 92.371 (48%), váci járás: 59.880 (67.6%). A rendezett tanácsú városokban a szaporodás a következő: Cegléd 33.921 (12.7%), Kiskunfélegyháza: 34.922 (4.5%), Kiskunhalas: 24.342 (22.4%), Nagykőrös: 28.343 (6.4%), Szentendre: 5550 (16.7%), Újpest: 55.221 (31.9%), Vác: 19094 (13%).

A járáskor közül tehát a legnagyobb szaporodást mutatja a váci járás, ahol 67.6 százalékos lett ki a szaporodás, a legkisebbet pedig a kalocsa, ahol mindössze 1.1 százalékos. A városok közül legnagyobb volt a szaporodás Újpesten: 31.9 százalék, a legkisebb Kiskunfélegyházán: 4.5 százalék. Az újpesti nagy szaporodást a főváros közellétével magyarázhatjuk, mert a nehéz lakásviszonyok miatt igen sokan költöztek oda ki. Még inkább mutatja ezt a főváros körül levő apróbb községek lakosainak száma. Alag lakosainak száma 1900-tól 1910-ig 700-ról 1622-re emelkedett. (131.7 százalék.) Rendkívüli szaporodást mutatnak még a következő községek:

Bocsa: 1540-ről 2994-re (93.1%), Csepel: 4568-ról 9410-re (106%), Czinkota: 3135-ről 7608-ra (142.6%), Erzsébetfalva: 15.732-ről 30.913-ra (96.4%), Gyömrő: 1982-ről 4060-ra (104.8%), Kispeszt: 9304-ről 30.156-ra (207.6%), Kistarcsa: 809-ről 1726-ra (113.3%), Prónafalva: 1496-ről 3007-re (101%), Rákospalota: 11.594-ről 24.905-re (114.8%), Rákosszentmihály: 3096-ről 6550-re (112.4%).

A szaporodás Pestmegyében a régebbi statisztikai adatokkal összehasonlítva, állandó. 1869-től 1910-ig a vármegye népessége 92 százalékkal szaporodott, amennyiben 535.429-ről 1.028.373-ra emelkedett. Az 1900-iki népszámlálás alkalmával a vármegyének 12.118 négyzetkilométernyi területén egy négyzetkilométerre 64 lélek esett, a legutóbbi adatok szerint már 84.8 lélek. A nagyfokú szaporodás kétségkívül tetemesen megnöveli a közigazgatási teendőket és a vármegyén már gondolkodnak azon, hogy a tisztviselői állásokat meg kellene szaporítani. Az alispánnak a legutolsó közgyűlésen előadott és a belügyminiszteriumhoz felterjesztett jelentésében erre vonatkozólag már kérelem is foglaltatott.

Nyiltér.

Erőszakban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy az 1910. évi osztalék, mely egy-egy részvény után

aranyban 25 frankban

lett megállapítva, a f. évi márczius 15-én tartott közgyűlés határozata értelmében 1911. április 1-től kezdve, az 1911. július 1-én esedékes XIII. számú szelvény beszedéséig ellenében

Budapestben: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utca 7.) és a Magyar Jelzálog- és Pénzváltó Banknál, a Union-Banknál,

Bécsben: a Societé Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France

Párisban: a Societé Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France

című banknál fog kifizettetni.

Az igazgatóság.

EGYESÜLETEK.

(—) A Kereskedelmi Tisztviselők Országos Egyesülete vasárnap tartotta első választmányi ülését Mártonffy Márton udvari tanácsos, országgyűlési képviselő elnöke alatt, amelyen elhatározta, hogy a magántisztviselők kötelező nyugdíja, a szolgálati viszony szabályozása és az osztatlan munkaidő érdekében legerélyesebb akciókat indítja meg, továbbá foglalkoztató irodát nyit állásnélküli tagjai részére és azokat segélyben részesíti. Nős tagok részére segélycsoportokat alakít. Országos áliásközvetítő irodát szervez, szaktanfolyamokat és nyelvtanfolyamokat tart fenn. A tagsági díj évi 2 korona. Érdeklődők forduljanak az egyesület (VII. Rákóczi-ut 18.) vezetőségéhez.

(—) A Budapesti Kir. Orvosegyesület e hó 18-án, szombaton, este hat órakor tudományos ülést tart, amelynek napirendjén Fischer Ernő és Herczel Manó bemutatásokkal, Bálint Rezső, Molnár Béla és Tezner Ernő pedig előadásokkal szerepelnek.

TÖRVÉNYSZÉK.

Megrágalmazott tábornok.

Budapest, márczius 16.

Súlyos gyanuvál illetve két évvel ezelőtt *Glaser Arnold* bécsi lókereskedő *Lázár Frigyes* honvédtábornokot. Egy beszélgetés folyamán, amelyet *Rohr Ferencz* lovag tábornok szernagygyal Bécsben folytatott, elpanaszolta, hogy azért nem tudta lovait a magyar királyi honvédségnek eladni, mert a bécsi *Schlesinger-czég* föltűnő drágán vásárolta meg *Lázár Frigyes* tábornok két lovát s a tábornok révén a *Schlesinger-czég* nyerto el a szállítást. *Rohr Ferencz* lovag *Glaser* gyanúsítását azonnal közölte *Lázár* tábornokkal, aki erre rágalmozásért följelentette a bécsi lókereskedőt. A bécsi lipótvárosi járásbírószág tárgyalta az ügyet, s *Glaser* t, aki nem is jelent meg a tárgyaláson, rágalmozásért két hónapi fogságra ítélte. Az ítélet ellen *Glaser* igazolással élt, amelynek a bíróság helyt is adott. A lókereskedő erre kijelentette, hogy bizonyítani akarja vádjait s e célból kérte dr. *Baumfeld Lajos* budapesti ügyvéd, *Frankl Ignác* löügynök, *Zimmer Alajos* százados, *Jobban József* főállatorvos, *Jekelfalussy Lajos*, volt honvédelmi miniszter, báró *Klobucsár Vilmos* tábornokszernagy és *Hazai Samu* honvédelmi miniszter, mint tanuk kihallgatását. A bécsi járásbírószág elrendelte a bizonyítást s a megnevezett tanuk kihallgatása végett a budapesti büntető járásbírószágot kereste meg, ahol *Baló* járásbíró mára idézte meg a tanukat. A kihallgatáson a számos tábornokot dr. *Friedmann Kálmán* ügyvéd képviselte, a vádlott *Glaser Arnold* lókereskedő képviselőtében pedig dr. *Visontai Soma* ügyvéd volt jelen.

A bíróságnál elsőnek *Szép Sándor* őrnagy jelentkezett, *Hazai* miniszternek a következő üzenetét adva elő:

— Ő exzellenziája meghívót ugyan nem kapott, de mert tud a mai tárgyalásról, közölni kívánja, hogy maga ugyan nem ismeri az ügy részleteit, de az aktákat, mert titkolni valója nincs, rendelkezésre bocsátja.

Dr. *Visontai*: Én a miniszter ur kihallgatásától nem állhatok el.

Az őrnagy: Akkor nyilván megis fog jelenni. *Visontai*: No igen, a megjelenését Bécsből kívánták. (Derűtség.)

Szép őrnagy nyomban, mindjárt a bíróság épületéből telefonált *Hazai* miniszternek s ezzel a hírrel tért vissza:

— Ő exzellenziája e pillanatban *Khuen* miniszterelnöknel van!

A bíró: Talán mégis eljöhethetne, ha nem is tüstént, mendjúk délután 2 óráig.

Erre *Szép* őrnagy személyesen sietett át Budára, hogy a miniszter még ma megtegye tanuvalomását. Annál inkább szükség van erre, mert dr. *Visontai Soma* már előzően beszélt a miniszterrel s látta ekkor, hogy az úgynek némely fázisáról, például az angol lovak szállítása dolgában tett intézkedésekről, amelyek már töle eredtek, igenis tudomással bír.

Az első tanu *Jobban József* főállatorvos volt. Vallomásban elmondotta, hogy a *Glaser-czégtől* azért nem vettek lovakat, mert észrevették, hogy

mesterségesen fel vannak igazítva s nem felelnek meg a követelményeknek.

Zimmer Alajos huszárkapitány vallomásaiban eladta, hogy Lázár tábornok sohasem mondta Glasernek, hogy a lovakat kizárólag tőle fogja vásárolni. Ő is megerősítette Jobban vallomását, majd elmondta, hogy tőle származott az az eszme, hogy a Schlesinger-czégénél is próbálkozzanak. Lázár felhatalmazása folytán később irt is a czégnek.

Dr. Friedmann Kálmán, Lázár tábornok jogi képviselője, bemutatja azt a zárt levelező lapot, amelyet a tanu intézett a Schlesinger-czéghez. A tanu elismerte, hogy ez volt az a levél, amelyet annak idején a Schlesinger-czéghez intézett.

Prónay Sándor százados arra nézve tett vallomást, hogy 1910. márczius 16-án a Glaser czégénél vásároltak két irlandi lovat, de Lázár tábornok szándéka az volt, hogy többet is vegyenek. Következett dr. Baumfeld Lajos budapesti ügyvéd kihallgatása. A tanu elmondta, hogy 1909. május 9-én vasárnap délelben felkereste őt Glaser Adolf feldagadt arccal s azt panasolta, hogy egy negyedórával azelőtt a Tattersallban Steiner Károly, a bécsi Schlesinger czég budapesti megbízottja, megtámadta és megütötte. Glaser arra kérte a tanut, hogy tegye meg ellehe súlyos testi sértés miatt a büntető feljelentést. Mikor s részletek felől kérdezősködött a tanu, Glaser elmondta, hogy Zalay kapitánynak egy lova volt eladó, amelyre ő alkudott. Alkudozás közben odajött Steiner is és szintén alkudni kezdett a lóra. Ekkor Glaser a jelen volt Lázár tábornokot arra kérte, hogy szerezzé meg részére a Zalay-féle lovat. Lázár tábornok tényleg közbe is lépett és Glaser állítása szerint azzal ment oda Zalay kapitányhoz, hogy ha már kereskedőnek adod a lovat, add inkább Glasernek, mert Schlesingerről az a hír van elterjedve, hogy amikor Szerbiával konfliktusunk volt, annak részére szállított lovakat. Az ezen inzultusból kifolyó per folyamán Steiner egy nyugtával igazolta, hogy a Steiner czég épp oly jó viszonyban van a tábornokkal, mint a Glaser czég. A nyugta szerint Lázár két lovat ugyanis a Steiner czégnek adta el. Glaser és a tanu ezen fölöttébb csodálkoztak, mert fél évvel előbb ép Lázár volt az, aki Schlesingert hazaárulónak bélyegezte.

Ezzel a tanuk kihallgatása véget ért, mert a mai napra beidézett többi tanu közül senki sem jelent meg. Dr. Friedmann Kálmán, Lázár tábornok jogi képviselője bejelentette, hogy Klobucsár Vilmos tábornok tanukénti kihallgatásától eláll. A többi tanu kihallgatására a bírő újabb határidőt tűz ki.

§ A székelyhidi mandátum. A Kuria első választási tanácsa ma befejezte a perbeszédet a Fráter Loránd képviselő székelyhidi mandátuma ellen benyújtott petíció dolgában. Határozatát a jövő kedden délelben hirdeti ki a Kuria.

§ A Budapesti Ügyvédi Kör. A Budapesti Ügyvédi Kör ma este fél hét órákor dr. Burián Béla elnöklésével felolvasó ülést tartott, amelyen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg. A felolvasó ülés tárgya dr. Siehermann Bernát kassai ügyvédnek a „Váltójog-egységsítési kérdésekről” című előadása volt. A hágai váltó-konferencia előmunkálatairól beszámolván, röviden ismertette a tervbe vett egyes újításokat és a megfelelő indokolást. Az előadás azzal zárta előadását, hogy a tervezett egységes váltótörvény nemcsak az egységség folytán, hanem beltartalmánál fogva is nagy haladást jelent és könnyen fog beleilleszkedni egy a gyakorlatba, mint a magyar váltójogász ismereti körébe. Az előadást mindvégig nagy figyelemmel hallgatta végig a nagyszámú megjelent jogász-közönség és ünneplésben részesítette a kiváló tudós előadót.

§ A fiataloknál felügyelő hatóságának ülése. A fiataloknál budapesti felügyelő hatósága vasárnap, e hó 19-én, délelött 11 órákor a büntető-törvényszék esküdtbírói termében (V., Markó-utca 27., II. emelet) teljes ülést tart, amelyen előterjesztik és tárgyalás alá veszik az igazságügyi minisztériumhoz intézendő évi jelentést. Az ülésen gróf Edelsheim-Gyulai Lipót fog elnökölni.

§ Kétszer eladott parcellák. Öt éve annak, hogy Schmidthauer Lajos komáromi gyógyszerész, az igmándi keserűvíz-telepek tulajdonosa megvette a szomszédos Kocs községi keserűvíz-telepeket a parasztagdaktól. Az adásvételi szerződéseket ki is állították, de a bonyolult telekkönyvi viszonyok miatt az átíratás hosszúra elnyúlt. A földeket azonban a gyógyszerész birtokba vette s kutakat ásott. Palotay Rezső és Palotay Ödön, a Lukács-fürdő részvénytársaság igazgatói, időközben megvásárolták az ugyancsak Kocs községi Joser-féle keserűvíz-telepet, de mivel látták, hogy már kiapadtak vagy nincs bennük keserűvíz, társulni akartak Schmidthauerrel, aki azonban sem velük társaságba lépni, sem a forrásokat eladni nem volt hajlandó. Mikor azután Palotayék megtudták, hogy a kocsai földek még mindig a parasztagdák

névén vannak, a kocsai jegyző közvetítésével négyszögölként egy koronával drágábban vették meg a gazdaktól a már egy ízben eladott telepeket. Siettek új szerződésüket nevékre iratni. Schmidthauer pedig kénytelen volt félreállni. Dr. Nagy Emil ügyvéd utján büntető följelentést tett Palotay Rezső és Palotay Ödön, valamint a parasztagdák ellen, egyidejűleg pedig polgári pört is indított a tulajdonjog megítélésé miatt. Schmidthauer azzal vádolta meg beadványában Palotayékat, hogy rosszhiszeműleg és csalárdul kötötték meg a szerződést, amelynek tisztán az ő megkötésére volt célja s ezért a szerződés érvénytelenítését s a tulajdonjog megítélését kérte. A büntető ügy főlebbezés folytán a győri táblához került, amely felfüggesztette a büntető eljárást mindaddig, míg a polgári pört el nem intézik. A tábla ugyanis nem látta tisztázottnak azt a kérdést, hogy Schmidthauer és a kisgazdák között jogérvényes szerződés jött-e létre. A polgári pörben a komáromi törvényszék megállapította Palotay Rezső és Palotay Ödön rosszhiszeműségét és azokat a parcellákat, amelyekben kiskoruk érdekelve nincsenek, Schmidthauernek ítélte oda, a többi parcellákra vonatkozóan pedig kimondta, hogy vitás az a magánjogi szerződés, amelyet Schmidthauer a gyámhatóság jóváhagyása nélkül kötött a kiskorú tulajdonosokkal. A győri tábla jóváhagyta ezt az ítéletet és megállapította, hogy Palotayék tudva azt, hogy Schmidthauer a területeket már megvette, tudatosan működtek közre a másodszori eladásban. A Kuria két napon át tárgyalta ezt az ügyet Zachár Emil elnöklésével és Tomcsányi bíró előadásában. Ma déli egy órákor hirdette ki a Kuria ítéletét ebben az ügyben és hosszas tanácskozás után a másodfokú bíróság ítéletét jóváhagyta. A Kuria az ítélet megokolásában kimondta, hogy Palotayék tudták azt, hogy Schmidthauer az adásvételi szerződést megkötötte a kisgazdákkal és a kérdéses ingatlanokat már birtokba is vette, e szerint nem jártak el jóhiszeműen akkor, amikor másodszor is megvásárolták a kisgazdaktól a forrásterületeket.

§ Liebknecht pöre. Berlinből jelentik nekünk: A Vorwaerts értesítése szerint a törvényszék tegnap arról értesítette Liebknecht Károly ügyvédet, hogy ellene elővizsgálat nélkül megindította az eljárást, mert azzal van vádolva, hogy a magdeburgi szociálista pártgyűlésen Finnország elnökmásáról és a czár németországi látogatásáról olyképpen nyilatkozott, hogy az ügyesség szavaiban a czár s a porosz és szász kormány megsértését és a népek uralkodók és kormányok ellen való igazságtételt látja. A törvényszék véleménye szerint Liebknecht ezzel az ügyvédi méltóságát és kötelességét sértette meg.

§ Halálra ítélt rablógyilkos. Londonból jelentik, hogy az ottani esküdtbírószak tegnap halálra ítélte Morrison lengyel származású rablógyilkost, aki január 1-én meggyilkolta Beron Leon londoni ház tulajdonost. Beron Leon meggyilkolása annak idején nagy feltűnést keltett. A rendőrség ugyanis ama titokzatos körülmények miatt, amelyek között a gyilkosság történt, a büntényt a houndstichi rendőrgyilkossággal hozta összefüggésbe. Az volt ugyanis a véleménye, hogy Beron tudott a houndstichi büntényről és az összeszökők meggyilkolták, hogy el ne árulhassa őket. Beron Clapham Commonban London mellett egy bozóttan találták meggyilkolva és különösen rejtélyes volt az a körülmény, hogy bal arczára egy „S” betű volt belékarcolva és ugyanaz a jel volt rávéve a mellette fekvő sétatáblára is. Csak később derült ki, hogy Beron rablógyilkosságnak esett áldozatul és Morrison, akit a gyilkosság gyanúja alatt letartóztattak, az esküdtzék most halálra ítélte. Morrison hümpörének tegnap lefolyt tárgyalását, amelyről már hírt adtunk, igaztő incidens szakította félbe. Abinger védő beszéde alatt hirtelen felugrott a meggyilkoltak a bátyja, Beron Salamon, aki a kihallgatott tanuk között ült, és le akarta ütni a védőt. Abinger félreugrott és az előzető teremőröknek és fegyőröknek kellett a dühöngőt megfékezni s aztán a nagy tolongás közepette kiezépeltek a törvényszék épületéből. Beron ezalatt folyton viaskodott velük és dühöngve ordította:

— Kiszabadítja bátyám gyilkosát!

Végre valósággal letaszították a lépcsőn és kigurították az utcára. Amikor a nyugalom helyreállt, az elnök elrendelte, hogy a tanukat ne engedjék többé a terembe. Steenie Morrison az esküdték verdiktje alapján a törvényszék halálra ítélte. Az ítélet nagy meglepetést keltett, mert a tárgyalás során Morrison alibit bizonyított és ugyszólván semmi terhelő bizonyíték sem volt arra, hogy ő öltes volna meg Beron Leót. Az esküdték tanácskozása 15 percig tartott. Mikor az elnök kihirdette a halálos ítéletet, így végezte:

— Isten legyen irgalmas az ő bűnös lelkének.

Morrison, aki nyugodtan hallgatta végig az ítéletet és az indokolást, felkiáltott:

— Isten irgalmára nincs szükségem, én nem hiszek Istenben.

SPORT.

() Bajnoki és nemzetközi mérkőzés. Az Üllői-uti pályán zajlik le a vasárnap két kimagasló sporteseménye: a BAK—MTK bajnoki mérkőzése és a FTC—WAC nemzetközi matche. A bajnoki mérkőzés délután két órákor veszi kezdetét és előreláthatólag a tavaszi szezon egyik leghövesebb és legérdekesebb küzdelme lesz. Mind a két csapat gyors és kombinatív mezőnyjátékot folytat és egy az MTK, mint a BAK sűrű tréningeken fokozza képességeit és különösen a goallövésben gyakorolják magukat. A BAK tegnap teljes csapattal trenirozott az Üllői-uti pályán, míg a MTK mai rendes tréningjén készül a találkozóra. A FTC—WAC mérkőzés győztesét a magyar csapatban látjuk és nincsen kétség benne, hogy a bajnokcsapat imponáló stílusban igyekszik fölényét kimutatni.

() Vivás. A februári házi verseny befejezte után felette élénk az élet a M. T. K. vivószakosztályában. Míg a kezdők igyeksenek előre haladni, annyira, hogy a legközelebbi házi versenyen részt vehessenek, addig a haladók már komolyabb versenyekre való előkészülettel foglalkoznak. A múlt héten Hungáriával tartott csapatverseny revanche-mérkőzése, a nagyváradi és székesfehérvári vivókhoz való lerándulás serkenti munkára a fiatal, de máris erős vivógárdát. Nagy kedvvel készül az ifjusági csapat a Hungária Vivó-Club ifjusági csapatával megvívandó tör-csapatversenyre, mely a közeli napokban fog megtartatni. A versenyzők előkészítésével Bach, Gellért és Kautny mesterek nagy lelkiismeretességgel foglalkoznak. Érdekes a tanítás befejezte után a vivómesterek trainingmérkőzése, melyen több elsőrangú mester, mint Bach Benő, Gellért, Giovanni Gugliamanti, Kautny, Melichar, Neumer, Zenker vesznek részt.

() A bajnokság állása. Az egyetlen bajnoki mérkőzés vasárnap nagy szenzáció volt, de a helyezéseknél változás nem állt be. FTC vezet még 5 ponttal, utána MTK áll 15 ponttal. Az utolsó hely kérdése teljesen nyílt. A NSC, TTC és UTE erősen küzdenek az utolsó helytől való megszabadulástól, amely több mint valószínű, vasárnap fog eldőlni az NSC—33FC és TTC—Törökvs-match alkalmával.

	Pont-Adott	Kapott	szám	goalok
Fereneyárosi Torna Club	(6)	20	47	15
Magyar Testgy. Köre	(7)	15	26	14
Budapesti Athletikai Klub	(6)	15	26	17
Törökvs Sport Egyesület	(7)	13	26	17
Magyar Athletikai Club	(7)	12	23	18
„33” Football Club	(6)	10	12	32
Budapesti Torna Club	(6)	9	18	20
Nemzeti Sport Club	(7)	8	19	29
Terézvárosi Torna Club	(6)	8	10	34
Ujpesti Torna Egyesület	(6)	6	19	38

A zárójelben levő számok, még hátralevő mérkőzések számát jelzik.

() A bécsi ügétversenyek harmadik napján ha nem is mindig a startfavorit győzött, de annyit megállapíthatunk, hogy teljesen reális versenyek Rouquin lesz. A Mindig-mén már annyira top formáját, szép stílusban győzött a rendkívül gyors Elyria ellen és csak utánuk következtek az amerikai ügétők. A Carignano-díj nem volt nehéz feladat Heimweh számára, Herold és Szigelvár távollétében. A Hauser-ló mint őt reás favorit állt starthoz. A Tilly Brown-versenyben játszva győzött Quick. Őt ellenfele közül egy sem volt rája veszélyes egy pillanatra sem. A napot a Hauser-istálló dominálta, amennyiben három futamban heladt át elsőnek a fehér-kék csikos dressz a czélon, Geh' schnell, Heimweh és Geeretta révén, azonban egy futamban alaposan cserbenhagyta a fogadókat a népszerű dresszt vivó Hallo-Hallo, mely reás kedvezésként indult és még helyet sem kapott. Részletes eredmény ez:

I. Kriau-verseny. Díj 2500 korona. 1. Hauser L. Geh' schnell (Tappan), 2. Pogány, 3. Gazela. Futottak még: Our pride, Hedvig, Gretchen, Galambom. Tot.: 10:18, 20:27, 96, 43.

II. Nézzai díj. Díj 4000 korona. 1. Hg. Ypsilanti Allen (H. Brown), 2. Elyria, 3. Shady G. Futottak még: Ada Watson, Judge Lee. Tot.: 10:20, 20:23, 44.

III. Ügétversenyegyleti díj. Díj 2000 korona. 1. Skala A. Young Quartermarch (tul.), 2. Wunderbau, 3. Kedvencz. Futottak még: Florian, Fondor, Szamóca, Cypressae. Tot.: 10:95, 20:41, 31, 52.

IV. Carignano-díj. Díj 5000 korona. 1. Hauser L. Heimweh (Tappan), 2. Toncsi, 3. Teid meg. Tot.: 10:12, 20:23, 28.

V. Tilly Brown-verseny. Díj 3400 korona. 1. Sharovai ménes Quick (Ryerson), 2. Maufferl, 3. Fatimica. Futottak még: Gambetta, Diogenes, Gondos. Tot.: 10:37, 20:47, 67.

VI. Pavillon-verseny. Díj 2200 korona. 1. Hauser L. Geeretta (Tappan), 2. Champignon, 3. Mitzi F. Futottak még: Kibicz, Cora, Carolus S. Tot.: 10:38, 20:29, 27, 58.

VII. Hármezesek eladóversenye. Díj 3000 korona. 1. Schlesinger W. Sensation (Brown), 2. Hector, 3. Georgina. Futottak még: Elemia, Hallo-Hallo. Tot.: 10:54, 20:58, 175.

VIII. Kettesfogatu urkocsiverseny. Díj 2300 korona. 1. Wiltonhofi ménes Adlon—Jurko (Trebtsch), 2. Eljen—Joens, 3. Duc—Nord, Express. Futottak még: David—Michel Warwick, Czankó—Zween, Busserl—Elba, Trocadero—Krampus. Tot.: 10:30, 20:28, 48, 27.

() Turfhirek. Annyi találgatás után, amennyi az utóbbi hetekben lefolyt, végül mégis csak az lesz a való tényállás, hogy Egyedi A. lovait; Témeraire-t és Avar-t Brown fogja lovagolni, akit mindjárt akkor emlegettek a két telivér lovasul, midőn a nevezések nyilvánosságra jutottak. A két orack különben napról-napra hasznos munkát végez s a fogadók körében mind a kettő élénk érdeklődés tárgyát képezi. — Kevés hír szivárog ki a Plannerlovak felől, de annyit mégis sikerült megtudnunk, hogy az istálló kiválasztotta a Przedswitwin Roupin lesz. A Mindig-mén már annyira top formában van, hogy minden pillanatban bizvást kibírná már egy erősebb feladat megoldását is. — Mint halljuk, a Szemere-istálló (minden ellenkező híresztelés dacára) Fabelhaft-ot szándékozik feinyergelni a Rákosi-díjban. A telivérnek nincs is éppen reménytelennek mondható helyzete a versenyben, ha tekintetbe vesszük, hogy lovasengedménnyel Sente 60 és fél kilóval szállhat nyergébe. — A Negropontes-istálló még most sem határozott, hogy Jungfer-t vagy Mayon-t küldje-e a Rákosi startjához, mert mind a két telivérrel annyira meg van elégedve, hogy nehéz köztük a választás.

KÖZGAZDASÁG.

A Ganz-gyár és a Danubius-gyár fuziója megtörtént.

Budapest, márczius 16.

Az utolsó évtized legnagyobbas ipari tranzakciója ma valósággá vált. A Ganz-gyár és Danubius-gyár fuzionáltak s ezáltal egy olyan hatalmas iparvállalat jött létre, melynek domináló szerepe csakhamar érezhető lesz gép-, vagon- és hajóépítő iparunk terén. A hatalmas új részvénytársaság czime „Ganz és Társa—Danubius Gép-, Vagon- és Hajógyár R.-T.” lesz és már megalakulása maga azt a nagy nyereséget jelenti hazai iparunkra, hogy ezentúl a tengeri óriási járművektől, a Dreadnoughttól kezdve a folyami bárkákig az összes vízi járműveket itthon építhetjük meg. Ez a hatalmas új magyar ipartelep teszi lehetővé azt, hogy a küszöbön álló óriási tengerészeti beruházásokból megkaphassuk a bennünket megillető kvóta szerinti részt. Kétségtelen, hogy a tekintetben a két gyár egyesülése óriási perspektívát tár elénk, úgy, hogy teljes elismerés illeti mindazokat, akik ezt a nagy koncepciójú területi sikeresen megvalósították. A tárgyalások tudvalóval sokáig húzódtak a részvénybecserélési kulcs megállapítása miatt, végül azonban az ellentéteket sikerült kiküszöbölni. Ma aztán külön-külön mindkét részvénytársaság kimondotta a fuziót s megalakult az új részvénytársaság is. Ezekről a nagyjelentőségű eseményekről a következő tudósításaink számolnak be:

A „Danubius Hajó- és Gépgyár R. T.” Tolnay Lajos v. b. t. t. elnöklésével f. hó 16-án tartotta évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint a vállalat a lefolyt üzletévben ki-elégítően volt foglalkoztatva. A flumei hajógyár legnagyobb kibővítési munkálatai folyamatban vannak és a telep a tervbe vett időn belül a legnagyobb típusu hadi- és kereskedelmi hajók építésére felszerelve előreláthatólag elkészül. A közgyűlés elhatározta, hogy a 899,522 K 01 fillér össznyereségből 182,737 K 93 fill. értékesítési leírásokra, 75,000 K a tartalékalap gyarapítására, 45,628 K 37 fill. a nyugdíjnyújtás céljaira és 510,000 K 11½ százalékos osztalék fizetésére fordítsák, 15593 K 68 fill. pedig új számláras viteséket át. Továbbá elhatározta a Ganz és Társa vasúti- és gépgyár részvénytársulattal való egyesülést „Ganz és Társa — Danubius Gép-, Vagon-

és Hajógyár R. T.” czég alatt oly módon, hogy 25 drb Danubius részvény ellenében 3 drb Ganz és Társa — Danubius részvény, ezenfelül tekintettel arra, hogy a Danubius üzletéve október 31-én zárult, 25 drb részvény után 5 százalékos kamattal fejében 31 kor. 25 fill. készpénz lesz a bemutatónak kiszolgáltatva. A becsült Ganz és Társa — Danubius részvények 1911. január 1-étől kezdve osztalékjogosultsággal bírnak. Pekár Imre részvényes leendő beszédben esetelte a Danubius husz éves fejlődését, hangsúlyozván, hogy ezen idő alatt nehéz viszonyok között gyakorra erős küzdelemmel mindig megállotta helyét, mindnagyobb eredményeket érve el. Tulajdonítja pedig ezen eredményeket az igazgatóság összhangozó működésének, különösen Tolnay Lajos elnök, Ullmann Adolf alelnök, Weiss Manfréd igazgató, főleg pedig Baumgarten Henriknek, a vállalat megalapítója s a vezérigazgatójának, ki ezen hosszú idő alatt fáradhatatlan munkásságát és szaktudását szentelte a vállalatnak és javasolja, miszerint ezen uraknak, az összigazgatóságnak, valamint a tisztviselői karnak köszönetet szavazzassék és ez jegyzőkönyvileg megörökíttessék. A közgyűlés ezen javaslatot egyhangulag és lelkesedéssel elfogadta.

Ma délután tartotta meg a Ganz és Társa vasúti- és gépgyár részvénytársulat rendes közgyűlését, amelyen kimondották a Danubius hajó- és gépgyár részvénytársulattal való egyesülést és egyúttal felemelték a társaság részvénytőkéjét az eddigi 4,800,000 koronáról 8,640,000 koronára.

A közgyűlésen Pallavicini Ede ögróf v. b. t. t. elnököt, aki miután üdvözölte a megjelenteket, konstataulta, hogy a közgyűlésen 16 részvényes jelent meg, akik 226 szavazatot képviselnek. Az igazgatóság jelentése megállapítja, hogy a társaság gyaráinak termelőképessége jóval felülhaladta a tavalyi igénybevételt és a gyártmányok ára csökkenő irányzatot mutatott. Ennek dacára a múlt évi nyereség körülbelül ugyanannyi, mint az 1909. évi. A ratihori fiókgár nyeresége lényegesen csökkent, ellenben a villamosági részvénytársaság mérlegei megfelelő eredménnyel zárultak. Az elmúlt év tiszta nyeresége 1,798,700 korona 76 fillért tett ki. Az igazgatóság javaslatára a közgyűlés osztalék részvényenkint 180 koronát, azaz 1,080,000 koronát állapított meg, az értékesítési tartalékalap javadalmazására 400,000 koronát, a munkások balesetbiztosító alapra 28,000 koronát és a tisztviselők nyugdíjalapjának 100,000 koronát szavazott meg, a fennmaradó 287,728 korona 59 fillért pedig új számlára vezette át. A jelentés eme részét a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy részvénytőkéjét újabb 1200 darab 800 korona névértékű részvényre felemeli s azoknak elővételi jogát a régi részvényeseknek engedi át oly módon, hogy öt darab régi részvény után egy darab új részvény illeti meg. A részvények átvételi árát darabonként 3000 koronában állapította meg a közgyűlés és egyúttal felhatalmazta az igazgatóságot, hogy azokat a részvényeket, amelyeket a régi részvényesek nem vesznek át, a Magyar Általános Hitelbanknak eladhassa ugyancsak 3000 K egységárban.

A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette a részvénytársulatnak a Danubius hajó- és gépgyár részvénytársulattal való egyesülését. A Danubius részvénytársaság összes ingó és ingatlan vagyonát a társaság átveszi és a Danubius részvényesit legközelebb kibocsátandó Ganz-részvényekkel kártalanítja oly módon, hogy 25 darab Danubius részvény ellenében 3 darab Ganz-részvényt fog adni. Az egyesülés keresztülvitelével és a részvényesek módzatainak megállapításával a közgyűlés az igazgatóságot bizta meg.

Ezután a társulat alapszabályainak némely szakaszát módosította a közgyűlés. A legfontosabb a társaság czégére vonatkozik. Az új czég így hangzik: Ganz és Társa — Danubius gép-, vagon- és hajógyár részvénytársaság. A közgyűlés utolsó pontja a társaság igazgatóságának és felügyelő-bizottságának kiegészítése volt. Az igazgatóságba az eddigi igazgatósági tagokon kívül új igazgatósági tagokul megválasztották: Baumgarten Henriket, dr. báró Madarassy-Beck Marcellt, Czékéfiusz Aurélt, Freudenberg Rafaelt, Pósch Gyulát, Tolnay Lajost, Ullmann Adolfot és Weiss Manfrédet. A felügyelő-bizottságot a következő három taggal egészítették ki: Auer Mór, Neumann Ödön és Váky Kálmán.

Végül a közgyűlés köszönetet szavazott úgy az igazgatóságnak és különösen Asóth Emil vezérigazgatónak, mint a felügyelő-bizottságnak és a tisztikarnak

A Magyar Agrár és Járadékbank R.-T. közgyűlése.

Budapest, márczius 16.

A Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T. Bujanovics Sándor udv. tan. elnöke alatt ma tartotta meg XV-ik évi rendes közgyűlését. A közgyűlés elé terjesztett jelentésekből ismét a bank erőteljes fejlődése domborodott ki, mi nagy megnyugvást és örömet helyezett a bank részvényesei sorában, kik melegen ünnepelték a bank kiváló vezetőségét. A pénzpiacot ezuttal különösen érdekelte még az igazgatósági tagok választása, amennyiben tényleg beválasztották az igazgatóságba Vas Ferenczet, a Kereskedelmi Bank volt igazgatóját. Mellette báró Kürthy Lajos és Bernrieder János kerültek be új igazgatókként az Agrár-bankba. A közgyűlésen 36 részvényes 31.110 részvény képviselőben volt jelen. Elnök a jegyzőkönyv vezetésével Felner Frigyes igazgatót bizta meg, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig báró Harzog Mór Lipót és Györgyei Illés részvényeseket kérte fel. Ezután előterjesztetett az igazgatóság jelentése, melyből közöljük a következőket:

A lefolyt évben 12.708.710 korona új jelzálogos kölcsönt folyósított a bank, ami által a jelzálogos kölcsönök állománya az 1910. év végén 70.837.737 K 60 fillér összegre emelkedett. Ebből földbirtokra engedélyezett kölcsönök összege 62.530.796 K 25 fillér, bérházakra engedélyezett kölcsönök összege 8.306.941 K 35 fillér. Az összes kölcsönök 88.27 százaléka tehát földbirtokra, 11.73 százaléka bérházakra esik. Az engedélyezett jelzálogkölcsönöknek 159.220.997 K 14 fillér becsereltékü ingatlanok szolgáltnak fedezetül, vagyis a jelzálogul lekötött ingatlanok becsereltékü 44.49 százalékaig vannak átlagosan megterhelve. Az év végén 46.662.406 K n. é. záloglevél volt forgalomban. 1896. évi V. t.-cz. alapján a lefolyt évben 39 kölcsönvevő részére 135.659 K 78 fillér szülőfelújítási kölcsönt folyósított. A teljesített visszafizetések levonása után a szülőkölcsönök állománya az elmúlt évben 1.629.817 K 58 fillér csökkent mutat. Az intézet fennállása óta az 1896: V. t.-cz. hatálya alá eső kölcsönök összesen 9099 fél részére engedélyeztettek; az engedélyezett szülőfelújítási kölcsönök főösszege 30.108.900 korona, amelyből 1910. év végéig 7764 fél 24.451.787 K 39 fillért vett igénybe. A fenti kölcsönök alapján az év végéig 22.700.000 K névértékű 4 százalékos szülőkötvényt bocsátott a bank ki, amelyből 10 millió 836.800 K névértékű kötvény kisorsolása után forgalomban maradt 11.863.200 kötvény. A lefolyt év végéig kibocsátott járadékjegyei összege 35 millió 200.000 koronára rugott, amelyből kisorsoltatott 2.314.200 K, úgy, hogy forgalomba maradt 32.885.800 K. A bankkal szövetekezett vidéki intézetek örvendeten fejlődtek a lefolyt évben is; az elért nyereségtöbbletet folyton erősített tartalékaik további jelentősebb javadalmazására, részben az osztalék fel-emelésére is fordították. A „Bácsmezei Agrár Takarékpénztár R.-T.” 1. százalékkal a „Temesi Agrár Takarékpénztár R.-T.” és a „Szolnoki Mezőgazdasági Takarékpénztár R.-T.” egyfél százalékkal magasabb jövedelmet osztottak fel. A bank váltószámítási üzleti forgalom 90.394.009 K 66 fillér volt.

A bank viczinálisai is kedvezően fejlődtek. A Zólyombreznó—Breznóbánya—Tiszolc helyi érdekű vasut Károlytelep—Kisgarami szarnyvonalat a bank kiépítette és forgalomba helyezte. Befejezést nyert továbbá ugyancsak a folyó esztendőben a Szatmár—Bikszádi helyi érdekű vasut átalakítása. A bank a közforgalomnak a lefolyt évben átadott Hölak—Nemsó—Ledniczronai helyi érdekű vasutat elsőbbségi részvényeinek lombardirozása alapján finanszírozta és ezekre a részvényekre elővételi jogot biztosított magának. A Bánffyuhunyad—Keleczeli h. é. vasut elsőbbségi részvényeit a bank szintén érdekörnébe vonta, amennyiben azokra is elővételi jogot szerzett. Végül a bank hathatós közreműködése folytán sikerült a kiépítésben fennakadt Nagykikinda—Aradi helyi érdekű vasutat kiépíteni és egész terjedelmében a közforgalomnak átadni. A bank résztvett minden nagyobb állami üzletben.

A közgyűlés a jelentést tudomásul véve, a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-

SALVATOR

a kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

Főraktár Budapesten: ÉDESKUTY L.-nél.

bizottságnak megadta és elhatározta, hogy a 2,406,097.36 korona tiszta nyereségből 1,680,000 korona, vagyis 7 százalék, tehát részvényenként 28 korona osztalék fizetessék ki; a fennmaradó tiszta nyereségből — az alapszabályok 52. szakasza értelmében — 20 százalék, vagyis 176,219 korona 88 fillér mint alapszabályszerűleg megengedett legmagasabb javadalmazási hányad a tartalékalaphoz csatolassék és az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára 88,109 korona 91 fillér fordítottassék; a külön tartalékalaphoz 100,000 korona utaltassék át; az intézeti tisztviselők és szolgálók nyugdíjalapjának javadalmazására 30,000 korona fordítottassék s az ezután fennmaradó 331,767 korona 62 fillér új számlára vitessek át. A szelvények folyó évi április hónap 1-től kezdve az intézet pénztáránál, a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Banknál Budapesten, az Union-Banknál Bécsben, a Banque de Paris et des Pays-Bas-nál, a Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France-nál, a Louis Dreyfus et. Cie. bankháznál Párisban, vagy a Filiale der Union-Banknál Triestben fizettettek ki. A közgyűlés ezután Lippich Gusztáv részvényes indítványára Barta Arnold vezérigazgatónak, az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és a tisztikarnak buzgó és sikeres működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Bujanovics Sándor és Barta Arnold elnökhelyettesekké újból megválasztottak.

A Magyar Hadfelszerelési Gyár R.-T. átvedlése. Még emlékeztünkben van az a botrány, amely a Magyar Hadfelszerelési Gyár R.-T. részvényeivel folyt le a tőzsdén, s amelynek az volt a következménye, hogy a tőzsdetanács törölte a gyár részvényeit. A társaság anyagi helyzete is a legképtelenebb volt, egymást érték a végrehajtások, az árverések s a vége az volt, hogy a társaság felszámolt. Most úgy látszik életre akarják kelteni a vállalatot. Egy csoport megvásárolta a gyárat s „Hunnia” Hadfelszerelési és Fémiparművek Részvénytársaság czég alatt új társaságot alapítottak. A Magyar Hadfelszerelési Gyár Részvénytársaság felszámolás alatt pozsonyi czég gyári ingatlanainak, ingóságainak és ezek tartozékainak megszerzése utóbb nevezett vállalat gyári üzemének folytatása és kibővítése, hadfelszerelési cikkek, gépek, géprészek, készülékek, szerkezetek stb. előállítására. A társaság alaptőkéje 725,000 korona, mely tőke 3625 darab egyenként 200 koronáról kiállított bemutatásra szóló részvényre oszlik. Az igazgatóság tagjai: dr. Weisl Ernő Ferencz, Prochazka Alfréd, Goetz Tódor, Weinzeil Antal, Mastny Hugó, Lajner János, Izák Igor.

Az új török kölcsön. Említettük, hogy az új 4 százalékos császári ottomán kölcsönben a fővárosi intézetek is részesednek. Most, mint értesülünk, a császári ottomán kormány részéről német-osztrák-magyar pénzügyintézetekből álló konzorciummal a múlt évben 11,000,000 török font összegben kötött 4 százalékos kölcsön első része 7,040,000 török font, vagyis 153,120,000 korona összegben márczius 21-én kedden bocsátattik aláírásra. E kölcsön szelvénybeviteli és törlesztési szolgálata Konstantinápoly vilajet-vámbevételének a bankkonzorcium részére zálogképpen való lekötése által van biztosítva. A szelvények beváltása és a fölmondott kötvények visszafizetése a tulajdonos választása szerint Budapesten is történik, az illető fizetési hely pénzmemében, a következő meghatározott értékarányban megfelelően: 22 török font — 478 korona 50 fillér. A szelvény félvenként január 2-án és július 1-én esedékes, a szelvénybeváltási és törlesztési szolgálat 1911. január 1-től kezdődik. Aláírási helyekként szerepelnek: Budapesten a Magyar Általános Hitelbank és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank. Az aláírási ár koronaérték után 86.60 százalék, vagyis minden 478 korona 50 filléres kötvényre 414 korona 38 fillér, hozzáadva 1911. január 1-től a folyó kamatokat az átvétel napjáig. Az aláírás az e czélra szolgáló bejelentési úrlapokkal történik, melyek az előbb említett helyeken kaphatók. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 5 szá-

zaléka biztosítékképpen letendő. Az aláíró a részére átengedett kötvényeket márczius 28-tól kezdve legkésőbb április 15-ig tartozik átvenni. Hat hónapi zárolás kötelezettségével jegyzett kötvények a kiosztásnál különös kedvezésben részesülnek.

Felszámoló faipari vállalat. Harmadik mérlegét publikálja ma a *Marosvidéki Bükkfaipar Részvénytársaság*, mely ismét tetemes veszteséget mutat ki. Az előző évi 50,877 korona veszteséggel szemben a mostani mérlegben már 121,240 korona a deficit. A múlt évről áthozott veszteséggel együtt már a 300,000 koronás alaptőkének a felét meghaladja a társaság vesztesége. Természetes, hogy a szerencsétlen üzleti konjunkturák arra bírják a vezetőséget, hogy *felszámoltatják a vállalatot*. Szerencsésebb megoldást nem találhattak volna, mert ez a fakitermelésre alakult vállalat még minden egyes üzletét veszteséggel zárta le, így hát jelen esetben ez a leghelyesebb szanalási mód. Annál esodálatosabb a múlt évi nagy veszteség, mert éppen a múlt évben majdnem kivétel nélkül az összes magyar faipari vállalatok kedvező üzleteredményt produkáltak. A felszámolás kimondását a márczius 31-én tartandó rendes közgyűlés keretében határozzák el.

A tőzsdetanács ülése. A tőzsdetanács ma délután öt órakor Horváth Elemér elnöklésével teljes ülést tartott. A napirend megkezdése előtt az elnök bejelentette, hogy Pekár Imre tőzsdetanácsos a tisztségéről leköszönt és az elnökség minden fáradozása, amelyvel őt maradásra öhajította birni, eredménytelen maradt. A tanács mély sajnálattal fogadta régi kiváló tagjának távozását és kimondotta, hogy Pekár Imrénak az intézmény érdekében évtizedeken át kifejtett kiváló működéséért hálas köszönetét fejezi ki s érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti. Áttérve a napirendre, a tanács kimondotta, hogy a hó 30-ára a tőzsde tagjait rendkívüli közgyűlésre hívja össze s azon javaslatot fog előterjeszténi az alapszabályoknak olyan értelemben való módosítása iránt, hogy a tőzsdetanácsosok száma negyvenötötől ötvenre emeltessek. A napirend során elhatározta még a tanács a „Phöbus” villamos vállalatok részvénytársasága részvényeinek tőzsdéi liststromozását és jegyzését s végül a folyó ügyeket intézte el.

Elvesztett az alaptőke. Sajátságosan szomorú az a mérleg, melyet a *Kecskeméti gazdasági gépgyár és vasöntő R. T.* publikál. Több mint 320,000 korona veszteségről számol be a mérleg, holott az előző esztendőben még 35,107 korona nyereséggel dolgozott a vállalat. Ez a tetemes veszteség, mely tehát a 300,000 korona alaptőkét is felülmulja, arra indította a gépgyár igazgatóságát, hogy a *részvények bélyegzésével leszállítja 60,000 koronára az alaptőkét, tehát 20 koronára bélyegzik le az eredetileg 200 koronás részvényeket*. Minthogy azonban a vállalat felszámolni nem akar, úgy segít magán, hogy új 4500 darab 200 koronás részvényt bocsát ki, s így 510,000 koronára emelkedik az alaptőke. Csak átmenetinek tartja az igazgatóság a múlt szerencsétlen üzletét, s ezért választotta ezt a módját a vállalat szanalásának. Az új részvények elhelyezése különben biztosítottnak látszik, mert a *Kecskeméti Leszámitoló és Pénzváltóbank* hajlandónak mutatkozik az új részvények jelentős részének átvételére.

Az Építő részvénytársaság tőkeemelése. A Budapesti Építő Részvénytársaság folyó hó 14-én tartotta első rendes közgyűlését. Az első üzleti év tiszta nyeresége 45,801 korona 16 fillér, amelyből osztalékot, tekintetbe véve, hogy jövedelmek csak augusztustól folytak be, még nem fizetnek. Az igazgatóságba új tagokul beválasztottak: báró Radvánszky Antal és Fóris Sándor, a felügyelő-bizottságba dr. Iritz Miksa. A közgyűlés az 1 millió 500,000 korona alaptőkének 3,000,000 koronára való felemelését elhatározta.

Tőzsdetanácsosok választása. Előrevetik már az árnyékukat a tőzsdetanácsosi választásokat megelőző izgalmak. A választás előkészítő bizottság is értekezett ma s *Gál Károly* elnök indítványára úgy határozott, hogy egyelőre felfüggeszti működését, mert még négy hét választ el a választásoktól. Nem akarja annyi izgalomnak kitenni a tagokat s ezért

csak a választást megelőző héten kezdi meg működését. Eddig 19 jelentkező van . . .

Osztrákok a magyar határidőüzlet ellen. Megmegújuló az a támadás, melyben osztrák oldalról van részünk a tőzsde határidőüzlet ellen. Mióta nálunk bezűntették a határidőüzletet, s a magyar piac pedig megmutatta, hogy tudja magát az osztráktól függetleníteni, azóta nem szűnik meg az osztrákok támadása. Pedig a magyar határidőüzletet még reformálni sem szabad, nem végleg megszüntetni, mert éppen a határidőüzlet kölcsönözte a tőzsdének mai tekintélyes, s már-már a külföld előtt is számbajövő árfolyamjegyzését. Ha az osztrák támadja a mi határidőüzletünket, akkor ez a tőzsdéüzlet nekünk bizonyára előnyös, mert ellenkező esetben aligha támadna. Most ugyanis, mint Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőház költségvetési bizottsága két határozati javaslatot hozott. Az egyikben felhívják az osztrák kormányt, hogy a magyar kormánytól a ligyezésben foglalt s a budapesti áru- és értéktőzsde üzletforgalmának reformjára vonatkozó kötelezettségének végrehajtását meg sürgessék. A másik határozati javaslat az osztrák állampolgároknak a magyar és általában a külföldi garbontőzsdéken való határidő játéknak betiltását kéri. Az osztrák földművelési miniszterium most adott választ a határozati javaslatokra. A válaszban a miniszterium kijelenti, hogy a magyar kormány röviddel ezelőtt közölte az osztrák kormánynyal, hogy a magyar tőzsde üzletforgalmának szabályozásáról szóló előadói javaslat már elkészült. A javaslatot azonban az osztrák kormány még nem ismeri. Mindaddig pedig, amíg az osztrák kormány a javaslatot nem ismeri, ez ügyben semmiféle lépéseket nem tehet.

Gyáralapítások és gyári hírek. A Honi Ipari-irja: A Kanceler-féle ólom- és ónarugyár igazgatósága legutóbb tartott ülésén egy üvegkupakstaniól- és tubes-gyár létesítését határozta el. — Kassai butor- és faanyaggyár gyár r.-t. czég alatt 250,000 K alaptőkével új részvénytársaság alakult Kassán. A vállalat mintegy 150 munkással már megkezdte az üzemet. — A Richter és társa brüxi czég, mely eddig csak raktárt tartott a fővárosban, megvette az Aréna-ut 122. sz. alatti gyári épületet, melyben azelőtt a esődbe jutott Hoffmann és Rohoncz-czég dolgozott és ott modern berendezésű Brunsgyapot-, kötszergyárat és szövődét létesít. A czég az üzemet valószínűleg már május hóban megkezdheti. — A Magyar textilipar r.-t. Illits Vlada belgrádi posztógyárat részvénytársasággá alakítja át. Az új társaság alaptőkéje 6 millió frank lesz. Az alapításban személyes érdekeltséggel vesz részt Mautner Izidor, a Magyar textilipar r.-t. elnöke és Dungserszky Lázár bácskai nagybirtokos is. A társaság Belgrádban posztógyárat, Leszkovácson pedig szövőgyárat létesít. — A Virág és Faragó-czég vasszerkezeti gyára felvette üzemkörébe a prizmás üvegyszerkezetek és portálok készítését s „Verőfény” név alatt törv. oltalommal látta el. — Az Erdély és Szabó czég, mely laboratóriumi felszereléseket és tanszereket készít, berendezkedett magyar hitelintézésű alkoholmértek, cukormérők, benzinmérők és hőmérők gyártására. — Pozsonyi gépgyár r.-t. czég alatt új részvénytársaság alakult Pozsonyban 100,000 K alaptőkével (100 darab 1000 K-ás részvény). — Viktória vegyészeti gyár czég alatt Klein Imre vegyész új vállalatot létesített vizüveg és kristályzóda gyártására.

A Hitelbank új részvényei. A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága elhatározta, hogy a szombatra összehívott közgyűlés elé azt az indítványt fogja terjeszténi, hogy a kibocsátandó új részvények elővételi árfolyama részvényenként 780 koronában állapíttassék meg.

Egy iparvállalat szanalása. Most teszi közzé az Unió gőzmozgató részvénytársaság mérlegét, mely jelentős veszteséget mutat ki. A társaság igazgatósága úgy akarja a veszteséget eltüntetni, hogy a jelenlegi 200,000 koronás alaptőkét 50,000 koronával leszállítja 150,000 koronára. A márczius végére összehívott közgyűlésen ugyanis — mint értesülünk — az igazgatóság azt a javaslatot terjeszté a közgyűlés plénuma elé, hogy az alaptőkét 250,000 koronáról 150,000 koronára szállítsák le

Dr. Borovszky-
fele

BOROLIN

házi- és csusz, köszvény, ischiás, reumatikus bajok ellen. Fagy és égési sebek balzsama. Minthogy mindenre alkalmas, a világon egyetlen csodaházi- és csusz. — Csak ezt kérje mindenütt!

olykép, hogy minden egyes 200 korona névértékű részvény 80 koronával 120 koronára belyegzetessék le. Az így 120 koronára belyegzett részvényt ezután egy cserélik át, hogy 5 darab 120 koronás részvényt 3 darab 200 koronás részvényre cserélik át. Így a 150,000 korona részvénytöke továbbra is 200 koronás részvényekre lesz felosztva.

Munkásházak Szolnok vármegyében. Szolnokról jelentik: A vármegye törvényhatósága elhatározta, hogy azokban a megyebeli községekben, ahol a gazdasági munkásköz néhezen tud belső ingatlant szerezni, vagy az éppen egészen lehetetlen — gyámolítja a munkásokat abban a törekvésükben, hogy kedvező feltételekkel saját házaikba költözhesse. Egyelőre ötszáz gazdasági munkásház épül fel a megyében. Ebből 189 házba már be is költöztek a munkások, 130 építése folyamatban van, 128-hoz legközelebb fognak hozzá, úgy, hogy öszig 450 munkásház vonul be a saját házába. A munkások 5.5 százalék törlesztéssel 30 évig fizetik a házakat terhelő kölcsönt, hanem az évi kamatterhek egyharmadát gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter tárczája terhére elvállalta. Régi kívánsága a megyebeli munkásoknak, hogy legyen oly helyisége, ahol a népvédelmi intézménnyel együtt van az olvasóköri is. Most Cséján épül ilyen népház, melyben elhelyezést nyer a hatósági munkaközvetítő hivatala, munkásszövetkezet és olvasóköri. Ez a népház szintén a földművelési kormány támogatásával létesült.

Uj ipari alapítások Bulgáriában. Az új balkáni alapításokat mindig figyelemmel kísérjük, tekintve azt a helyzetet, melyben mi a Balkánnal vagyunk. A magyar kiviteli kereskedelem mindig a Balkán felé irányul s így természetes, ha a balkáni kereskedelmi és ipari életet mindig kellő figyelemmel részesítjük. Más értesülésünk szerint, több különböző ipari vállalat van Bulgáriában alakulóban. Az új alapítások között szerepel Marinoff R. szófiai mérnök reszelőgyára, Jurakoff-féle aszfaltgyár, Nevrokopski J. G. szappangyára Radomirban, Róth G. részvénytársaság fémlemezek és fémhüvelyek előállítására, Goranoff H. szófiai vasgyára. Nem is lekiacnyítandó ennyi új ipari alapítás, különösen ha egy kisebb balkáni államtól van szó.

A Magyar élesztő üldözése Ausztriában. A magyar élesztőgyáraknak sikerült nagy áldozatok árán élesztő-termékeik számára piacot szerezni Ausztriában, különösen Galiciában, ahová ez év január elseje óta — amikor Ausztriában az abszolút keverési tilalom életbe lépett — csakis tiszta szeszélesztőt szállítottak. A galicziai exporttal igyekeztek gyáraink azt a nagyarányú élesztő-importot ellensúlyozni, melylyel Ausztria a magyar piacot előzöni. Ahogy ezt az osztrák gyárosok észrevették, megkezdődött a hajsz a magyar élesztő ellen, még pedig — mint odaát rendszeresen teszik — hatósági segédlettel. Azoknál a kereskedőknél, akik magyar származású élesztőt árusítanak el, állandóan vizsgálatokat tartanak, árujukat elkobozzák, azzal a nyílt felhívással, hogy vásároljunk ezentel galicziai élesztőt. A vasuti állomások a magyar származású élesztőt a címzeteknek igen gyakran nem avizálják, hanem mint kézbesíthetlent elárverezik. Természetes, hogy e hajsz folytán a galicziai kereskedők tömegesen vonják vissza rendeléseiket. A magyar gyáripárosok országos szövetsége e panaszokkal, melyeket galicziai levelekkel igazolt, gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszterhez fordult s gyors és erélyes intézkedését, az osztrák élesztő ellen represszáliák alkalmazását kérte.

Ujabb alaptőkeemelő fővárosi pénzintézet. Az az alaptőkeemelési ház, amely a múlt gazdasági esztendőnek különösen a második felét annyira jellemezte, még mindig nem ért véget. Egyre-másra szerzünk tudomást alaptőkeemelő fővárosi pénzintézetekről. Most egy egészen kis töke fölött rendelkező, s mindössze második üztelétét lezáró pénzintézet, a *Kőbányai Bank Részvénytársaság* szaporítja alapitóját. A jelenlegi 250,000 koronás alapitóját felemeli március 26-án tartandó rendes közgyűlés keretében félmillió koronára.

Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére. A József főherceg védnöksége alatt álló Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére március hó 16-án tartotta idei rendes közgyűlését. *Lónyay Sándor* főrendiházi tag, nyug. főispán elnöke alatt. Az 1910. évről ez alkalommal előterjesztett zárszámadás az intézet további, igen jelentékeny fejlődéséről tesz tanuságot, amennyiben az elmúlt évben 14,729,554 koronáról kiállított új biztosítási kötvény került kiadásra, tehát jóval több, mint a megelőző évek bármelyikében. Ezen rendkívüli fejlődésnek köszönhető, hogy az intézet tagjainak száma már csaknem 63,000, az intézetnél biztosított tőkék pedig kerek 24,000,000 koronára ragnak. Az 1910. évi tiszta nyereség 60 százalékkal gyarapított osztalékalap immár 154,029,41, a rokkantalap pedig 27,090,92 koronára emelkedett; a tisztviselők nyugdíjalapja 167,445,51 koronára rug. A múlt évi zárszámadások jóváhagyása után a közgyűlés az igazgatóságba dr. Hutyra Ferenc m. kir. udvari tanácsos, főiskolai rektor, dr. Héder Lajos ügyvédet és Winter Arnold igazgatót (Bécs),

a felügyelő-bizottságba pedig dr. Németh Aladár ügyvédet, Petrás János ezredest és dr. Szönyey Dezső ügyvédet választotta.

Iparvállalatok kedvezménye. A kereskedelemügyi miniszter *Jules Parent* párisi vegyész-mérnöknek Kolozsvárott létesítendő kénsv. mütrágya, valamint a kénsv. gyártásánál fenmaradó pörkölt piritet feldolgozó gyári telepe részére az üzembehelyezés napjától számítandó 15 évre előzetesen biztosította az állami kedvezményeket. — Ugyancsak engedélyezte az üzembehelyezés napjától az állami kedvezményeket a gróf *Majláth Lászlónak* Cadjavicán létesített mezőgazdasági szeszifőzdéje részére 1917. december 31-ig.

Kereskedők a vilákiállítás ellen. A Fővárosi Kereskedők Egyesülete tegnap tartotta rendes havi választmányi ülését, melyen a vilákiállítás is szóba került. A választmányi tulnyomó többsége a kiállítás rendezése ellen nyilatkozott.

A Déli Vasut új igazgatói. A császári királyi szabadalmazott déli vaspálya társaság igazgatói kara — mint értesülünk — két új taggal bővült. *Dr. Spitzmüller Sándor* és gróf *Kulmer Lajos* az új igazgatói a Déli Vaspálya Társaságnak.

A debreczeni villamos vasut. Debreczenből táviratozzák: Ma tartották meg a debreczeni villamosvasut műtanrendőri bejárását, amelyen a kereskedelmi kormány képviselőjében *Stetina József* államtitkár jelent meg. A közúti vasutat, mely eddig gőz- és lóüzemre volt berendezve, a Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság alakította át és újvonalakkal is kibővítette. Az átalakítás és az építkezés költségei 3,500,000 koronát tesznek ki. A bejárás a kiküldött bizottság mindent a legnagyobb rendben talált, minek folytán az államtitkár a miniszter nevében az üzembehelyezésre nyomban megadta az engedélyt.

A pályakérdés és a középosztály. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szociális bizottsága ma délután *Bernát István* elnökével ülést tartott a Köztelek tanácsstermében. Az első előadó dr. *Szilárd Ferencz* volt, aki „A pályakérdés és a középosztály” czímen értekezett. Előadó utalt arra a mozgalomra, mely most a lateiner-pályák felé tereli az ifjakat, míg az ipari pályát nem kedvelik. Számos külföldi példával igazolja, hogy az ipari és kereskedelmi pályákon sokkal többen vannak a külföldön, mint nálunk. A tetszéssel fogadott előadás után *Bernát István* szólt a tárgyhöz, aki határozati javaslatot is terjesztett elő.

Alapszabály-jóváhagyások. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a nagyváradi kisiparosok egyesületének, az aradi borbély- és fodrászmesterek szövetségének és a resinári iparosok alapszabályait jóváhagyta.

Előadás. Dr. Erős Sándor műépítész és udvari építőmester ma „A székesfővárosi új építési szabályzat tervezete és a kereskedelem” czímen előadást tartott a Magyar Kereskedelmi Csarnokban. Az előadást nagy érdeklődéssel kísérték.

Egybehívott közgyűlések.

- Március 18. Magyar Általános Hitelbank (tőkeemelés.)
- Első Magyar Általános biztosító d. u. 4 óra (r. k.) „Pannonia” magyar viszontbiztosító intézet d. e. 12 óra (r. k.)
- Magyar vasuti Forgalmi r. t. (r. k.) d. u. 4 ó.
- Március 20. Hazai Általános Biztosító r. t. (r. k.) d. u. 4 ó.
- Április 4. Wiener Bankverein (r. k.) d. e. 11 óra.
- Április 6. Angol Osztrák Bank (r. k.)

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

KULCSÁR SÁNDOR
 Bronzárú- és csillángyár
 világító testek légszesz-, aczetilyen- és villamos világításra.
 Budapest, VI., Dessoewffy-utca 9-11.
 Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, március 16.

A készáru piacra csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és csak keveset vásároltak, amiért aztán nehézkösen indult meg a forgalom és később sem tudott megélni. Mindössze alig 11.000 q buza kelt el változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 12.05 korona volt 78 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.30 korona 74.5 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs változatlan, a zab és a tengeri szilárd. Forgalmába került: 500 q rozs 7.85—7.90 koronás áron, 200 q zab 8.72—8.95 koronás áron, 200 k tengeri 5.90 koronás áron és 80 q lóhere 55 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg, a forgalom folyamán azonban egyre jobb vételkudv mutatkozott, mire aztán igen élénk üzlet mellett, különösen az októberi buza lényegesen emelkedett, míg az áprilisi buza meglehetősen elhanyagolva maradt és csak nehezen tudta a jegyzését tartani, de közvetlen a zárlat előtt ez is emelkedett kevésbé. Az áprilisi buza 11.48 koronán indult, 11.43 és 11.49 között ingadozott és zárlatkor 11.53 koronán maradt. Az októberi buza 11.63 koronán indulva, 10.80-ig emelkedett, aztán 10.78-ig gyengült és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza négy fillérrel, a májusi buza hét fillérrel, az októberi buza tizenkét fillérrel, az októberi rozs hét fillérrel emelkedett, az áprilisi rozs, az áprilisi zab és a májusi tengeri árfolyama teljesen változatlan maradt.

A készáru üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.60—23.95
"	76	23.05—23.40	80	23.70—24.05
"	77	23.30—23.70	81	—
"	78	23.50—23.85	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.45—23.75
"	76	22.90—23.20	80	23.50—23.85
"	77	23.15—23.50	81	—
"	78	2.35—23.65	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.50—23.85
"	76	23.—23.20	80	23.55—23.95
"	77	23.15—23.60	81	—
"	78	23.40—23.75	82	—
Bánsági	75	—	79	23.45—23.90
"	76	22.90—23.0	70	—
"	77	2.10—23.45	81	—
"	78	23.40—23.65	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.—23.35	70	—
"	77	23.25—23.60	81	—
"	78	23.55—23.80	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	16.20—16.30
középmínőségű új	—	—	—	16.5—16.15
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17.—
II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.60—18.10
II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
" új	—	—	—	11.75—12.—

Köttetett:
 Buza. Tiszavidéki: 1500 q 79.5 k 24.— K felső, 150 q 79.5 k 24.— K, 150 q 79.5 k 24.— K, 100 q 78.5 k 23.80 K, 3000 q 78.2 k 24.— K, 1000 q 78 k 24.10 K, 500 q 78 k 23.85 K, 1000 q 77.8 k 23.85 K, 1000 q 76 k 23.60 K, 100 q 75.8 k 23.35 K.

Fejérmegyei: 180 q 77.4 k 23.60 K.
 Pestvidéki: 100 q 78.5 k 23.50 K, 450 q 74.5 k 22.60 K.
 Felsőmagyarországi: 125 q 78 k 23.60 K.
 Rozs: 100 mm. 15.80 K, 200 mm. 15.70 K, 150 mm. 15.70 K kpf. pp.
 Tengeri: 150 mm. 11.80 K kpf.
 Zab: 100 mm. 17.90 K, 100 mm. 17.55 K kpf.
 Lóhere: 82 mm. 110.— K kpf.
 Az évek 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacra köttetett:
 Délelőtt:
 Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
 Buza áprilisra 11.48—49—54—49—53—
 Buza májusra 11.22—24—20—33—1
 Buza októberre 10.63—62—65—61—80—78

Rozs áprilisra 8.11—10—12—08—14—12.
Tengeri májusra 5.67—68—66—69—67
Tengeri júliusra 5.82—83—
Zab áprilisra 8.59—62—60—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.53—11.54
Buza májusra	11.31—11.32
Buza októberre	10.78—10.79
Rozs április	8.12—8.13
Tengeri májusra 1911-re	5.67—5.68
Zab áprilisra	8.59—8.60

Budapesti gabonaforgalom.
1911. márczius 14-től 1911. márczius 15-ig.

Érkezett		Elszállítottat	
m é t e r m á z s a			
Buza	23577	9578	
Rozs	13567	6006	
Arpa	1691	120	
Zab	22126	4	
Tengeri	1898	9467	
Liszt	705	7871	
Korpa	—	3077	

Értéktőzsde.

Ma sem vették figyelembe az előtőzsdén, hogy külföldről kivétel nélkül szilárd jelentés érkezett, mert nálunk a bizományosok még mindig realizálnak. A nemzetközi piacz értékeinek ára lemorzsolódott, utóbb a magyar hitelrészvény bécsi födőzés nyomán kissé javult. A helyi piaczon lanyhán folyt a vásár a rimamurányi részvény kivételével, amelyet a bécsi vaspiazz fölbuzdulása nyomán szívesen vásároltak. A készárupiazzon változás alig volt. A zárlat nyugodt volt. A déli tőzsde tartott berlini jegyzések és bécsi vásárlás nyomán tartott volt. A nemzetközi értékek alig változtak. A helyi piaczon a magyar bankrészvény kissé javult. A készárupiazzon számottevő változás nem volt. A zárlat nyugodt.

Az előtőzsdén kötetett: Magyar hitelrészvény 863.75 865, Osztrák hitel 667—667.25, Osztrák és magyar államvasut 751.25—750.50, Városi villamos 394.50—395.50, Közúti vasut 757.25—758.75, Magyar bank 721—723, Jelzálogbank 490.50—491, Pesti magyar kereskedelmi bank 3990—3994, Általános készénbánya 681, Magyar villamossági 459.50—460, Salgótarjáni 661, Izzólámpa 346—348.

A déli tőzsdén kötetett: Magyar hitelrészvény 864.75—865.25, Osztrák hitel 667, Magyar bank 721.50 724.50, Hazai bank 395.75—396, Magyar jelzálogbank 490—491.50, Magyar leszámítoló-bank 578.50—579.50, Rimamurányi 679—679.50, Általános készénbánya 678, Salgótarjáni 661.

Az utőtőzsde üzletlen volt. Csak néhány kötés jött létre változatlan áron. Kötetett: Jelzálogbank 491.50, Városi villamos 396.25, Közúti vasut 760.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, márczius 16. (Saját tudósítónktól.) A forgalom a képzelhető legszűkebb korlátok között mozgott, de a kedvezőtlen időjárás és a vetés-állás jelentés hatása alatt az irányzat szilárd volt. Az árak nem változtak, rozs kivételével, amely czikk 5—10 fillérrel drágult.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.35—12.75, bánáti 12.10—12.45, székesfehérvári 12—12.40, mosoni és győri 11.65—11.95, felsőmagyarországi és csepeli 11.65—11.95, délivasuti 11.50—11.95, marchfeldi és alsóausztriai 11.30—11.70.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.45—8.65, csepeli 8.40—8.60, pestmegyei 8.60—8.80, délivasuti 8.40—8.65, különféle magyarországi 8.40—8.60, ausztriai 8.20—8.35.

Arpa: Morvaországi 10.18—10.50, marchfeldi 8.70—9.50, bécsvidéki 8.90—9.60, felsőmagyarországi 9—10, csepeli 8.75—9.50, délivasuti 8.70—9.50, északmagyarországi 8.80—9.80, maláta 8.40—9.65, takarmány 7.55—7.90 K.

Magyar tengeri: 6.20—6.45, Cinquantin 8.10—8.60, Magyar zab: 9—9.50, válogatott 9.40—9.60, romániai 8.85—9.35

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, márczius 16. Tekintettel arra a körülményre, hogy az orosz-kinai konfliktus már nem fenyeget zavarokkal, az előtőzsde irányzata szilárd volt, de csak alpesi részvényekben fejlődött ki nagyobb forgalom és 3 korona árfolyulás mutatkozott. Egyébként a piacz nyugodt volt. Korlátok közt érdeklődés jelentkezett gépgyári és Ausztria-

emai részvények iránt, déli vasuti elsőbbségek is emelkedtek. A déli tőzsde megnyitásokor az irányzat szilárd, alpesi részvényekben élénk volt a forgalom, egyébként a piacz nyugodt. A forgalom későbbi során üzletelenség állott be, mert Berlin gyengőbb irányzatot jelentett, de az árfolyamok jól tartottak és egyes korlátértékek javultak.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel: 667.50, Magyar hitel 865, Anglo 330, Union 624, Államvasut 751.50, Orosz járadék 103.80, Török sorsjegy 256.75, Skoda 545.50, Simmeringi gépgyár 401, Danek-gépgyár 530, Ausztria-emai 527, 3 százalékos délivas. elsőbbség 268.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 667.25, Magyar hitel 865, Anglo 330.50, Bankverein 558.50, Laenderbank 534.75, Union 633, Magyar Jelzáloghitelbank 491, Államvasut 750.75, Délivasut 114.75, Buschtiehradi P. 1062, Dunagőzh. 1138, Alpesi 813.59, Rimamurányi 679, Orosz járadék 103.80, Trök sorsjegy 256.75, Skoda 543.50, 3 százalékos délivasuti elsőbbség 268.

Bécs, márcz. 16. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos aranyjáradék 111.45, Tiszai és szegedi kölesön-sorsjegy 157.—, Magyar hitelbank részvény 864.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 579.—, Rimamurányi 678.0, Magyar ezukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.60, 4 százalékos magyar földterhm. kötvény 92.85 Magy. nyerem-köles. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank 491.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, márcz. 16. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.95, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.50, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 33.10, Bécsi Bankverein 557.50, Osztrák-magyar bank 1925.—, Déli vasut 113.75, Dunagőzhajózási r-t. 1137, Dohány részv. 337.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.47, Osztr. Lloyd 590.—, 4.2 száz. ezüst jár. 92.95 96.80, Osztr. koronajáradék 92.95, 1864-es sorsj. —, Osztrák lí elintézet részvény 666.50, Union-Band 633.50 Osztrák Landerbank 533.75, Osztrák magyar államvasut 750.—, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 813.50 20 frankos 19.03, Londoni váltóár 240.15, Lipótkohó 623.—, Török sorsjegy 256.50

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, márczius 16. (Értéktőzsde.) A német külkereskedelem kedvező számadatai dacára a mai tőzsde a mexikói és kelet-ázsiai politikai jelentések és az Iron Age csalódást okozó jelentések következtében még szűkebb térre szorult. De csak bányáértékek, melyekben a esőkkenések itt-ott tulhaladták az 1 százalékos, voltak nagyobb kínálat tárgyai, különösen bohumiak és phönix-részvények. A közlő negyedévi ultimó alkalmából sok prolon-gáció eszközöltetett. Egyébként a változások jelentéktelenek voltak, Kanada és Déli vasut kivételével, melyek iránt ismét állandóan nagy érdeklődés mutatkozott. Kedvezőbb volt a helyzet a santungi vasut részvényeiben, a 3 százalékos birodalmi köl-csönpapirokban és a pétervári nemzetközi kereskedelmi bank részvényeiben, amelyek szilárdabbak voltak. A tőzsde gyöngén és kedvetlen hangulatban zárult. A készárupiazzon ipari értékei közül különösen bányáértékek szenvedtek realizációk következtében, míg a vaggongyárak részvényei szilárdak voltak. Élénk kereslet tárgyai voltak bielesfeldi gépgyári részvények, amelyek 7 százalékos és Kronprinz-acélrészvények, amelyek közül 33 százalékkal emelkedtek. Napi pénz 4 százalékos, ultimópénz 4 és fél és 4 és háromnegyed százalékos, magánkamatláb 3 és fél százalékos.

Berlin, márczius 16. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.20 osztrák hitelrészvény 210.10 Déli vasut 20.1, orosz bankjegyek 216.25, 4 százalékos új orosz kölesön 94.20, Discontó Commandit 198.—, Dinamittruszt 188.—, Harponi 181.0 Unifikált török járadék 94.4, 4.2 százalékos ezüst jár 93.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.80, Magy. koronajáradék 91.80, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 850.50, Olsasz járadék —, Ált. villamossági Edison 112.—, Gelsenkircheni 262.70, Laurakohó 175.20.

Frankfurt, márcz. 16. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.35, Magy. ar.-jár. 9.75 Osztr. hitelint. részv. 210.25, Osztrák-magyar államvasut 158.50, Északnyugati vasut —, Bustihe radi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bank verein 141.75, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 77.60, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.—, Osztrák koronajáradék 92.80, Magyar korona-járadék 91.65, Osztrák-magyar bank 138.40, Déli vasut

részvény 197.50, Elbvölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.75, Párisi váltóár 808.00, Union bankrészv. 161.25,

Hamburg, márcz. 16. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.70, 1860. sorsjegy 178.—, Déli vasut 20.20 4 százalékos aranyjáradék 98.—, Osztrák hitelrészvény 210.—, Osztrák-magyar államvasut —, Olsasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.60.

London, márcz. 16. Angol consol 81.—.

Páris, márcz. 16. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 96.72, Osztr. aranyjáradék 101.—, Magyar arany járadék 96.40, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 5 5.50 3/4 százalékos Olsasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 181.—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos osztrák kötvény 1896. évről 4 százalékos amort. románjár. 1905. 98.—, 5 százalékos orosz járadék 105.97, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.40, 4 százalékos spanyol jár. 98.15, 4 százalékos unifikált török jár. 95.—, Török sorsjegy 2.8.75, Török dohányrészvény 368.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztrák Landerbank 591.—, Magyarjelzálogbank 537.—, Banque de Paris 17.98, Banque Ottomane 705 —, Osztrák-magyar államvasut 810.—, Déli vasut 120.—, Meridionalvasut 685.—, Hartman gépgyár 738.—, Rio Tinto 17.12, Sucrerie d'Égypte 83.—, Tula 480.—, Urikányi köszén 188.—, Chartered 42.50, De Beers 465.50 East Rand 116.—, Jagersfontein 205.50, Trans. Land Comp. 55.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.50, Váltó német piaczokra (rövid) 123.62, Váltó Bécsre (rövid) 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olsasz arany-váltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csekk Londonra 252.85, Magánkamatláb 2 1/4.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	53.50	58.50
Márczius—májusra	54.—	59.—
Márczius—augusztusra	54.50	59.50
Május—augusztusra	55.50	60.50
Irányzat: Belföldi piacz változatlanul szilárd; Bécs, Prága, Lemberg, emelkedő; trieszti exportpiaczon hausse.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	49.75	50.25
Prágai „	49.50	50.—
Lembergi „	46.50	46.75
Trieszti exportszesz (finom)	22.75	23.—

Budapesti vágómarhavásár.

Márczius 16. Felhajtott: Magyar bika 93 drb, ökor 1043, tehén 508, bivaly 19, növendékmárha 28, ősz-szesen 1686 drb. Árjegyzések: (métermázsánként elő-súlyban levonás nélkül.) Magyar hizott ökor, legjobb minőség 86 koronától 94 koronáig, kivételesen 100 korona, középminőség 74—84, silányabb 58—72, magyar parasztmárha 72—84, silányabb 56—70, tarka hizott ökor, legjobb minőség 92—104, kivételesen 105, közép-minőség 78—90, silányabb 64—76, konzerv 70—86, bika, jobb minőség 84—96, silányabb minőség 68—82, bivaly 56—68, magyar tehén 52—84, tarka tehén 52—88, ki-esontozni való marha 48—56, növendékmárha 68—80, kivételesen 84 korona. E héten a kínálat a vesztegvásári felhajtásokkal együtt körülbelül 2300 drb volt, ugyanannyi, mint a múlt héten. Az irányzat élénkebb volt, az árak 2 koronával mm-ként emelkedtek. A konzerv-árak ma megkezdték bevásárlásaikat, mely több hétig fog tartani.

Budapesti szurómarhavásár.

Márczius 16. Felhajtott 95 drb 616 borju, (közte 22 rugott), 36 drb leölt borju, 1343 drb leölt bány, Árjegyzések: Elsőrendű 616 borjukért 110—116 fillérig, kivételesen 120 fillér, középminőségű 616 borjukért 100—108 fillérig, leölt borjukért 119—130 fillér, rugott borjukért 60—76 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül), leölt bányokért 11—23 K páronként. Az irányzat a borjuvásáron lanyha volt, az árak 6—8 fillérrel kgr.-kint csökkentek, a bányvásáron élénk volt.

Kőbányai sertésplacz.

Márczius 16. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 127—174 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 174—176 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 180—182 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi márczius hó 14. napján volt készlet 16959 drb. — 1911. márczius 15-én elszállított 98 drb. — 1911. márczius 16. napjára maradt készletben 16861 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közvágóhid igazgatóságától.) 1911. márczius 16. Előző napi eladatlan maradvány 83 drb sertés. Mai felhajtás 930 drb sertés, 23 drb süldő, összesen 1013 drb sertés, 23 drb süldő. Eladatott 812 drb sertés, 14 drb süldő. Mai maradvány 201 drb sertés, 9 drb süldő. Árjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 162—173 fillér. Öreg II. rendű 280—

SZÉN Koks, Briket, Antracit **RADNAY KÁROLY**
 ■■■ szükségletét ■■■
 a pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATÁR.
 IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem.
Budapest, Nagymező-utcza 43. I. em.
 Telefon 164, 75—26, 26—27. Sürgőncím: ANTRACIT Budapest

és váltóár... 161,25.

350 kg. életsúlyonással 156-165 fillér. Fialat nehéz 300 kg. felül életsúlyonással 174-180 fillér.

Bécsi szurómarhavásár.

Márczius 16. A mai vásárra fölhozta: 4010 drb borjut, 2744 drb fiatal sertést, 2634 levágott sertést, 314 drb levágott juhot, 2322 drb bárányt.

Heti lóvásár.

Márczius 16. A fővárosi Tattersall telepén ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 337 első osztályú és 518 másodosztályú, összesen 855 lovat.

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 16.

Kinevezések. A földmivélsügyi miniszter a számvevősek tiszti személyzetének egyesített létszámában Remeschberger Gusztáv, Árpási Kálmán, Polák Béla, Tichy Vilmos, Aufferberg Ágost és Balázsovits Kornél szemellenőrként számvizsgálókká;

athelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Hortobágyi Ágostot, a honvérmegyei kir. tanfelügyelőséghez beosztott segédtanfelügyelőt, a trencsénvármegyei kir. tanfelügyelőséghez eddigi minőségében athelyezte.

Pályázatok. A kolozsvári posta- és táviratigazgatóságához a Székelyszenterzsébet (Udvarhely vm.)

és a Vasasszentivány (Szolnokdohoka vm.) községekben betöltendő postai ügynöki állásokra április hó 7-éig; Ungvár vármegye alispánjához a perencesnyi és a szerednyai szolgabírói állásokra betöltendő hivatalos jogi állásokra április hó 2-éig; a pestvidéki törvényszéknel és a váci járásbírósnál betöltendő irnoki állásokra négy hét alatt; a zágrábi pénzügyigazgatóságához számgyakornoki állásra két hét alatt; a tordai törvényszékhez a marosludasi járásbírósnál díjnoki állásra két hét alatt; a kecskeméti törvényszék elnökéhez a kiskunfélegyházi járásbírósnál betöltendő irnoki állásra négy hét alatt; a kolozsvári főügyészséghez a dévai főügyészségnél betöltendő alügyészi állásra két hét alatt; Temesvár város polgármesteréhez közoktatási segédorvosi állásra április hó 5-éig; Nógrád vármegye tanfelügyelőjéhez a losonci állami elemi iskolai tanítóképző intézetnél betöltendő segédtanári állásra április hó 10-éig; a budapesti törvényszékhez irnoki állásra négy hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborcz, Ung) and water level measurements for various stations.

EGYETÉRTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban jobbra borús és csapadékos idő uralkodott és a hőmérséklet többnyire kissé tovább emelkedett. Csapadékok — kevés kivétellel — ország-szerte volt, az ország középső és délnyugati részsein ugyancsak néhány mm-nyi mennyiségben, de egybeült többnyire meghaladva az 5 és helyenkint a 10 mm-t is.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és sok helyütt csapadék várható. (Sürgöny-prog.: Enyhe, sok helyütt csapadék).

Weather forecast table with columns: Állomás, Legnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Finomított... 58,50

ár. 93 drb...

ár. borju, (közé...

ár. 14. napján...

ár. 450 kg. felül...

ár. 1. em. Budapest

Main financial table: Budapesti értéktőzsde. Columns include: Mai záró ár-folyam (Pénz, Ár), Oszt. az utolsó üz. évről, Részv. nyek száma, Befizetés részv. kint, Mai záró ár-folyam (Pénz, Ár).

KÜLÖNFÉLÉK.

Csókoi az élet.

Javában alszik még a város . . .
December van s oly későn pirkad,
Az Élet ez a bus örömlányi . . .
Sírva danol . . . enyelg az utcán.

Sűrű karcos köd száll a melhá,
Milyen jó annak, aki alszik,
Ébred! Mégis eszmél a Hajnal . . .
S mint úde szűz jön — bontott hajjal

Vasárnapra ébred a város,
Ézótól, zenétől zug az utca,
Az Élet ez a megbomlott lány,
Szomjas szájával — csókot kínál . . .

Vasárnapra ébred a város —
Amott ezüst koporsót hoznak,
S fáradtan, lassan harangoznak —
Valakit megcsókolt az Élet . . .

Keleti Arthur.

(A babonás Páris.) Meglepő, hogy még ma, a fölvilágosodás előrehaladott korában is mennyire hatalmában tartja a babona az embereket. A párisi Les Annales konstatálja, hogy az idén — mikor január 12-ika pénteki napra esett — a párisi pályaudvarokon a legnagyobb esend uralkodott. Alig akadt utas, aki ezen a félelmes napon utazni mert volna, azok pedig, akik mégis utra merészeltek kelni, többnyire angolok vagy amerikaiak voltak. A szállókba alig érkezett utas, de el sem hagyta a szállót e napon egyetlen vendég sem. De nemcsak az utazási forgalomra, hanem az üzleti életre is legnagyobb mértékben befolyással volt ez az ominózus dátum, úgy, hogy a börzén alig jött létre üzlet, különösen az ugnevezett játékpapírosokban volt nagy a pangás, mert hiszen tudott dolog, hogy minden játékos babonás. Azonban a kártyavetők és jóvendőmondók ezen a napon nem győzték a munkát. A St. Lázár-pályaudvar portásának a felesége nyíltan folytatja a kártyavetés mesterségét. Ő is, meg a jóvendőmondók, jósnők a legelterjedtebb lapokban hirdetik magukat. A portás felesége beszéli, hogy reggeltől estig ostromolták a fiakkereket, fogatokon, automobilon érkező vendégek, kik

ezen a jó jónapon akarták szerencsájukat megtudni. Egyébként a 13-as szám nem mindenki nézve szerencsétlen. Így például Edmond Rostand neve 13 betűből áll. Az akadémiában a 13-as széket nyerte el, szintén 13-án. A két legjelesebb művének, a L'aiglon és a Cyrano-nak a címében összesen 13 betű van, valamint a La Samaritaine-ben is. Megválasztása 1903. június 4-én történt, vagyis röviden, a 6-k hónap 4-én, 03 évben = 13. Rostandnak tehát a 13-as szám és a péntek nem tartoztatik a szerencsétlen dátumjai közé.

(Az angol udvar új debutánsa.) A hamarosan bekövetkező londoni nagy szezon az idén rendkívül fényesnek ígérkezik és már most emlegetik ama fiatal hölgyeket, akik az idén debütálnak az udvar parkettjén. Legérdekesebb közülök a fiatal Anasztázia Torby grófnő. Legidősebb leánya Mihály Mihajlovics orosz nagyhercegnek Szofia Merenberg grófnővel kötött morgantikus házasságából. A nagyherceg felesége Miklós nassaui herceg morgantikus leánya és unokája Puskinnak. Emlekezetes még, hogy Mihály herceg, aki a házasságát a csár akarata ellenére kötötte, évekig száműzött volt e nősülés miatt és nevét is törölték az orosz hadsereg listájából. Azóta azonban megbékült a csár unokaöccsével. A nagyherceg jelenleg ezredes és szárnysegéd az első kaukázusi

(Örült vagy holdkörös?) Bukarestből jelentik nekünk: A városban a minap éjjel óriási csődületet okozott egy Alezandrezku nevű ember aki furcsa és vakmerő cselekedeteivel vonta magára a figyelmet. A szerencsétlen ember éjjeltájban elhagyta a déli vasút közelében lévő lakását. Az utcán egy hölgyismerőseivel találkozott, akivel egy ideig elsetáltogatott, majd hirtelen nekiiramodott egy táviróoszlopnak és fölcsúszott rajta. Az utczán csakhamar nagy tömeg ember csődült össze a szokatlan jelenetre, mire az ember hirtelen lemászott az oszlopról és futásnak eredt. Egy csomó rendőr és a járőrelők, akik azt hitték, hogy tolvajt kergetnek, utána vetették magukat, erre az üldözött ember egy másik táviróoszlopra mászott föl s onnan hatalmas lendülettel az egyik ház tetejére ugrott. Mire a rendőrök odaértek s a házba bementek, a fiatal ember a tető másik oldalára sietett s onnan a csatornavezetékbe kapaszkodva, csodás ügyességgel leereszkedett a földre és eltűnt. Néhány percz múlva a város másik részén bukkant föl s ott is hasonló furcsa dolgokkal vonta magára a figyelmet. A Dimbovica folyóhoz érve levetette ugyanis magáról a ruháját és megfürdött a jéghideg vízben. Mi-

kor észrevette, hogy nagy tömeg ember gyülekezik a parton, kiment a partra, megint fölvette ruháját és úgy eltűnt, hogy a rendőrök nem tudtak többé nyomába jutni. A szerencsétlen ember már néhány-szor okozott föltűnést ilyen cselekedetekkel, a körházba is bevitték többször, de mindannyiszor megszökött. Bukarest népe azt hiszi róla, hogy holdkörös, a rendőreig pedig örültnek tartja.

(Fenséges művésznők.) A párisi műkedvelők egyesülete, a Societé des amateurs, melynek jel-igéje „Ars et caritas“, szombaton nyitotta meg ezidei szezonját a Champs Elysée egyik nyári mulatóhelyén, az Alcazar d'Étében, amelyet e czélra külön átalakított. Az egyesület elnöke, Guy de Larocheaufcauld, tagjait a legelőkelőbb körökben gyűjtötte össze. Természetesen a professzionatus művészek kissé mosolyogva beszélnek csak róluk, amiben talán nincs is annyira igazuk. Akadt már egynehány amatőr, akiknek a neve a kultura történetében ugyancsak maradandó emléket hagyott. Ne említsünk másokat, mint Chateaubriand-t, lord Byron, Meyerbeert. Természetesen senki se várja, hogy a Societé des amateurs ezidei tárlatán ezekhez hasonló kaliberű művészi egyéniségeket fog fölfedezni. Nagy kvalitású alkotások híjján azonban fog ez a kiállítás más szenczációval szolgálni: királyi fenségeknek a műveiből lesz benne egész kis kollekczió. A vendömei hercegnő virágképeket és utijegyzet-illusztrációkat állít ki. Péter orleáni herceg felesége sógornőjének, Lajos orleans-braganzai herceg feleségének az arczképét, amely Fournier-Sarlovézének, a kiállítás rendezőjének, a leírása szerint olyannyira hasonló, hogy a hercegnő kiskutyája hízelkedve nyalogatta az arczkép kezét. A flandriai grófnő rézkarcokat ad, amelyek nagy ügyesség-ről és erős valeur-érzékéről tanuskodnak. Mária román királyi hercegnő stílizált virágok festésében válik ki. Pilar bajor királyi hercegnő, Olga Alexandrowna orosz nagyhercegnő és Cyrill nagyherceg felesége, Mária Josepha és Mária Terézia magyar királyi hercegnők, osztrák főhercegnők, valamint Matild szász hercegnő vesznek még részt az uralkodó családok tagjai közül e kiállításon, művészi idöltésük egy-egy produktumával. Valamivel kisebb nagy urak közül kiállítanak: báró Rothschild Lambertné, gróf Gui de Larocheaufcauld, Kleinmichel grófnő, lady Bunsen és még sok más ismert alakja a különböző országok arisztokráciájának és plutokráciájának. A kiállítás jóvedelmét jótékonycéllra fordítják.

GÁRDAHUSZÁROK

— REGÉNY. —

Írta: E. SCYBBON.

131

A kapitánynyal forgott a világ, alig hallható szakadozott hangon mondotta:

— Igen, asszonyom, másfélhónappal ez előtt Gerában.

— Igen, emlékszem, nagyon jól emlékszem. — folytatta a nő, — ön akkor hadnagy volt. Nem is hiszi, mennyire megijesztett első találkozásunk alkalmával.

— Lehetséges, — dadogta a kapitány, de remélem, megbecsájt, ha tudomására hozom, hogy akaratomon kívül történt.

— Oh Istenem, erről meg vagyok győződve, — felelte Mary mosolyogva. — De foglaljon helyet, kapitány ur.

Grandmorain lassan, kimerően leereszkedett az egyik karosszékre, egyet köhintett s idegesen habrált kardbojtján.

— No, most mondja el, kapitány, mi jött hozott számomra?

Grandmorain most már tökéletes zavarba jutott. Háromszor is belefogott mondókájába de sehogyan se tudta elmondani azt, amit tulajdonképpen el akart mondani. Beszélt a háborúról, beszélt a bajtársakról, de mikor arra került volna a sor, hogy elbeszélje barátja pusztulását, egy hirtelen fordulattal mindig más irányba terelte a beszélgetés fonalát. Végül is Mary tette fel a kérdést:

— Mikor fog Berlinbe érkezni, Viktor? Egy pillanatig halálos esend honolt a szobában, mely megremegtette mindkettőjük szívét.

— Az Istenért, talán valami baja történt? — kérdezte Mary ijedten.

A kapitány még mindig konokul hallgatott.

— Kérem, könyörgök, mondjon el min-

dent, — szólott Mary s kezeit tördelve, közeledett Grandmorainhoz.

— Én erős leszek, higgye el nekem. De el akarok menni hozzá, hogy ápolhassam, hogy mellette lehessenek, s ha kell lefogjam a haldokló szeméit.

Grandmorain egy könyccseppet morzsoló szét szemciben s aztán felemelkedve helyéről tompa, fátyolozott hangon mondotta:

— Mindezt már elvégeztem én ön helyett asszonyom.

Mary megsemmisülten hullott egy karosszékre.

Nem volt egy zokszava, nem volt egy könyve sem, csak merev, dagadt szemekkel bámult a kapitány hófehér kabátjára.

Grandmorain érezte, hogy ez a fájdalom nagyobb, mint a síró, üvöltő keserűség. Szeretett volna néhány vigasztaló szót mondani, de az ő torkát is fojtogatta a keserűség, mikor arra a ködös éjszakára gondolt, melyen Viktor elhatározta, hogy visszatér szerelméhez.

A hosszú, kínos esendét Mary hangja törte meg, mely, mintha siron tulról jött volna. Révedező tekintete most is a fehér kabáton keresett nyugvópontot s szoborszerű fehér arczán csak nagy ritkán szaladt végig egy-egy galvanikus rándulás.

— Hogy történt? — kérdezte alig mozgatva fakó ajkait, mint egy álmódó.

A kapitány belekezdett az elbeszélésbe, s mikor odáig ért, hogy a harc után barátját haldokolva találta, tarcájába nyult s átadta a parányi arany medaillont, melyen még most is rajta volt egy biborvörös vérfolt.

— . . . „Mondd meg neki, hogy mindig szerettem“ ez volt utolsó szava.

Mary ajkához szoritotta a parányi ékszeret, mely most már megszünt szemében ékszer lenni. Nem, ez nem volt arany, cz drágább kincs volt annál. Egy darabka az ő testéből, mely emlékezetében örökké élni fog.

Lassan ajkához emelte a kis medaillont, s keservesen elkezdett zokogni.

Grandmorain érkezettnek látta az időt, hogy távozzék. Néhány bucsusztó hebegett, s mélyen meghatva lábujjhegyen közeledett az ajtó felé, nehogy megzavarja Mary fájdalmát.

Az ajtónál megfordult. Ugy rémlett neki mintha hangokat hallott volna.

— Csak még egyszer láthatnám.

Jófermán maga sem tudta, hogyan került ki az utcára.

Berlin gyászolt s Mary nem tudta elhagyni ezt a nagy szomorú várost, melynek millióje teljesen megfelelt az ő nagy fájdalomának. Gyászruhát öltött magára ismét s napokig ki sem mozdult szobájából. Órák hosszat ott ült az ablak mellett s mereven nézett nyugat felé, arra, hol kedvese sirhalmát sejtette. Fájdalmának részese egyetlen barát-nője volt, ki talán épp ugy keresztül ment a megpróbáltatásokon, mint ő.

Egy napsütéses decemberi délutánon, mikor ismét az ablak előtt ültek mindketten elmerengve a mult emlékein, egyszerre felharsant az ablak alatt egy ismert vidám induló:

„Csak rajta, előre, tiéd a babér.“

Mindketten összerendeztek.

A Friedrich-strasse széles kövezetén vidáman ficzánkoltatták paripáikat a gárdahuszárok. A legények arca ragyogott az örömtől. Hogyne, hisz néhány hét múlva viszontlátják elhagyott szeretteiket.

Elise sápadtan kapta el fejét az ablaktól s alig hallhatóan suttogta:

— Haza mennek . . .

Aztán esend lett ismét, hosszú, unalmas, szürke esend s a két nő szöganul, megtörtén bámult ki az ablakon, messze a szürke semmiségbe, mint az öregek, kiknek nincs többé mit várnok.

(Vége)

SZINNHÁZAK.

Péntek, 1911. márczius 17-én.

NEMZETI SZINHAZ.

Drághy Éva esküje.
Dráma 3 felvonásban.
Irtja: Pekár Gyula.

Személyek:
Homonnai Drúgosh Szacsavay
Bebek Zsuzsa Jászai M.
Homonnai Bálint Bakó
Drághy Éva P. Márkus E.
Seredy Miklós Beregi
Özv. Drághyné S. Fáy Sz.

Kezdeté 1/8 órakor.

VIGSZINHAZ.

A zseni.
Vígjáték 3 felvonásban. Irtja: Nagy Endre.

Személyek:
Jónás Szerepny
Kiliányiné Haraszthy
Agócs Harmath H.
Mario Mészáros G.
György Csontos
Rudolf Tanay
Alkamutkár Ifj. Ditrői
Ujcsigó Sarkadi
Pépinzser Ferenczy
Pinczér Bárdi
Sékrestyés Vendrey
Blau Győző
I. fényképész Balassa
II. fényképész Kárpáti

Kezdeté 1/8 órakor.

M. KR. OPERAHÁZ.

Tannhäuser
Ma és minden este a warburgi dalnokverseny. Regényes dalmű 3 felv. Szövegét és zenéjét írta Wagner R. Fordította id. Abrányi Kornél.

Személyek:
Hermann Venczell
Erszébet Vasquezna
Tannhäuser Arthos
Wolfram Takáts
Walter Déri
Eitroff Ney B.
Heinrich Pichler
Reinmar Kárpát
Pásztorfi Payer M.

Kezdeté 7 órakor.

VARSZINHAZ.

Pry Pál.
Vígjáték 5 felv. Irtja: John Poole. Fordította: Csiky Gergely.

Személyek:
Hardy Somlay
Hardy Frank Rajnai
Witherton Gabányi
Willis Kürthy
Stanley Márai
Eliz Varady A.
Harry Nádai
Pry Pál Rózsahegy
Sztibéné K. Gerő L.
Pnébe Nagy I.

Kezdeté 7 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este a saison legkaczagtatóbb műsora

Reynold és Donegan

a felülmúlhatatlan kerekos korecsolyaművészek.

REGINA de BERGONIE, a gyémántkirálynő, **AVERINOS** a legnevetetőbb szám, **Dr. Rückle** a csodás fejszámoló, **Baggenses, Modl, Conchita** és a többi nagyírnévű attrakció.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Minden vasárnap és ünnepnap két előadás. — Jegyelővétel 10—1 és 3—6-ig a napp. pénztárnál.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

FŐNÖKÖK

ezrei eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20—30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acélból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiváltúrás.

Ujlaki-írógépet.

Nem irnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálatokban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppunkra

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országsszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122—60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, közöljék címüket. Vidéki képviselők kerestetnek.

Csuz, Köszvény?

A ZOLTÁN-féle csuz és köszvény elleni kenőcs már néhányszori bedörzsölés után elmulasztja a kínzó hasogató fájdalmakat.

ÜVEGJE 2 KORONA.
Zoltán gyógyszerárban
BUDAPEST, V., Szabadságtér.

NEM BÉRLI

a résztétfizetés lépje alatt, hanem azonnal Ön a

zongora

de csak ha 10 forintos havi részletfizetésre

Reményi Mihály

a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg Budapest, VI., Király-utca 58. sz. Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjtalan.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54—28.

Márcziusi műsor.

STEINHARDT nadrágszoknyában,

SZÓKE SZAKÁLL mint postahivatalnok,

HUNYADI új kuplékkal.

Uj külföldi számok. Bohózatok.

9 órakor: **ENYÉM, TIED, ÖVE.**

11 órakor: **FEGYVERGYAKORLAT.**

Vasárnap délután STEINHARDT kuplézik.

Ejféltől reggel 5 óráig cabaret belépődíj nélkül.

Jegyek: d. e. 10—1-ig d. u. 3—6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagyteremben Andrassy-ut 19. és a Hungária fürdőben.

Az Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete
f. 6. márczius 25-én d. u. 6 órakor az Ujságkiadó Otthonában, VI., Andrassy-ut 11.

rendes közgyűlést

tart.

NAPIREND:

1. Elnöki megnyitó.
 2. A zárószámadás bemutatása és a felmentvény megadása.
 3. Az igazgatóság megválasztása.
 4. A jegyző tiszteletdíjának megállapítása.
 5. Alapszabály módosítás.
 6. Esetleges indítványok.*
- Az alapszabályok értelmében szavazati joggal csak az a tag bír, aki a 3 havi tagdíjat meghaladó hátralékban nincsen.

*) Indítványok az alapszabályok 15. szakasza értelmében legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnak írásban bejelentendők.

Monori gazdasági gőzmalom és gőztéglagyár r. t.

MEGHÍVÓ.

A „Monori gazdasági gőzmalom és gőztéglagyár r. t.” XV-ik évi rendes közgyűlését

1911. év április 3-án, d. u. 4 órakor Monoron, a saját irodahelyiségében tartja meg, melyre a részvényeseket azon figyelemzetéssel hívja meg, hogy a közgyűlésen szavazatukat gyakorolni óhajtok a neveikre irt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztáránál letegyék.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1910. üzletéről és az ez évről készített zárószámadás előterjesztése.
2. Határozathozatal a mérleg elfogadása, a nyereség hovaforrditása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában.
3. Sorrend szerint kilépő egy igazgatósági tag helyének választás útján való betöltése.
4. Jegyzőkönyv-hitelesítők kijelölése.

MÉRLEG.

VAGYON: Gyártelep 150.000.—. Részvénytőke hátr. 5.850.—. Beruházás 13.001.48. Értékpapír 147.—. Előrefizetett kamatok 3.500.—. Téglakészlet 7.399.40. Téglaadások 9.066.06. Malomkészlet 1.692.63. Malomadások 2.800.—. Raktár-és szénkészlet 2.200.—. Lovak, kocsik 3.000.—. Pénztárkészlet 4.857.64. Összesen: 203.514 korona 21 fillér.

TEHER: Részvénytőke 80.000.—. Betébl. tartozás 57.000.—. Épület tartalék 432.56. Ingatlan tartalék 1.886.57. Hitelezők 18.086.46. Elfogadványok 21.000.—. Számlaadósság 24.097.—. Fel nem vett osztalék 432.—. Nyereség ez évben 579.59. Összesen: 203.514 korona 21 fillér.

Monor, 1910. december 31.

A könyvvezetésért: Gál Antal, az üzletvezetésért: Fried Béla.

Megvizsgálta és rendben találta: A felügyelő-bizottság E. Kovách Gáspár elnök, Fuchs Jenő dr., Sipos László, Huppert Sándor, Lukács-vits Alajos.

Az igazgatóság: Förster Aurél dr. elnök, Fried Béla ügyvezető-igazgató, Balázs Gyula dr., Dobronovszky Gyula, Huppert Gyula, Margócsy Gusztáv, Pfeiffer Arthur.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2

Minden este 8 órakor:

Az új félhavi műsor. Operett újdonaság:

A két grófnő

Laszky Béla operettje, Kornai Berta főléptével.

Utánam! Harker and Lester
Nézőtéri botrány egy felvonásban. — Francia paródia. — komikus nyújtó-tornászok.

Szécsi Magda új kuplé slágerekkel

Rudolf Meinhardt
a bécsi Residenzbühne hírneves tagja, mint vendég.

RENK az orosz császár udvari illuzionistája csodálatos mutatványival.

Azon kívül: **Balalajka**, Wolkowsky, világhírű művésznő, orosz énekes és táncos társulata és zenekara; **Solti Hermin** nadrágszoknyában és még 12 elsőrangú attrakció.

Minden vasár- és ünnepnap délután 3/4 órakor mérsékelt helyáru nagy gyermek előadás, az összes attrakciók főléptével.

Royal Cabaret

A Royal Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körút 31.) Budapest legelőkelőbb éjszlatáni szórakozó helye.

40 női szépség lép föl ének- és tánc számokkal. Az előadás kezdete éjjel 12 órakor. Többek között fellépnek: Eva Haller; Jatti Indra; Nelly Farinelly; Toto Rufat Bey; 4 Rocking Girls; Bertie Collins; Mlle Desroche; Stella Schwarz; La Marceille; Hanna Severa; Agi Norma; Elise Sarino; Louise Fripone; Mimi Korinth; Varadi Adél; Annie Neumann; Lulu Rascel; Szép Erzs; Eleki duó; Antal Irén; Szabados Katica. Belépődíj: 1 korona. — Egy óra után szabad bemenet. — Keringőverseny. — Ball mabillé. — Reggel 5 óráig cigányzene. Kukó Vincze és zenekara.

Életjáradékos birtokot

1000 hold körül, keres egy fiatal keresztény gazda, aki rendelkezik elegendő tőkével és gyakorlattal. Ajánlatot tessék a kiadó-hivatalban címezni

Életjáradék-nak

TOST ÉS MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Eivállal ablak és erkélydíszítéseket, kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. : : :

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75. Külső telepi Gyarmat-utca 25.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1911. márczius 17-én.

MAGYAR SZINHÁZ.

Orvosok.

Komédia 3 felvonásban. Irta: Shaw Bernhard. Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

Személyek:

Sir Ridg on Geth
Sir Patrick Vágó
Walpole Z. Molnár
Raif Bonnington Sebestyén
Dubedat Törzs
Jennifer R. Gombaszögi
Schoemaker dr. Dobi
Blenkinsop dr. Réthey
Emmy P. Tarnoki
Minni, szobalány Csatai
Redpenny Thuroczy
Ripporter Czobor

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRALY SZINHÁZ

Fedák Sári vendégfelléptével

A babuska.

Vaudeville 3 felvonásban. Irta: Fiers és Caillavet. Fordította: Giber Andor. Zenejét szerette: Fali Leó.

Személyek:

Premiérné Hirmath I.
Véetty Várdy
Delaturrelle Rátkai
Tiborizs Király
Balfon Neme h. I.
Rozsilla Fedák S.
Talmi színházigazgató Latahar
Péchécs Wolfsz
Poche k. a. Sári R.

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

A szoknyanadrág.

Enekes bohózat 4 felvonásban. Magyar színe a kalmazta: Feld Mátyás.

Személyek:

Szoknyanadrág-szűz Hidy I.
Fogas Károln Kabók
Fogas Lucza Hudásek N.
Rátóti Pépi Földes
Lenzén Péter Török
Beckáda Veszprémió
Venzin Taszilló Szalay
Vimmerl Manó Keller
Bimmerl Manó Lányi E.
Humrli Izidora Dejláné
Zahany Leó Bibary
Nagy Sándor Fekete

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZINHÁZ.

Waterloo.

Irta: Balogh Pál.

Kezdeté 1/8 órákor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.

Este 8 órákor.

legelsőrangú színházi és variété-előadás. **Ujdonságok: A két grófnő. Laszky Béla** operettje **Kornai Berta** felléptével. A többi főszerepet: **Szalontai Ferike, Viola Giza, Sarkadi, Bárszony, Vámos, Máté** játsszák. Utánam! Nézőtéri botrány egy felvonásban. — Francia paródia. — Játsszák: **Viola Giza, Csabai Zsolt, Bárszony, Sarkadi, Lugossy, Nagy Jenő, Tihanyi, Gabányi, Máthé.** — **Harker and Lester** komikus nyújtóművészek. — **Szeesi Ragda** új kuplédalokkal.

RUDDLF MEINHARD

a bécsi Residengbühne hírneves tagja, mint vendég **Reink**, az orosz császár udvari illuzionistája csodálatos mutatványival. Azonkívül **Balalajka**, **Wolkowsky** világhírű orosz énekes és táncos társulata és zenekara. **Solti Hermin** nadrágszoknyában és még 12 elsőrangú attrakció.

Minden vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyáru délutáni előadás az összes attrakciók felléptével.

APOLLO-PROJEKTOR

Vépszínház-utca 1-3. Telefon 63-39.

Földgáz-források Kiszármason. A kiküldött bizottság tanulmányútja, eredeti helyszíni felvétel. Azonkívül a teljesen új felhúzott műsor. Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, hó 20-án. Az első előadás hetköznapokon, d. u. 4 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 1/4-ór kezdődik. **Földgáz-források Kiszármason.** (Érdekes aktualitással készített felvétel) az Apolló-Színház igazgatósága. A kiszármási földgáztanulmányozó bizottsággal leutazott egyik operatőrje a híressé vált erdélyi faluba és lefotografálta az ott adódott eseményeket, látványokat, experimentumokat. A nagyszerűen sikerült felvétel a csatornák teljesen új felhúzott műsor keretében kerül bemutatásra.

Értesítés. Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Nemzeti Színházzal szemben lévő **József-körút 8. szám** alatti

„SIMPLON“ nagykávéház

megvettem s hogy azt folyó hó 15-én személyes vezetésembe átvettem. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a legnagyobb gonddal vezetett és minden modern kényelemmel berendezett kávéházamban nagyrabecsült vendégeim legkényesebb igényei is kielégítést nyerjenek. Az új emeleti helyiségek folyó évi június havában fognak megnyílni. **Naponta SARAY ELEMÉR elsőrendű cigányzenekarának hangversenye.**

Kiváló tisztelettel
Szabó Tivadar,
a Nemzeti Casino és a Deli J. étterem volt főpinczére.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI. Szerencsen-utca 35. szám.

Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órákor.

Szenzációs vendégszereplések!

Meltzer Adolf a világhírű lengyel tenorista.

Meltzer Anna primadonna.

Két nagy-szerű darab! **KOL NIDRE!** Historische operette von Szerkovszkie, Musik von Perlmutter

Szerelem alberletben. Bohózat írta Manóka. —

társulat fellépte. **Littmann Pepi, The Warry's Trió** és sok új attrakció. A puzariényi emeleti téli kertben 30 bűvölös csodaszám. **Csupa szép nő** fellépte.

Reggelig cigányzene. Kezdeté éjjelkor.

Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás, mérsékelt helyárukkal. Kezdeté délután 1/4 órákor. — Jegyek kaphatók az orfeum pénztárában és a Hunyadi földben.

„ILONA“ TEAVAJ

édes tejszimből készült legfinomabb csomegevaj. (Törvényesen védve) Vidékre 1/4, 1/8, 1/16-es adagokban 5 kg-os postacsomagokban, helyt utánvét mellett 17 koronáért szállítunk **Szántó Samu és Szántó Adolf VII., István-út 67. sz.** Telefon 56-48. — Vidékre 5 kilogrammos csomagokban 1/4, 1/8, 1/16 adagokban bérmentve, utánvéttel 16 koronáért.

FOGAZZARÓ

Magyar nyelven megjelent művei:
A SZENT
Regény.
Fordította **VETÉSI JÓZSEF.**
Ára 2 korona.

KIS EMBEREK RÉGI VILÁGA
Regény két kötetben.
Fordította **BEZERÉDJ ISTVÁN.**
Ára 6 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R-T-nál,
Budapest, VI. ker., **Andrássy-út 21. szám**
és minden könyvkereskedésben.

Tantal-lámpa
a legjobb fémzálas
:: izzólámpa. ::

Arammegtakarítás kb. 60%
Fehér fényvel ég. Rázkódásoknak ellen áll. Igen tartós
Minden helyzetben kifüggesztésnél magas engedmény

Megrendelhető:
Magyar Siemens-Schuckert - Művek -nél
Budapest, V., Lipót-körút 5.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 órákor.

9 1/4 órákor! Ma Ujdonság!

A „Doktor feleség“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órákor! Ujdonság!

„Die höhste Frechheit“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Techitsch Sándor.

Rott Sándorral mint **Lisette szobaleány**

Jegyek elővételben a napnali pénztárnál d. e. 9-12 és d. u. 3-6-ig. — **Konti** különlegességi tőzsde, Andrássy-út 29. és **Sopronyi** nagytőzsdeben, Rákóczi-út 1. szám. 12 óra után az I-ső emeleti **Casino de Parisban** a világ legjobb ének- és táncszámok fellépte.

Házkezelésre vállalkozik egy fiatal, keresztény ügyvéd biztosíték mellett. Ajánlatokat kérjük **Megbízható** czim alatt a kiadóhivatalba küldeni.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERESZ-ES MŰVEI SZÉLTETÉBEN SZEREZHEŐK DE

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÖLÖNÖS DONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Heti műsor:

Márczius hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Urania	Hangversenyek
18	délután: Szobalány... este:	Bábjáték	Bohémélet Havasí gyopár	Mary-Anne	Deriné ifjasszony Az ördög	A kis lord Anatol	A Babuska	A szoknyanadrág	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása. Yvette Gullbert Royal (M)
19	délután: Vasárnap este:	Romeo és Julia A botrány	A bolond	—	A profeta A zseni	Az arczkép Sárga liliom	Czigányzenorlem A Babuska	Petőfi A szoknyanadrág	—

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER

NAKIRA

törv. védett, valódi indiai paragummi férfülőnlegeség tuczatja 12. — korona. 3 tuczattal 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI

Valódi angol és francia különlegességek.

feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 Kor.

tucatonkint 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tuczattal 20% engedmény.

PESSAR-OGL.

orvosiilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb.

Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Aláírási felhívás.

A császári ottomán kormány által az 1326 ik (1910-11.) évi pénzügyi törvény 20-ik szakasza alapján 11,000,000 török font = 204,000,000 M. = 2 925,000 K = 250,000,000 frs = 10,000,000 Lstg = 120,000,000 hlfrt összegben kibocsátott kölcsönből az első részlet és pedig

7,040,000 török font = 120,560,000 M. = 153,120,000 K
160,000,000 frs = 6,400,000 Lstg = 76,800,000 hlfrt

ezennel nyilvános aláírásra bocsátatik. Ezen részösszegnek a budapesti tőzsdén jegyzése iránt a szükséges lépések folyamatban vannak. Az aláírás

1911. március 21-én, kedden

szokásos üzleti órákban és az alant felsorolt feltételek mellett történik
Budapest: a Magyar Általános Hitelbanknál és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

Az aláírási feltételek a következők:

1. Az aláírási ár a korona névérték 86/60 százalékát teszi, azaz 414 K 38 fillért minden 478 K 50 fillér n. é. kötvény után, hozzáadva az 1911. év január hó 1-től az átvétel napjáig járó folyókamatokat.
2. Az aláírás bejelentési ivallel történik, melyek a fentemlített aláírási helyeken kaphatók. Az aláírási helyeknek jogukban áll az egyes átengedések összegét belátásuk szerint meghatározni.
3. Az aláírás alkalmából az aláírt összeg névértékének 5 százaléka biztosítékképpen leteendő, és pedig vagy készpénzben, vagy olyan, a napi árfolyam szerint számítható értékpapirokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatónak tart.
4. Az aláíró az aláírása alapján részére átengedett kötvényeket f. é. március 28-tól kezdve legkésőbb f. é. április 15-ig tartozik átvenni. Az aláírónak jogában áll a neki átengedett kötvényeket a megjelölt időn belül 4785 K-nál nem kisebb részösszegekben is átvenni. A teljes átvétel megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítéket elszámolja, illetőleg visszaadja.
- Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott címletekre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez az aláírási hely mérlegelése szerint a többi aláíró érdekével összeegyeztethető.
5. A kötvények kiosztása az aláírás befejezése után mielőbb az aláírók értesítése mellett fog eszközöltetni. Ha az átengedés az aláírt összegnél kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része visszaadatik.
6. Az átvétel ugyanazon helyen eszközölendő, ahol az aláírás történt. A kölcsön ezenkívül még Wienben, Berlinben, Mm. Frankfurtban, Hamburgban, Stuttgartban, Amsterdamban, Brüsselen, Konstantinápolyban és a Svájcban kerül aláírásra.

Budapest, 1911. március havában.

Magyar Általános Hitelbank. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Elsőrendű zongorák
Kovács Gyula
zongoratermeiben,
Bpest, V., Gresham-palota.
Ferencz József-tér 7.
Világhírű Perzina zongorák
egyedüli képviselője.

Hirdetések felvételnek. e lap kiadóhivatalában.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 30 éves át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

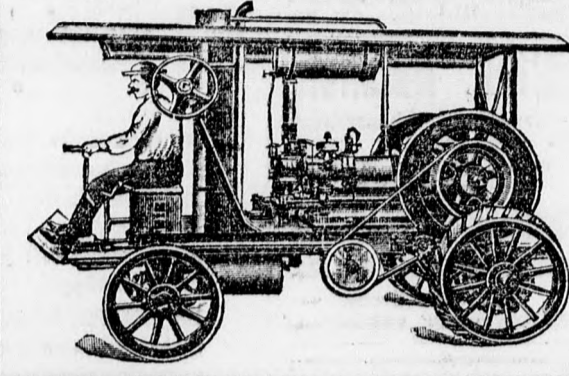
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bajokat (syphilis), hórbajokat, elgyengült férjéret, idősebbeknél is, onfertőzést és annak utóhatásait, ideg- és hátrgerinzbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2. szám.

Levél útján is biztos gyógyulást találnak azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

A legjobb benzomotoros magánjárákat

a világhírű angol „Campbell” motorgyár egyedüli vezérképviselője
Korányi Viktor
szállítja. A legtartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb üzemi.
Olcsó árak! Olcsó üzem! Kedvező fizetési feltételek! Több évi tapasztalat! Vevőket a motorkészítésben díjmentesen oktattunk ki! Kivánatra díjmentes költségvetéssel és felvilágosításokkal szolgál.
KORÁNYI VIKTOR
Bpest, Liszt Ferencz-tér 9.

Automatikus tömegfogó.
patkányok részére 4 K. egereknek 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egret fog felügyelet nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik „Eolipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszli fogható egy éjjel árba 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Szállítás utánvát mellett.
SCHÜLLER, Wien, III., Krieglitzgasse 2. Számot elismérő és kármentő levél.

A FRANKLIN KÉZI LEXIKONA

BUTOR

vevőknek rövid ideig alkalmas vásárlás kínálkozik egyszerű és finom asztalos és kártyas butorokban készpénzért vagy hitelre a feloszló félben levő, régi jó hírnevű **SÁRRÁNY J.** butoriparosnát VII., Erzsébet-körut 26. bejárat az udvarban balra ahol a még raktáron levő butorok minden elfogadható áron eladhatnak.

ELSO KÖTET A-GÁTVIZŐS 41 KÉPES TÁBLA

A három kötetből álló teljes mű ára 54 korona. Az I. kötet megjelent. A II. és III. kötet rövid időközökben fog megjelenni. Kapható minden könyvkereskedésben.

Legjobb Legjobb Legolcsóbb
Paplan Paplan Paplan

Kártyasaru-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kerébutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporócok, gypaju- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szövetelek és csipkefüggönyök, ággyterítők, butorszövetek és mindenféle kellekek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

Szálloda-, intézet-, fűrdő- és kórház-berendezési gyár
GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20. Gyári VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.
Árjegyzék bárkinél kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Réz- és vaságyak minden kivitelben.
Betegtolókoszok.
Sodronys készítés minden méretben 20.- kor.
Összeosztható vaságy kivétel 3 matracral 22.- kor.
Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.
Kölelták, Jalonszok és nádroletták minden méretben készíttetnek.

szám alatti
RAY ELEMÉR
adár,
AVAJ
RO +
SEF.
MILÁGA
TVÁN.
skedése
21. szám
E!
K.
K.
YAK
BEN
AN
29.
ANTVB
angversenyek
Guilbert
Royal (M)

8 hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

8 hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak...

Házasságokat diszkrétén közvetít Faragó Jenő...

?! Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni?...

Pénzszekrényeket készítenek és betörésmegakasztást ajánl...

Gyümölcsfa díszfa és rózsaszőlőgyekekkel ingyen szolgál...

Tisztviselői kölcsönt köztisztviselőknek és katonatiszteknek...

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre...

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás...

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes postatartály...

Fiatal, életvidám orosz hölgy 120.000 kor. vagyonnal, 28 éves szabad...

Meghülesből származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle...

MAGANTA NULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi...

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak...

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket...

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54-74.

Nevelőnőket német, francia, angolokat zené nyelvismerettel, bonneoktatással...

Kajfestő - fésű, egyszerű fésűs állat fest és vagy vörös haját valódi szőke...

SCHILLER, WIEN, III. E. Krieglberggasse 6. Számos elismerő- és köszönőlevél.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás...

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapra át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirás, gyor...

VAN gramofonja? Ha van közölje címét. Mindegyik gramofontulajdonos 1/3 évig ingyen kapja...

Szent László Intézet Budapest 27. Veres Pálné-utca 16. sz.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállított helyben és vidékre teljes lakberendezéseket...

Szent László Intézet, Budapest 27. Veres Pálné-utca 16. sz.

Szenzációs olcsó árak! Flanelltakaró kintű minőség 140x190 cm. minden színben...

+ Soványság + Az egyedül eredménytől kísért háziaszer a dr. William Bartley tanár...

Szőnyegvásár Révay-u. 2. sz. Legnagyobb választék!!! Legszolidabb kiszolgálás!

SINGER varrógépek kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt...

A t. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta lennálló gazdasági és iparszemélyzeteket...

Vendéglősök azonnal kérjék új automata gramofonunk árjegyzékét...

Szent László Intézet, Budapest 27. Veres Pálné-utca 16. sz.

Rayonképviselők ügyvivők és reprezentábilis vizontelárusítók kiknek nagy ösmeretsegük van jobb izr. körökben...

A gyermekáldást 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár...

Könyvelőt keres elsőrangú butorgyár, szakmabeli ki a felekkel való érintkezésben jártas...

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni...

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni...

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni...

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni...

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégsekretyek, foteuil és gyermekáldak kaphatók

Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 31-20. 28793

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenczyk-tér 3. télelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek...

Alkalmi vásár

MARNITZ FRIGYES Budapest, VIII., 4. József-körút 37-39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben...

Sok pénzt kereshet!

mellékeresetként is minden üzleti tőké és előismeretek nélkül, képviseltem átvétele által.

BUTOR

közpénztört vagy részletr minden kamat nélkül legolcsóbban. Óriási választék politurós butorokban Nagy Imréné! Bpest, VI., Váci-körút 9.

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla Hegyen-Völgyön Természeti és vadászképek Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez...

Ára 6 korona. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, Andrassy-út 21 és minden könyvkereskedésben.